

Sống Chụ Son Sao

ໄຊ້ໂອ ກຸ່ມ ສອນ ສາວ

ຂໍ ຄຸນ ທັບ ດວງ ແກ້

Chữ Thái và Bản dịch

L I G I I T H I U

I - I M Q U A T Ì N H H Ì N H V N B N

Ti n d n g i y ê u m i c b c ra ánh sáng t sau khi gi i phóng Tây B c, khu t tr Thái Mèo (nay i là Khu t tr Tây B c) thành l p ngày 7 tháng 5 n m 1954 (Theo ch chúng tôi bi t, tác ph m này ch a h c nói n trên sách báo th i Pháp thu c), ch trong kho ng vài ba n m, n nay, chúng ta ã có ba b n *Ti n d n g i y ê u* không hoàn toàn gi ng nhau và b n nào c ng u có qua kh o ính, b n th nh t là b n kh o ính c a i ê u Chính Ngâu, m t vài v n ngh s ng i Thái ã quá c . B n này ch a in nh ng b n d ch c a nó, c ng do i ê u Chính Ngâu d ch, thì ã xu t b n t i Hà N i, vào cu i n m 1957 (nhân b n sách d ch là *X ng ch Xon xao* (Ti n d n g i y ê u - Nhà xu t b n V n Ngh xu t b n). B n th hai là b n in c a S V n Hóa khu t tr Thái Mèo xu t b n n m 1958, do i ê u Chính Ngâu, Hà Hem, C m Biêu kh o ính. B n này chia tác ph m thành ba ph n, g m 1634 câu, nhi u h n b n th nh t 30 câu. B n th ba làm xong h i tháng 6 n m 1960, do Hà Hem, Lò V n C y, M c Phi kh o ính, b n này không chia ph n, ch ng t ra thành nh ng o n nh , g m 1846 câu, dài h n b n th nh t 212 câu, b n th hai 242 câu.

Nhìn khái quát, ng i ta nh n th y c ba b n *Ti n d n g i y ê u* nói trên u chung m t s ch o và cùng do m t s ng i ch ch t làm. V y, trong ba b n ó, b n nào là b n t t h n c ? Và b n t t h n c y ã có th coi là úng v i nguyên tác hay t ng i úng v i nguyên tác ch a? Chúng tôi gi i thi u v i b n c v tình chung c a nh ng b n chép tay truy n l i t tr c; sau ó, s i vào nh n nh v t ng b n kh o ính.

Ti n d n g i y ê u còn c truy n l i n chúng ta m t cách khá y nh ngày nay c ng là nh có v n t Thái ghi chép. Trong hoàn c nh xã h i Tây B c c , s ghi chép y không th nào khác h n là ghi chép b ng tay. Nh ng b n ghi chép này có nhi u không? Chúng tôi óan ch c là nhi u. M t ph n là c n c vào s ph bi n r ng rãi c a tác ph m, ph n n a là d a theo l i k l i c a các c già. Các c u cho bi t vào th i cha ông chúng ta, sách *Ti n d n g i y ê u* v n còn r t nhi u ng i chép c, gi c. Nó c ng gi ng nh v i l a, ti n b c, th t là quý nh ng không ph i hi m. Th r i b n m ng lo n l c, gi c Pháp n, gi c Nh t qua, nhân dân b tàn sát, nhà c a b t phá, nhi u b n b d n dân, d n làng n n i m t s ch d u tích. Ng i có sách không gi c sách, ng i y ê u sách, nh sách không chép c sách. Do ó *Ti n d n g i y ê u* ngày càng hi m d n.

y là m t lý do và là lý do xác áng. Nh ng còn m t lý do quan tr ng n a, lý do này, th c ra, ít c nh c t i. Ng i ta ch a quên h i 1949 - 1950, song song v i vi c d ng lên cái X Thái t tr gi hi u âm m u chia r và áp b c dân t c, èo V n Long, tên chúa phong ki n Tây B c cu i cùng, tay sai trung thành c a qu c Pháp và ngày nay c a qu c M , ã ng m ng m cho tay chân i vét h t các sách c m i sáu châu Thái lúc ó; trong các sách, *Ti n d n g i y ê u* là b n sách quý nh t và ng nhiên c chú ý t i nh t. Tuy nhân dân nhi u n i ã k p th i c t gi u m t ph n nh ng nh ng b n sách c truy n sa vào tay chúng lúc y c ng ã v a ch t y m t gian gác mái tôn phía bên kia sông à, i di n th xã Lai Châu c . Khi ch t èo V n Long cu n gói rút ch y thì s sách này m t

phần b chúng có phạm vi phần lớn còn lại bị đốt cháy. Chúng ta chỉ cần biết số sách bị phạm vi kia nay còn, hay mất thế nào. Riêng số sách bị đốt cháy cũng cần phải hiểu. Khi viết thì có thể là mất phần thì quá lớn, không cách nào bù đắp lại.

Hiện nay số sách còn lại, phần nói rõ số sách còn sót lại là đúng, không cần là bao. Riêng hai vùng Phong Thổ, Lai Châu, hy vọng tìm ra những bản sách cũ, những bản giấy dầy, hết sức mong manh. (Có lẽ hai vùng này ngay sát nách biên doanh quân ta nên họ nên nhân dân không thể cất giữ được). Vùng chín châu giã và hai vùng Phù Yên, Mộc Châu còn rất ít, những những bản cũ nhất cũng hiếm. Qua ba đợt sưu tầm của Phòng Văn Nghệ (Sở Văn Hóa khu tự trị Thái Mèo) thực hiện vào những năm 1957 - 1958 - 1960 thì trong vùng chín châu giã, chỉ có Thuận Châu là còn lại nhiều sách nhất. Những bản sách đáng quý tìm được năm 1960 cũng ở Thuận Châu. Vì sao Thuận Châu còn lại nhiều sách nhất. Và là những bản sách đáng quý, đáng quý? Vì một số nguyên nhân nào cả lịch sử mà nhân dân Thuận Châu ít bị mất sách hay vì một lý do gì khác? Văn nghệ, chúng tôi xin trình bày trong mục cuối của phần này.

Về các bản chép tay hiện còn lại, ta có thể chia ra làm hai loại. Loại thứ nhất là loại chép bằng bút sắt trên giấy tây, gọi là loại chép vì bản cũ nhất của loại này cũng có thể chép vào khoảng 1910 - 1920, khoảng thời gian bút sắt thay thế bút lông. Loại này thường chép thi phú, chép số, chép "nhị y cốc". Nói chung loại này không có gì đáng chú ý về mặt chính trị và xã hội.

Loại đáng chú ý là loại thứ hai mà chúng ta thường gọi chung là *loại sách cũ*. Loại này cũng chép bằng bút lông, cỡ nhỏ, trên giấy dầy, mất thế giới do ảnh hưởng của sự xuất hiện. Khổ trang trung bình là 17 X 30, trên sách không thấy ghi mặt chữ dù nào về số sách, ngày chép sách, sách sao theo bản nào. Bản chép cách đây gần nhất của loại này cũng không thấy sau khoảng những năm 1920 - 1930. Loại này có hai đặc điểm hình thức đáng chú ý:

a - Loại chữ cũ, khổ cũ, chỉ viết hàng ngang theo chiều dài của sách, phần lật trang sách để đi lên trên.

b - Các bản sách thường mất bìa, mất các đầu, nhiều bản mất một số từ cuối, thoạt xem không thể nhận ra ngay là sách gì, những ruột sách thì còn nguyên.

Về nội dung, những bản *Tiễn đản ngữ yếu* chép tay nói trên, khác nhau và gần nhau những chỗ nào? Trước hết về những bản này chủ yếu là một cuốn, nội dung gần nhau, có khác nhau chỗ khác nhau, một số câu bản này có bản kia không có, một số chỗ mà câu hoặc câu thì và cuối cùng là khác nhau về cách sắp xếp một số câu trong một số phần.

Về những khác nhau này, chúng tôi thấy có một lý do:

1 - Lý do thứ nhất là từ ngữ Thái có sự khác nhau giữa các vùng (vùng Mộc Châu, vùng Phù Yên, vùng Lai Châu, vùng Phong Thổ và vùng chín châu giã) khác nhau về cách phát âm một số từ ngữ chung, khác nhau về một số tên gọi sự vật (ví dụ: khuôn, khuôn cùng có nghĩa là hến, vĩa; xeo, toi cùng có nghĩa là theo, cùng; má chom, má lú cùng chỉ quả chanh). Lý do này có thể phần lớn những khác nhau về từ ngữ.

2 - Lý do thứ hai, là do i u ngâm th khác nhau. Yên Châu, i u ngâm th kéo dài nh ng câu th ch c n ít ch , M ng Lay, i u ngâm g n, câu th g n, Thu n Châu, i u ngâm tr m b ng, chu t dài, câu th c n nhi u ch và âm thanh cao, th p hòa h p thì ngâm m í hay. Lý do này ra m t ph n l n nh ng s s a g t, thêm b t trong câu th và nh ng s khác nhau v có ch m hay không có ch m u câu và cu i câu th , nh có hay không có n há n y, p t mã kháy n y (u câu) và h há, t nã, t l (cu i câu). Nh ng nhóm ch này th ng ch có giá tr a y cho d ngâm, hát nh ng c ng có tr ng h p thêm vào hay b t i s làm m ch l c và ý ngh a o n th m t s h p lý c n thi t.

3 - Lý do thứ ba, là nhân dân có tham gia s a ch a trong quá trình th ng th c, truy n t ng tác ph m. S s a ch a này ch còn có th nh n th y m t vài tr ng h p thay i tên t, tên sông, tên núi và m t s th âm, th ng riêng c a t ng vùng.

4 - Cu i cùng là lý do sao chép l m l n. Ph i nói r ng, tr c kia, vì c sao chép *Ti n d n ng i yêu* c ng nh sao chép các sách c nói chung u c nhân dân ti n hành m t cách c n th n, nhi u công phu. Nh y c ng ã h n ch c m t ph n nh ng s l m l n. Nh ng, do ti ng Thái h i khác nhau nên ch Thái c ng không th ng nh t; nhi u l m l n x y ra b i chuy n ch vùng này sang ch vùng khác, b i nh n m t ch không tinh, (ví d : ch toong - b toong, là lá dong, vì t ch toong - b toong, lá vông - gây nên s v"lý nh l m l y lá dong gói xôi thành l y lá vông gói xôi). Lý do này ra nhi u thi u sót, sai khác ph c t p v t , v câu và c v o n n a.

Nh ng s sai khác gi a các b n sách *Ti n d n ng i yêu* chép tay nói trên không nh ng ch gây khó kh n cho ng i nghiên c u mà còn làm phi n ph c cho ng i th ng th c, ng i c. Cho nên, ngay t n m 1956, m t n m sau khi khu t tr Thái Mèo thành l p - S V n Hóa khu ã t v n ph i g p rút s u t m, tra c u *Ti n d n ng i yêu* có th in ra m t b n sách chính xác, ph c v cho nhân dân và cho các công trình gi i thi u, nghiên c u. Nhi m v này ã c th c hi n t ng b c. Cho n nay, chúng ta ã có ba b n *Ti n d n ng i yêu* kh o ính nh ã nói trên, b n th nh t làm n m 1957, b n th hai làm n m 1958, v b n th ba làm n m 1960 (g i t t là b n 1957 - b n 1958 - b n 1960.)

B n n m 1957 - B n này l y m t b n chép tay Qu nh Nhai làm b n chính, so sánh hi u ính v i m t b n chép tay khác Ngh a L . ây là b n *Ti n d n ng i yêu* u tiên có các o n chính c a tác ph m. Nh ng, úng nh nh n xét c a S V n Hóa khu t tr Thái Mèo vì t trong l i t a cho b n d ch c a nó (X ng ch xon xao (*Ti n d n ng i yêu*) iêu Chính Ngâu s u t m và d ch, Nhà xu t B n V n Ngh , Hà N i, 1957), b n n m 1957 còn thi u nhi u i u ki n, trong ó có i u ki n th i gian và hoàn c nh, có th tra c u v n b n m t cách k l ng h n n a.

a - B n n m 1957, chép o n thì úng theo tr t t câu chuy n, nh ng n tình ti t các o n thì hay t sai, các câu th chép th ng l n x n, áng lên trên thì vì t xu ng d i ho c ng c

l i, khi n v n i u câu th b tr c tr c, gò ép, tinh ý kém sáng s a, tinh t . Ví d :

*Không l y c nhau mùa h , ta s l y nhau
mùa ông,*

Không l y c nhau th i tr , ta s l y nhau

khi góa b a v già,

*Góa hai l n, góa ba l n,
Góa c cao thêm m y ng n,
Góa v n t i giòn n,
Góa p h n h i con gái tr ng ng n,
Góa y à h n thi u n ang xuân !*

o n th này t vào lúc hai ng i ã h t hy v ng. L y nhau th i tr thì úng. Nh ng, b n 1957 l i a vào ch anh d n dò ch tr c khi i buồn xa, lúc y c hai ng i còn ang tin t ng r ng ch còn ngày m t ngày hai là s "b c m i nén anh chu c em v , v i n m tr m anh s c i em ra " Ho c m y câu th t n i au n c a ch :

*N c m tr hai dòng
R ba dòng
Dòng r i ng tr c, r a rau muôn gi
Dòng r i ng sau, r a rau muôn v n,*

b n n m 1957 l i em sang t n i au n c a anh khi n o n th gi m m t ý v c s c và tính cách nhâ v t c ng thi u rõ ràng.

b - S câu th trong b n n m 1957 ít h n b n 1960 là 242 câu nh ng ng th i l i thêm ra m t s câu mà ít b n có chép. S câu thêm ra này m t hai tr ng h p th y rõ là không h p lý. Nh o n u ang dùng l i k xen k , thu t chuy n v c hai ng i trong cùng m t lúc, b n 1957 b ng thêm ra m y câu :

*ng n c rì rào
Chú thím m ng cháu nh :
- R i s p hay r i ng a?
R i s p nên con trai
R i ng a nên thân con gái u lòng !*

Nh v y thành ra ch thu t riêng v ng i con gái, ng i con trai không c thu t n, o n này ph i chép nh b n n m 1960 m i úng:

*M i tháng ch ôi ta ra i n c m,
Chín tháng i ôi ta ra i bú m
R i s p thành bé trai,
R i ng a em yêu thành bé gái,*

c - B n 1957 hay chép gi n l c, n m câu chép thành ba câu, hai câu thu g n vào m t câu. Gi n l c mà v n hay b ng ho c hay h n không gi n thì c ng ch ng có gi áng nói. Nh ng, s th c l i không c th . Ví d hai câu :

*âu ph i qu trong r ng g t tr m
Rau trong núi tranh nhau*

b n 1957 chép l c thành:

âu ph i cây, ph i qu trong r ng tranh nhau.

Rõ ràng l c nh th không hay b ng chép .

d - Ngoài ra còn nh ng tr ng h p "lý vì chép sai ch mà ch a s a l i, nh toong (lá dong) thêm m t nét u thành toong (lá vông) trong

câu: *Gói dong dày, gói xôi*

chép thành :

Gói vông dày, gói xôi

Lá vông không th dùng gói xôi c.

B n n m 1958 - B n này l y m t b n chép tay Mai S n làm b n chính, có so sánh i chi u v i b n n m 1957 và m t s b n chép tay khác Thu n Châu và M ng La. Nhìn chung, b n n m 1958 ti n b h n b n n m 1957, y h n, chính xác h n. Ph n l n nh?ng thi u sót c a b n n m 1957, b n n m 1958 ã s a ch a. Nh ng nh l i nói u c a b n này ã vi t (X ng ch xon xao (Nguyên v n ti ng Thái) C m Biêu, Hà Hem, iêu Chính Ngâu s u t m, hi u ính, S V n Hóa khu t tr Thái Mèo xu t b n, 1958), b n n m 1958 in ra c ng ch m i coi nh b n d th o l n th nh t tr ng c u ý ki n c a m i ng i, sau y còn ph i tra c?u, ch nh lý thêm nhi u l n n a m i thành c b n *Ti n d n ng i yêu t ng i* chính xác, th a mẫn c lòng mong m i chung.

B n n m 1958 còn l i nh ng thi u sót nh sau:

a - Không o n u, k t lúc hai ng i còn là hai cái bào thai, l n d n qua chín tháng cho t i khi ra i.

b - Không có o n cu i k rõ s ph n c a các nhân v t ph , tr "anh ch ng làm quan" ã em ch ra ch i l y m t m lá dong.

c - L c b m t s o n c ý nh c i nh c l i nh các o n t c nh ng tr ng m t m i, gian nan, o n xin r c a ng i ch ng c ng ép. o n này tho t c thì c ng không khác o n xin r c a ng i tình nhân, nh ng th c ra v n có nh ng chi t i t khác nhau tinh t , nêu c rõ hai tính cách c a hai nhân v t, hai hoàn c nh trái ng c.

d - M t ôi ch vì sao chép l m l n, vì thêm b t ch m d ngâm, d hát khi n câu th tr nên t i ngh a ch a c hi u ính, s a l i. Ví d m y câu trong o n t c nh ch v nhà ch ng:

*Em t i r ng t, ng t lá t ng i ch
T i r ng cà, ng t lá cà ng i i,
T i r ng lá ngón, ngõng trông...*

b n n m 1958 v n m y ch m"n hua c õ

h i! (ngh a là : em yêu nhé! em yêu h i!) cu i câu th th ba. Vì v y o n th tr nên m t l"gích vì lúc y anh ang ch y u i theo ch , h m i s p s a g p nhau ch ch a g p nhau thì làm sao l i có th d n dò nhau c. (Thêm m y ch m"em yêu h i"vào thì t c nh bi n thành d n dò)

B n n m 1960 - B n này l y m t b n chép tay s u t m c xã Thôm Mòn (Thu n Châu) làm b n chính, em so sánh v i b n n m 1957, b n 1958 và n m b n chép tay khác g m ba b n Thu n Châu, m t b n Mai S n, m t b n M ng La (nh ng b n này hi n còn l u tr phòng v n ngh , S v n hóa khu t tr Thái Mèo, mang ký hi u t A A. 161 n A A 164)

Sau t hi u ính Thu n Châu, b n này l i c mang lên M ng Lay hi u ính l i t n a v i s giúp c a m t s ng i am hi u v n h c nh c Lò V n Di, nguyên ch t ch m t tr n T qu c Vi t Nam châu M ng Lay, các ông Quàng v n Nh , Lò v n Lói.... là nh ng ngh nhân th ca ng i Thái tr ng. So v i hai b n 1957, b n 1958, b n 1960 có nh?ng u i m sau ây:

a - V trí và ngh a c a ch m trong câu, trong o n h p l"gích b t c nh ng ch m có h i và nh ng ch m"vô th ng v"ph t"

b - Di n bi n c a c t truy n, tình t i t và c a tâm tr ng các nhân v t có s nh t quán rõ r t.

c - Thêm c nhi u câu th có giá tr , làm ý ngh a và hình nh o n th c
rõ h n, tinh t h n. L y m t ví d :

Thi riêng anh v ng m t mình

Khi yêu em, anh nh em h t tình

Khi quên em, anh h i em h t nh .

Mà nay, l i th ng c a ta r i trong b n ã úa

T ch c a ta r i trong m ng ã nhòa

Tr ng chu i thành bu ng nhi u qu

Tr ng mây thành búi nhi u cành,

D ng m t m i tình sao nghiêng ng nát tan?

Than ôi! anh mu n ng o b ch to c ch a,

Mu n n d a v n l n c rào,

***Ng âu em l i i lòng th ng yêu k khác,
em i!***

(nh ng ch in m là nh ng câu các b n 1957, 1958 không chép)

Nhìn chung, b n 1960 có c i u ki n s u t m, tra c u v n b n k h n. Vì làm sau, ã thu th p c ý ki n c a nhi u ng i, ã rút c kinh nghi m c a hai l n tr c, nên em so sánh v i hai b n 1957, 1958 thì b n 1960 y h n, chính xác h n. *Cho n nay, chúng ta có th coi b n này là b n áng tin c ynh t.* Chúng tôi ch n b n này làm b n chính d ch và gi i thi u c ng vì l ó (Nguyên b n ti ng Thái ã c phát hành n m 1962 "X ng ch xon xao"(ch Thái) S V n hóa khu t tr Thái Mèo xu t b n, 1962).

Tuy nhiên, theo chúng tôi ngh , v n v n b n *Ti n d n ng i yêu* ch a ph i ã gi i quy t n th a. B i vì chúng tôi m i s u t m, nghiên c u *Ti n d n ng i yêu* c m y n m nay, ch a th nói là ã phát hi n c h t nh ng b n chép tay quý nh t còn tàng tr trong nhân dân. M t khác, qu n chúng tuy có ng h , giúp - nh th mà ã t c m t s k t qu nêu trên - nh ng ng i tr c ti p tham gia công vi c còn ít, do ó c ng ch a nhi u ý ki n l t i l t l i v n . Tình hình các v n b n chép tay chúng ta v n ch a n m c th t c th , ch a xác nh c nh ng b n chép tay làm tiêu bi u cho t ng vùng, và ti n t i t ng huy n, so sánh, i chi u m t cách v a c th , v a khái quát, i n gi i quy t d t khoát câu h i : nh th nào m i là m t v n b n *Ti n d n ng i yêu*

y , chính xác, t ng i úng v i nguyên tác? Làm c nh ng công vi c trên t t nhiên ph i có i u ki n, trong ó, i u ki n th i gian c ng là quan tr ng.

V i b n này, chúng tôi ngh có th c m m t cái m c r i ây v n ti p t c s u t m tra c u làm cho v n b n *Ti n d n ng i yêu* c hoàn ch nh.

II - GIÁ TR "TI N D N NG I YÊU"

A - N i dung tóm t t.

Câu chuy n k t lúc hai cái bào thai còn n m trong b ng m , ngày tháng thì sinh ra i thành hai a tr , m t trai m t gái. ôi tr l n lên trong hoàn c nh gia ình t ng t nhau : c hai nhà u không giàu có. Tuy nhiên, tu i th u và th i niên thi u c a ôi tr cùng trôi qua m t cách khá sáng s a, êm m. R i h yêu nhau...

Trong hình phúc tình yêu, hình cảm thấy nghi ngờ. Bà mẹ lý áo ngửi con trai em bối; qu bối không nói cái gì ch chấn. Anh quy tâm xây dựng hình phúc, ch y v y tìm s m l v t r i n h n g i m i l á i n x i n r n h à c h . Nh ng cha m ch ch e anh nghèo hèn, không nh n l i cho. C ng lúc ó, m t n g i t r a i k h á c c n g c ù n g n x i n r . C h a m c h b n g lòng ngay, tuy anh này l v t s m sanh không c tr n tr n g mà ngay n v n g i c n g k é m . L ú c n à y c h a n g t r ê n n n g c h a v . K h i c h b i t c h u y n t h i m i v i c ã t h u x p x o n g . C h h t s c a u n . H h à n g k h u y ê n c a n c h n ê n n g h e t h o l i c h a m , k h o n g n ê n c n g l i . T h l à , n g h i m n h i ê n n h à c h c ó n g i r - c h ã c ó c h n g .

Nh n c tin này, anh au kh v" cùng. Anh trách ng i, trách ph n, c m "ch a l i s m n h". Anh quy t chí i buồn làm giàu, d n ch dù th nào c n g c i anh và tin anh : nh t nh anh s t i n g i à n h l i n g i y ê u . T r c k h i l ê n n g i x a , a n h t r a o c h o c h c h i c à n m ô i c a a n h l à m k n i m , p h o n g s a u n à y t r c t r c ò n c ó c á c h m à n h n r a n h a u . N h n g i b u ò n k h o n g d n h a n h c h m o n g . N m t h á n g t i p n i n h a u q u a . A n h v n t r ê o n o n l i s u i , l n n c h a v .

nhà, ch ã tính : c m c cho ng i kia r , n cha m . M t h a i n m , n g i y ê u l à m g i à u t r v t h i u i p h t h n i , l ú c y c h a l à m l c h u n g c h n g i , c h v i c t r c o n g c h o h n l à x o n g . V à c h m i m t t r o n g c h . H n ã h t k "r n g o à i" v à c c h a m c h o l à m "r t r o n g", c ù n g c h c h u n g c h n c h u n g g i . A n h v n c h a v ! R i l i s á u b y n m c h i n a t r o i q u a . H n ã c o n g r , b à y g i n l ú c c h p h i t h o v n h à

h n . C h c t i m c á c h t r i h o à n n g à y y , v i n l t h á n g n à y k i ê n g , t h á n g k i a c h a t t . N h n g m t n m c h c ó m i h a i t h á n g , k h o n g c ò n c á c h n à o k h á c n a , n t h á n g c u i c ù n g c h à n h a u l o n g c t b c r a i .

Chính gi a lúc y, anh i buồn xa tr v . B à y g i a n h ã p h o n g l u . N h n g b à y g i , t i n h t h c a c h ã t h à n h t u y t v n g . A n h p h n u t , c m h n , b t c h p m i m i n g u y h i m e d a , b n g m i n h u i t h o c h d c c ù n g c h t h t h a n , d n d ò , ô i t a " k h o n g l y c n h a u t h i t r " t h i s h n l y n h a u " k h i g ó a b a v g i à " v i " l o n g t a t h n g n h a u t r m l p n g h i n t r ù n g " k h o n g b a o g i p h a i n h t . C u c t i n d n c a ô i b n t i n h k h i a u n , k h i p h n k h í c h . A n h a c h n t n n h à c h n g , l u l i ó m t t h i g i a n , a n i t h u c t h a n g c h o c h k h i c h b n h à c h n g á n h p , à y a . ô i b n q u y n l u y n d n d ò n h a u " h t m i n g m i n h ". R i a n h q u a y v , n n h à , a n h c à n g a u n , m o n g n h c h n h i ê n n h d i .

Sau m t t h i g i a n , n h à c h n g u i c h v v i c h a m , v i c h k h o n g b a o g i c ó t h t r n ê n

"v h i n d â u t h o" c a h c . C h v a v n h à l i ã c ó n g i n h i l à m v . L n n à y c h k h o n g t g i á n h t r c . C h a m b á n t c h c h o m t g i a ì n h c a q u a n .

ây, ch càng kh h n, càng ng n ng , v ng d i . H k h o n g " t n c m " n u ô i c h . H c n g k h o n g u i c h v v i c h a m n h n h à c h n g t r c . H e m c h r a c h b á n r a o . G i á c h r q u á , c u i c ù n g , c h " m t c u n d o n g ã l y n g i . . . " l à x o n g !

Ng i i c ch v v i m t giá h i nh th , may m n sao, chính là ng i yêu c . B à y g i , a n h ã c ó n h à c a à n g h o à n g , v c o n ê m m . A n h c o i c h n h m t k h u t , v i c h ã i k h á c q u á n h i u , a n h k h o n g t h n h n r a c n a . M t b a k i a , c h t i t h a n , o á n p h n , g i à n m ô i k n i m r a g y , x e m n g i x a c ó c ò n n h c h u y n c h a y k h o n g ? A n h g i t m i n h b à n g h o à n g . ô i b n t i n h l i n h n r a

nhau. Anh quy t nh c i ch làm v , còn ng i v ã l y thì anh ti n a c n th n, tr v nhà cha m ng i ta.

Câu chuy n k t thúc b ng m t cu c h p hoan xum v y v à m t cách c mong h nh phúc chung cho t t c : ng i ch ng th nh t c a ch và ng i v b c a anh, c hai u c nhà cao, c a r ng, v ch ng con cái vui v hu .

B - M t m i tình trong tr ng, chung th y.

Tác ph m c m u b ng ba câu th :

Nay hãy k t tr c n sau,
K chuy n qua v bù chuy n t i,
K t th i y ngày x a...

Câu chuy n mà tác gi khuy t danh c a *Ti n d n ng i yêu t* t nhi m v k l i c n k , r ch rời theo nh cách m t nhân v t truy n t thu t, chính là m t câu chuy n tình yêu; m t chuy n tình c ng b t u t g n bó, r i l d , sau cùng l i th a nguy n sum h p. tài tình yêu v n không

ph i hi m trong s các tác ph m v n h c c c a dân t c Thái. **Chàng Lú Nàng**

A (Chàng Lú Nàng U "Khun Lù Nàng a" là truy n th dài bi th m, l y tài t m t truy n c tích Xá cùng tên. M t ôi trai gái, v n là con dì con già, yêu nhau tha thi t t ngày còn nh , khi l n lên h c ng b t u c h ng chút ít h nh phúc êm m. Nh ng h nh phúc y tan v ngay sau khi ti ng n v nhan s c n àng a l t n tai m t tù tr ng có th l c vùng bên c nh. C ng l i n cùng m i s ép bu c g bán, h t t ch t, bay th ng lên g p Then (vua tr i) kêu oan. Nh ng n i oan kh c a h ch ng nh ng không c c i ra mà còn b th t bu c thêm vào cho n n i hai linh h n th y chung trong tr ng y ph i bi n th ành hai ngôi sao m t t m t m , mãi mãi nhìn nhau mà th ng nh nhau. **Tồng ón m Ca** (Tồng ón m Ca) miêu t tính cách ti n b c bi t c a m t c "n àng con quan. C "không chu ng giàu sang mà l i có lòng th ng xót ng i nghèo. C "yêu m t ng i con trai th ng dân và c ng quy t l y anh, b t ch p m i s ng n c m c a gia ình. Hai v ch ng ra s c khai phá ru ng n ng, h t ch này n ch khác. H i n âu, b n làng m c lên n y, i s ng nhân dân c no m, yên vui), là nh ng chuy n tình. ôi b n tình trong Khun Lù Nàng a là con cái nh ng tù tr ng, m i tình c a h di n bi n trong m t khung c nh xã h i quy n quý, giàu sang. Tồng ón m Ca là m t m i tình c bi t x y ra gi a m t "bà nàng" có c có nhân v i m t chàng trai th ng dân có tài, có trí. Nh ng au n, thi t thòi, nh ng c nh éo le mà h g p ph i là nh ng c nh ng , nh ng au n ít nhi u có ph n c bi t.

Trong chuy n tình *Ti n d n ng i yêu*, chúng ta c ng th y thoáng qua bóng dáng c a nh ng "quân quan" mà tr c khi tuy t v ng theo v nhà ch ng, ch ã không quên ngoái l i chào h b ng m t gi ng khá chua chát, l nh lũng :

Xin chào quân v i quan ng i x p theo hàng

u ng r u

C ng thoáng c nh giàu sang :

... Còn b c nén s âu c ng th y,

Bao nhiêu g u dát b c

B y nhiều l t u vót tr n.

Nhưng óch là thoáng qua. Câu chuyện cứ diễn ra đây chính là trong khung cảnh mĩ thuật của sự sống của quần chúng, mĩ thuật của sự sống giản dị, hòa hợp với thiên nhiên, có tiếng kèn, tiếng sáo vang dậy, những thứ đã có bản thuyết trình mua bán và khách phở xa xôi. Cuộc sống bên ngoài rõ ràng là "thời bình thời trị" ý nghĩa thật bên trong thì u oan khi nào đâu. Và nhân nhân của oan khiên đâu đâu chính là là quần chúng, là những con người bình dị và trong trẻo nhất trong quần chúng.

Ôi bản tình trong truyện lên "bỉ rau thì u gì, bỉ mĩ nghệ thì u nghệ" khác hẳn "những con người lên bỉ vùi trâu, bỉ tri u vùi voi". Khi n tu thì thành trai, thành gái, họ không có tài có sắc h n ai. Ch thì m thì ba bỉ t b t cá sự, kỉ m thêm th c n n cha m, r i bỉ t quay xa, d t c i nh m i ng i con gái bình th ng. Sau này qua lòng nh t ng c a anh - mà m t hình nh hi n lên qua lòng t ng nh thì t t nhiên ã p h n s th t ít nhi u - ta m i bỉ t thêm v nhan s c c a ch, i khái là:

... ngón tay thon lá hành,
uôi m t p dài nh lá tr u xanh,

T m nhan s c y, xét ra c ng không ph i là ã "nghiêng n nghiêng thành". Còn anh thì m thì ba bỉ t c t sáo, m thì b n bỉ t c t àn môi:

àn môi ng hai m i b n chỉ c,
Sáo vui réo r t c hai m i hai.

R i c ng ch sau này, ta m i bỉ t thêm anh ánh cá gi i, s n b n th o, có s c kh e v t núi v t èo b ng b ng và có m t t m lòng kiên quy t. Nhưng, nói chung, c tài c a anh, c s c c a ch u không v t lên trên s ông, v t quá quần chúng. Ng i x a tin vào s ph n. Nhưng nhân v t trong **Ti n d n ng i yêu** c ng nhi u lúc th than khóc lóc. quy oán cho c s ph n. Th thì, s ph n này có gì là c bỉ t không may? S ph n này, có ph i là ã c bỉ t chú ý t i h dành riêng cho h c m t cu c i long ong kh s nh tr ng h p c a **Chàng Lú Nàng a?** Không có gì t ra nh v y. S ph n, này, i v i h c ng ch nh i v i tr m nghìn ng i khác. Khi th y con lo l ng cho t ng lai, bà m th ng con l y áo c a con em bói thì s ph n c ng ch tr b ng m t qu "hai b n m t n m" chung chung, có th d , có th lành, ngh a là n u có s ph n, thì s ph n c a h c ng không ph i là m t cái gì c bỉ t v n c nh s n. Trong v n h c Thái, **Ti n d n ng i yêu** là m t tác phẩm duy nh t tr c ti p th hi n, ca ng i nh ng con ng i quần chúng bình dị, những con người mà tài sắc, s ph n u không có gì tr i h n s ông. Và t ó, m i tình th y chung, trong tr ng c a truy n càng có ý nghĩa c bỉ t sâu sắc, càng tr nên m t t m g ng trong sáng, p, có tác động ng viên và giáo d c ông o quần chúng m t cách m nh m .

Ôi bản tình trong truyện quen nhau thân thì t t nh , l n lên:

.. *G p nhau trên sân hoa*
Tâm tình bên b p l a
... *eo m ng v nhà lúc x v ng tr ng.*

c ng là cái c nh h n nhiên th ng g p trong vòng khuôn phép l giáo c a xã h i phong ki n Thái lúc ó. R i:

Anh c cùng em d ng nhà,
.. *Khi m lúc au ph i c c m tay nhau s n sóc*

, em i!

Yêu nhau mong s l y c nhau. T t c nh ng c p b n tình chân chính trên i, th i x a th i nay, u mong nh th c . Nh ng n cái mong c" c c m tay nhau s n sóc" khi m lúc au" thì ã có m t cái gì v t kh i l th ng. Ta l ng nghe nh m t ti ng ngh n n c. Và ta th y hi n lên ng sau cái m c quá i n gi n nh ng c ng th t là chua xót ó c m t m i tình r ng l n và sâu n ng khác th ng. Nh ng con ng i bình d này, h yêu nhau không ph i vì m t phút "trái tim say" b ng t nh rung ng. C ng hoàn toàn không ph i vì l i, vì danh. Mà c ng không ph i vì mê tài, mê s c c a nhau. "G c c i xanh" và "tàu dong m t" là th c n v t đ ng t m th ng nh ng quý báu vì c n thi t cho cu c s ng hàng ngày. H không t huy n ho c. H c ng không t r rúng. H nhìn nh n nhau và ánh giá m i tình c a h m t cách sáng su t, y t hào :

*ôi ta nh g c c i xanh, nh t u dong m t,
Công m cha nuôi l n cùng th i;
Yêu nhau thu m i ra i,
Trao duyên g i ngh a t h i còn th .*

"Trao duyên" và "g i ngh a" ây không ph i là do ai trao h , g i h mà là t h trao l y, g i l y. Trong m i tình say m c a ôi trai gái này ta còn th y có m t cái gì sâu l n khác. Hình nh ph ng ph t au ây ã s n m t tình th ng r ng rãi bao trùm, ã m m c cái ân, cái ngh a, cái tình c a nh ng ng i cùng chung c nh ng th ng nhau. Sau này n a, khi "tàu dong m t" ã héo úa và "g c c i xanh" ã b ng t ng n, ta v n th y h luôn luôn tha thi t nh c t i nh ng c nh chung nghèo chung kh , chung vui chung bu n c a th i u th niên thi u :

*Chín s p quên và m i s p quên
ng quên pống pi hoa
ng quên g ng qu t n ng cao*

(Pống pi là m t th hoa r ng màu , m c r t nhi u, tr con th ng ng t ch i) ôi b n tình nh ng khi th than, suy ngh , th ng hay nh c n" l i c nguy n x a" nào

ó. L i c nguy n này, tuy t nhiên ta không h g p trong m t c nh th th t c th " inh ninh hai mi ng m t l i song song" n ào. đây, h ch nh c nhau, d n nhau" ng quên", "ch quên", hay n u có nh t nh ph i quên thì c i khi :

*Sông Mã c n b ng lòng a hã quên
Sông à c n b ng chi c a hã quên.*

D n ng i c ng là m t cách t nh c mình, d n mình. H không ch tr ng, v ch núi th nguy n, nh ng t t c b y nhiều l i d n, l i ti n, l i nh th ng, than th , hy v ng l i h p thành m t l i th nguy n r t l n, r t sâu, tr u n ng tr ên t ng trang truy n. Cái cao p c a m i tình *Ti n d n ng i yêu* là cái cao p trong s gi n d , bình th ng. Và ó c ng chính là v p riêng c a tác ph m.

Gi n d trong tình yêu, tình yêu thêm trong sáng, sâu s c. Gi n d trong c m m t khi không t c ng càng thêm xót xa. Gi n d c n t m lòng chung th y v i nhau, i u ó khi n ph m ch t con ng i càng r ng r chói ng i.

*ã tàn mùa hoa sung,
Quá th i hò h n ng i th ng quên r i?*

C nh ng tr c tr , tu i thanh xuân thì c l i tàn. ôi b n tình c ng không sao tránh kh i nh ng phút b n kho n, ng v c. Nh ng m i m t khi day đ t, kh s , hoài nghi c n cái i u mình tin c y nh t, h coi nh m t l s ng c a mình, thì h l i quay l i t soi lòng ta tìm lòng b n. Và l p t c, ti ng hát chung th y l i r n rã c t lên nh m t bài ca th ng l i, tuy r ng ngay lúc

ó, tr n chi n u vì quy n s ng h nh phúc c a h ch a ph i là ã d dàng k t thúc.

tình yêu t t i th ng l i, lòng chung th y bao gi c ng ph i ch u nhi u th thách. ây l n th thách cu i cùng khi ôi b n do m t s tình c mà g p l i nhau, chính là l n th thách quy t nh nh t và gay go nh t. Yêu nhau tình yêu l đ , v n tr c sau trung thành v i hình nh p c a m i tình c , i u ó ã r t áng quý. Càng áng quý h n là bấy gi ây, ng i c là ây, còn âu hình nh" uôi m t p dài nh lá tr u xanh" c a ngày x a n a! Kh i su t hai i ch ng, ch ã già, ã x u - mà ch ch a h là m t trang tài s c tuy t tr n. Anh i ch v b ng úng m t m lá dong không h n không kém và ch có th nh n ra c ng i yêu x a nh ti ng àn môi k ni m. Bâ

gi , ph i au ch kh ng kh ng v i n i nh n i m yêu dây đ t. Mà là m t v n th c t : li u có th ti p t c yêu th ng nhau nh tr c, h n tr c, trong khi bên c nh h còn có m t ng i th ba, m t ng i àn bà, m t ng i v , tuy anh không vì tình yêu mà l y nh ng ng i y không già, không x u và i riêng v i anh, còn c m t chu i ngày ân ái ng t ngào? Vi c tái h p, vi c thành hôn c a ôi b n tình trong lúc cu c i c a hai ch ã qua h t hai mùa xuân h , b c vào mùa ông, ng m cho cùng c ng không ph i là chuy n d dàng n gi n gì. M t i u c bi t n a là khi gi i quy t v n , c hai con ng i y u không m t ai c n ph i bi n b ch, ph i bi n lý l ho c ph i i n chuy n ngh a c tình x a. Ta c ng không h b t g p h ph i suy tính, ch n ch dù ch trong m t phút thoáng qua. Th t mãnh li t, chung th y, và c ng th t gi n đ , sâu s c. Nói m i tình c a *Ti n đ n ng i yêu* k t thúc nh b ng m t ánh sáng tr ng trong v t t ng c ng không có gì hoa m , quá l i. Mà th c ra là ch a nói lên c h t cái r c r , cao p c a ph m ch t con ng i trong m i tình ó.

Quý yêu tôn tr ng con ng i, cao nhân ph m là bi u hi n c a tinh th n nhân o ch ngh a. Tinh th n nhân o trong *Ti n đ n ng i yêu* t a sáng trên hai cu c i nhân v t, chi u đ i ra xung quanh. Yêu ng i, yêu c m t tr i:

M t tr i qua s àn ngoài ng i th ng..
yêu c t ng n rau, t c c , óa hoa:

Xin chào v n g ng nh bên kia b su i,
V n gi ng xinh tr c ngõ ta ch m..
... Hoa s p héo s ng mai em nhúng
Hoa s p tàn n c r u em ngâm...

Xót th ng c nh ng au kh c a ng i l i ch nh th ng c n ki p con muông con thú, gi ng n lên r i l i h n xu ng, không n lòng b n. Yêu nhau con riêng c a b n c ng là con

mình, nâng niu nó, v v nó, h t l i đ n b n ph i th ng yêu quý nó, ph i ch m sóc ng t ngào v i nó, t ng au nh chính mình là cha c a nó mà ch a trách nhi m v i con. Khi g p l i ng i c , anh b v ã l y - c ng không còn cách gi i

quy t nào khác : anh là h ng ng i không th cùng m t lúc x tình yêu làm ôi - mà lòng thì th ng xót. ng m ngùi. Thôi thì:

*Xin chúc bình an n p áo trong vì n xanh vì n ,
Thu vén gi gìn ng cho u dãi m a x ng, Ng i p ta th ng, em hãy
quay v kh e m nh!*

C ng là m t cách gi i quy t b t nhân nh ng con ng i h tr c sau v n rõ ràng là con ng i có o ngh a, bi t nâng niu ch chút tình ng i. Cho t i lúc xum v y k t thúc, c nh mình thì th nh ng còn ph n ng i thì sao? H b n kho n cho nh ng ai b kéo theo vào vòng au kh và cùng c t lên m t l i c u chúc chân thành:

Cùng sánh vai nhau nhà nhà vui v , b n h i !

Cái c nh"nhà nhà vui v "này còn ph i nh th nào m i th c hi n n i và th c hi n c nó, con ng i còn ph i bi t bao nhiêu máu và n c m t n a? Nh ng ta c m kích nh ng t m lòng ôn h u, không vì vui say h nh phúc c a mình mà lãng quên h nh phúc ng i khác.

Ng i khác ây là ai? Là ng i v b b c a anh. Có m t th i gian, ng i àn bà áng th ng này ã là v anh và ta c m th y trong cái th i gian không c nói t i y c ng không ph i không ít nhi u có v ng t bù. Nh ng ng t bù còn xa m i thành h nh phúc c ng nh tình th ng khác v i tình yêu. Cu c nhân duyên này hình thành ra sao, ta không c rõ l m, nh ng có m t i u ch c ch n là anh và ch l y nhau vì tình yêu. H l y nhau b i cái l thu n c a dòng i và ó c ng không có gì áng trách. B i vì, dù nh th ng canh cánh bên lòng, anh c ng t ng r ng v nh vì n không còn mong có th tái h p cùng ng i c c. Cu c i tàn nh n ã c p m t tình yêu c a anh. Anh l y v ch l y v , l y v khôn g vì tình yêu n a. Ch l y anh c ng v y. Hình nh ch c ng ã bi t rõ tâm t anh; ch l y anh có l không khác tr m nghìn ng i àn bà khác; n tu i thì l y ch ng và cu c i hôn nhân c a ch không v t ra ngoài khuôn kh "*phép c có g c tùng, phép thiêng có g c qu*". Hình nh ch có chu n b . Và, khi"ng i yêu"th c,"ng i v "th c c a anh xu t hi n thì ch ã s n sàng lùì xu ng, xin làm"hòn g ch c nh", làm"hòn g ch c nh" c ng không c thì chào anh, ra v ... Không gi n, không ghen, không m t l i than trách... Th t nh nhàng, êm ái! Ch là m t ng i àn bà"nh n nh c", m t ng i"lành", ch không ph i là m t ng i àn bà"s ng ch t v i tình", m t ng i có m t tình yêu sôi n i, mãnh li t. H nh phúc gia ình ch có c khi nó có tình yêu làm c s . ã không yêu nhau mà c gì ph i s ng v i nhau - dù cu c s ng y c ng có nh ng ng t bù c a nó - thì cu c s ng y v n ch là m t cu c s ng"vô h ng v ". G p l i ng i x a, tình yêu trong anh t ng ã m t, ã ch t l i nhen lên và s ng mãnh li t, thì vi c anh tr ch v v i cha m ch xây đ ng m t gia ình khác, trong hoàn c nh xã h i th i y âu c ng là m t cách gi i quy t th a áng, m c dù nó còn khía c nh b t bình ng, còn có chút gì b t nh n.

Ng i khác ây còn ai n a? Chính là ng i ch ng th nh t c a ch . Chúng ta ch a quên anh này. y là anh chàng tình ch bu i u,"ph t ng lên u tr n tr c l c", gi b xúng xính phong l u, k th c thì nhà c a"chim trích u mà xiêu, chim ri u mà ", n p b c c i cho b v nói i ngôn là"m i nén cân Lào, hai m i nén cân Kinh"ng âu khi cân l i " ch b n nén ch n". Vui s ng hôm nay l i nh bu n au thu tr c, ôi b n tình làm sao quên n i anh này. Nh n anh ta than oán ch ng, òi h i ph i có m t s tr thù, m t s tr ng tr nào ch ng?

ivik tranh vng i, hành hng i, trng tr k cng áng. Nhng, ày h
òih i khác. Hmng c và c u chúc cho anh ta bit ng c i h i, l p gia ình
cho thành gia ình :

T không d n d n nhu m ,
l y h t s c mình mà làm n tu t nh:
S c không nhi u ch m ch làm n...

M t ng i bình dân nhng là k x u nh anh ta li u có c i h i c chng, tu
t nh nên ng i t t c chng? Chúng ta ngh r ng c mong c a h không ph i là
m t c mong không t ng và lòng th ng yêu con ng i c a h ày c ng
không có gì t ra nh m l n.

H không nh m l n b i vì"ng i khác"trong vòng còn có m t k h không
thèm nh c n n a l i, không cho dính dáng vào cu c i c a h t y v sau. K
ó chính là anh ch ng làm quan v?a m i ày ã em ch ra ch i chác, rao bán
nh i bán súc v t. ivik này, ngày nay chúng ta th c khó mà th a m n c
v i cách"im l ng không thèm nói n" c a h . Nhng qua ó, ta c ng ph i nh n
r ng lòng th ng yêu c a h th c ra ã có ranh gi i. Tuy không th , ch a th nh
tinh th n nhân o sáng su t, tr n v n c a chúng ta ng ày nay nhng tinh th n nhân
o trong *Ti n d n ng i yêu c ng* ã khác v i có "lòng nhân" m h , chung
chung, út t àu d i xu ng, v i o v ng trùm lên m i giai c p trong xã h i.

C - Ti ng hát u tranh

Tình yêu, lòng chung th y c ng nh m i quan ni m v o c khác u mang
m t n i dung giai c p nh t nh. Tình yêu không chung chung, lòng chung th y
c ng r t c th . Chung th y là chung th y v i ai và nh th nào thì g i c b ng
ch nh? Xã h i phong ki n tr ng lên ng n c c a o lý phong ki n. Ng i àn
bà c h nh c a phong ki n Thái, theo ngay cái hình m u c phác h a lên qua
nh ng l i khuyên r n ngon ng t trong truy n, tr c h t ph i là ng i bi t ph c
tùng cam ch u, bi t t lòng tính toán v l i lên trên tình yêu trong tr ng, bi t t coi
mình nh "ki p gà c "nh "ki p ng a","ki p trâu"ho c n nh "ki p voi"là cao
nh t. R i sau ó thì ph i bi t c n r ng ch u òn, tr n i th ph ng ng i ã
công c a mua mình làm v . o lý phong ki n bày ra nh m t tr n bát quái, nào
là l thiêng lu t c , phép m quy n cha, c i mua g bán..., tình yêu và quy n làm
ng i không còn l y m t ch len chân. Và bao nhiêu con ng i l ng thì n khác
ã l c, ã sa vào tr n. Ông, cha, m trong *Ti n d n ng i yêu*, a y con gái, g
con c t l y tí n và l y nhân công mà v n t ng mình th ng con, vì con. Chú
bác, c"đi, n i ngo i, m i l i th t lên khuyên cháu là m t l i r n d y v"nhân, nhng
t t c nh ng ng i có thì n chí y u tr c sau v n ình nh r ng mình nhân
ngh a. M t xã h i t i t m nh th , ng t ng t nh th , r t c n thi t ph i có m t ti ng
hát trong lành c t lên !

B n tình ca *Ti n d n ng i yêu* chính ã là ti ng hát c n thi t y. M i tình
trong *Ti n d n ng i yêu* ã xoay o l i nh ng quan i m o c th ng tr c a
xã h i lúc ó, làm cho en tr ng tách b ch, vàng thau rõ ràng, không có th l p l
ánh tráo. Tình yêu không c n và không c bi t n nh ng suy tính t m th ng,
m u toán v l i ích k . Tình yêu có quy n riêng, phép thiêng c a nó. Khi c n thi t,
tình yêu s v t lên m i"phép c có g c tùng","phép thiêng có g c qu " b ng

ch ng quan hành h , cu i cùng b em ra ch trao i nh súc v t. Gi a c nh b n b xám l ng" *i g o ch ng ai m àng, i mu i ch ng ai bu n ng* " con ng i ch t ng c nhìn lên và b ng phát hi n th y ngay trên u mình m t c nh mây màu n m s c chói l i:

Tr i d ng n m s c t i
Tr i ùn mây r c.

Cái c nh t ng choáng váng k l này c ng còn có th hi u theo ngh a nh m t câu h i kinh ng c t ra, yêu c u tr i t và loài ng i tr l i. Nh ng ngay c trong ý ngh a nh th , chúng ta c ng d ðàng nh n th y nh ng con ng i trong tr ng trong truy n ã v n có m t t m lòng l c quan tin t ng sâu s c bi t bao !

Tình th n u tranh trong *Ti n d n ng i yêu* còn th hi n qua nh ng m c táo b o, hùng tráng. Nh ng con ng i trong truy n, dù h là nh ng con ng i th nào, c ng không d ðàng thoát kh i vòng ki m t a c a h t t ng th ng tr ang è lên h . M t bi u hi n c a s ki m t a ó là lòng tin vào s ph n. Lòng tin s ph n nói chung, làm con ng i l ch ng ph n u, a n nh ng thái x trí không úng i v i m i hi n t ng sinh ho t xã h i. Nh ng i v i riêng t ng tr ng h p thì nh h ng x u và có h i ó l i có nh ng m c khác nhau. ôi b n tình trong truy n tin r ng con ng i s n có m nh s và m nh s có th gieo tai r c h a ho c em l i h nh phúc. M t lòng tin hoang ng nh th th ng d n n thái cam ch u khu t ph c. Nh ng ây, h l i không hoàn toàn cam ch u khu t ph c. Trái l i, t lòng tin ó h d t nên m t m i c m táo b o, c bay lên tr i ch a l i s m nh n u nh s m nh nh chia r h :

Ta c cánh ta nh cánh ve l ng vàng
Bay muôn ph ng tìm xem th m nh nàng,
M nh nàng xa ta m t v i hay xa ta m t s i?
Xa m t s i, ta kéo g n m t v i.
Xa m t v i, ta kéo g n m t gang,
Xa m t gang ôi m nh g n li n!

Và ây, m t m i c m khác! M i c m này l i có ph n rõ ràng h n, nhi u chi ti t th c h n. Vì nó không còn nh m ch ng l i m t cái gì m h g i b ng m nh s mà là nh m ch ng l i nh ng con ng i b ng x ng b ng th t c th , nh ng k con ông cháu cha, trong truy n g i chung là nh ng k "con ng i". Nh ng k "con ng i" này có g m bén và có c thu c c, bùa mê, có pháp lu t, có quy n uy. Hành ng tu t g m kh i v "m i n chuôi m t l i sáng lèo" c a chàng trai b t c o t h nh phúc là m t hành ng có th c. Và ti p ó là:

Ta chém a kia giành l i v ,
Không l y c nàng, ta làm lo n gi a ph .
Không l y c em, anh làm lo n gi a m ng
... *á t ng gi a trời ta chém b ng,*
R i s ra sao m c lòng
Dù kh n tr ng bay lên ng n móc,
Dù kh n en cu n ch t ng n g m,
Chuôi g m gãy ng m s àn thành c i,
Dù u mình chín khúc phanh phui,
... *Ch t gi a ngày xem b ng s i n ng*

Ch t gi a r ng c l ng coi nh ng ngày!

C nh chỉ n u đi n ra trong suy t ng, c m mà sao hùng tráng quy t li t, sinh ng, và th c n th ! Ng i c b ng thoáng c m giác nh nh ng suy t ng, c m ó ch là cái hình th c, cái v b ngoài che gi u b t nh ng ánh loé sáng c a nhất g m a có nhu m máu th c. M c trong *Ti n d n ng i yêu* không ph i là nh ng m c thông th ng. T nh ng m c

ó, chúng ta th y ánh lên tinh th n nhân o chỉ n u c a tác ph m.

C t lên t xã h i phong ki n c , *Ti n d n ng i yêu* là m t ti ng hát trong lành, v" cùng áng quý i v i chúng ta. V n là v" cùng áng quý, ngay c khi chúng ta nhìn n nh ng m t còn y u c a tác ph m. Ngày nay chúng ta sung s ng c có ng, có lý lu n ch ngh a Mác - Lê Nin soi ng, chúng ta càng thông c m v i nh ng n i h n ch c a ng i x a. Nhìn nh n v n tình yêu và h nh phúc trong *Ti n d n ng i yêu* th c ra là nhìn nh n c m t v n quy n s ng c a con ng i. Con ng i trong xã h i c mu n giành c quy n s ng cho mình không th nh n

nh c, cam ch u, ch i, c ng không th ch u t c ph n kháng, ti n h ành u tranh trong khuôn kh y nguyên c a xã h i c , mà ph i phá v nó, p nó. ây tác gi khuy t danh c a *Ti n d n ng i yêu* không th , ch a th nh n th c v n m t cách sáng su t nh th . Do ó sinh ra các mâu thu n, nh ng lúng túng. M t m t, mu n cho con ng i c quy n t do yêu ng, nh ng m t khác l i v n không ph nh n - t c là th a nh n - cái ch phong ki n tàn b o vùi d p tình yêu và công nhiên mua bán ph n . Trong o n k t c a tác ph m, ôi b n t thái "im l ng, không thèm nói n" i v i anh ch ng làm quan.

(Chúng ta còn nh o n trên, h c ng ã t ng l nh nh t nh th i v i các"v " "quân quan ng i s p theo hàng u ng r u") Nh ng, khi c u chúc cho anh chàng tình ch c i h i, tu t nh tr thành ng i kh thi ôi b n l i chúc cho "r i c ng có ngày c quy n cao ch c tr ng".

Ng i ph n , n n nhân ch y u trong truy n, tr c sau v n kh ng kh ng gi tình chung th y dù cho nhan s c b tàn phá, th xác b hành h và tu i thanh xuân b h y di t. Nh ng, tr c sau ch v n không h ng h n lên ch ng l i quy n l c c a gia ình và xã h i. Ch u tranh b ng cách"hoãn binh", nh t nh không ch u làm m t ng i"v hi n đầu th o"nh ng ch v n ph i b c theo ng i và tr i qua hai l n làm v , làm dâu ép u ng.

nhân v t"anh", s lúng túng c a tác gi khuy t danh c àng b c l r ò r t. Anh ph n i cái chuy n b c cân mua ng i"b c không n ng b ng ng i giành em yêu c sao?" nh ng r i chính anh c ng l i i buôn làm giàu nh b c cân mua l i ng i yêu "b c m i nén s chu c em v , v i n m tr m s c i em ra ". Ta có th xét : l y g y ông p l i l ng ông c ng t t ch sao? Song, trên th c t , "g y ông" l i p"l ng anh", r t trùng và c ng r t au. H n n a, nó còn p trùng thêm vào l ng"ng i khác". Ng i ó là ng i v b b sau khi anh nh n ra c ng i yêu c . S ph n ng i àn bà áng th ng ó c ng là s ph n chung c a ng i ph n Thái d i ch phong ki n. Vì, nh chúng ta u rõ, ng i àn bà áng th ng y l y anh ch a h n ã vì tình yêu. Ng i y"ph i"l y anh trong khi anh ã giàu có phong l u, l y anh d i áp l c c a nh ng "phép c có g c tùng, phép thiêng có g c qu".

Riêng v anh thì rõ ràng s c ph n kháng c a anh ã có nh ng khi gi m sút. Tr i qua m t s tuy t v ng, anh ã l p gia ình, anh ã có nhà c a êm m phong l u. Ta không nghi ng gì v lòng chung th y c a anh trong m i tình u. Tuy nhiên, vì c anh l y v con v n ch ng t rõ ràng là anh ã buông trôi theo *l thu n c a dòng i* mà anh ã t ng ch ng l i. T i ây m t v n t ra : n u nh không có s u tranh b n b tuy có ph n

"tiêu c c" c a ch - y là chúng ta ch a nói n v n tình c - thì s vì c s ra sao? H n là m i tình trong tr ng c a anh ã k t thúc ngay t khi anh i buồn tr v và n u anh chung th y v i ch thì c ng ch có th chung th y trong lòng t ng nh .

Nh th , gi i quy t cho tình yêu trong tr ng và chung th y th ng l i v n toàn - t c là gi i quy t s lúng túng, có th g i là s b t c y - thì ph i th nào? Tác gi khuy t danh không có cách nào h n là trông c y vào s tình c . Tình c ng i i m lá dong c ch y l i chính là anh, sau ó m i có chuy ng y àn môi nh n ra nhau, anh b v - ng i v do hôn nhân không vì tình yêu mang l i - anh và ch c cùng nhau oàn t . S tình c tr thành u m i giúp cho tình yêu chung th y toàn th ng, m c t do h nh phúc c a qu n chúng ng nhiên c th c hi n, dù r ng trong s th c hi n y, ng i ta ph i phá b cái gì, phá b m t cách c ng quy t và khá tàn nh n. Vì v y, ta không nên nhìn nh n m t cách phi n di n s phá b y; nó c ng là m t thái đ t khoát ph nh cái *l thu n c a dòng i* mà ã có lúc ng i ta l m l nó cu n trôi theo.

Nh ng tình c g p thì c ng có th tình c không g p. Giá th tình c không g p thì câu chuy n s k t thúc ra sao? Ng i b n c Thái tr c kia và ngày nay thông th ng v n c m th y thiêu thi u m t cái gì ph n cu i truy n này. ó không ph i là cái thi u, cái sót v hình th c ngh thu t. Nó chính là cái thi u sót n m ngay trong t t ng tác gi và t t ng c a tác ph m. Nh trên chúng ta ã nói, s h n ch này h u nh là i u t t nhiên. Và c ng t t nhiên, nó có nh h ng ph n nào t i giá tr c a tác ph m.

D - Vài c i m v ngh thu t

Ti n d n ng i yêu c nhân dân Thái yêu m n, say mê coi nh ni m t hào c a dân t c

mình. Ng i ta hát *Ti n d n ng i yêu* khi buồn, khi vui, khi au kh , khi sung s ng, trong lúc lên n ng, làm ru ng và trong nh ng đ p c i xin, gi t t. H u nh b t c ng i nào, l a tu i nào, c nh ng nào... c ng u tìm th y trong *Ti n d n ng i yêu* nh ng câu th thích h p v i tâm tr ng mình. Nói v cái hay, cái đ p, cái s c lôi cu n c a *Ti n d n ng i yêu*, t x a nhân dân lao ng Thái có câu ví : "Hát ti n d n lên, gà p ph i b , c" gái quên hái rau, anh i cày quên cày".

Ti n d n ng i yêu là m t truy n th . Trong truy n, các s ki n, hành ng u c s p t cho n i ti p nhau t ng i liên t c, h p lý. Khác v i m t s truy n th c khác th ng m c tình tr ng s vì c, c t truy n di n bi n nh ng i s ng n i tâm c a các nhân v t l i không có m y, truy n th *Ti n d n ng i yêu* c bi t chú ý n s phát tri n c a tâm lý nhân v t, các tr ng thái tâm h n ph c t p, có khi mâu thu n n a c a h . i u này làm t rõ trong b t c m t o n nào c a truy n. M i m t s ki n x y ra, có khi ch c n m t cái c nh , m t chi ti t nh

nh m t tr i l n, hoa n hoa tàn, chim kêu... c ng tr thành m t d p các nhân v t tr c ti p b c l nh ng ý ngh , suy t ng, xúc c m, nh ng tr ng thái di n bi n tinh vi trong áy sâu c a tâm h n h . Chính cái tr tình phong phú này ã làm say x a ng i c và t o nên m t tác ph m l n giá tr ngh thu t c a tác ph m. Anh - ch , ôi nhân v t trong truy n yêu nhau, tr i qua khá nhi u truân chuyên, l n n mà không quên nhau. Nh ng lòng trong tr ng chung th y, tình th n ph n kháng, u tranh c a nhân v t trong truy n s không th t r ã ã c t r ã n u thi u m t i o n anh suy t ng m c và các o n ca hát, c m thán khác r t nhi u và r t t trong truy n.

V miêu t , *Ti n d n ng i yêu s tr ng* trong vì c miêu t tính cách nhân v t qua l i nói c a nhân v t. Tính cách, chân dung c a m t b à m tham ti n, ngoa ngo t c v lên qua m t l i rao bán:

Gi ng me r ng t ng i chín n u cành th p,

Còn qu me nhà chín r c cành cao.

Con gái yêu tao ph i giá b ng voi m i g !

Nh ng ông chú bà bác th t thà nh m:

Chúng ta không giúp n i cháu i,

Ta ã n gói tr u nh ng i mang t i g i,

Gói cau con ng i mang n d m,

Dây tr u không ng i ã t i cu n leo !

M t anh chàng tán t nh ng t ngào nh ng ch nói m t câu "*con nh khóc hai bên d u ch t rét m c nó*" ã khi n ng i ta ph i nghi ng lòng t t c a anh ta:

Tr i cho thành l a ôi,

K t cho ta thành ch ng thành v ,

Ta l y nhau m nh b ng lá gianh c ng m c,

Ch n h p b ng lá c c ng ành,

c nhau r i, p ngang n m ngang,

Ch ng kéo l i v co,

Con nh khóc hai bên d u ch t rét m c nó!

Ch qua m y l i a ti n, chúng ta c ng th y nh hi n ra tr c m t hình nh m t ng i àn bà Thái hi n h u, chung th y:

Nhà em khó t u dong x u héo

Ph n em nghèo, khó l nh giàn treo,

Ti n anh yêu ch ng l y âu gà béo,

Ch n m xôi không g i nh theo.

C nh v t bao gi c ng hòa nh p v i ng i, mang n i ni m tâm s c a ng i :

Chi u t i m t tr i r ng

M t tr i r i xu ng th p

M t tr i sát m t phai

M t tr i qua sà n ngoài ng i th ng

M t tr i cu n ng n dang s p l n

M t tr i cu n ng n tre ng n b ng s p t t

M t tr i l n m t tr i không i

M t tr i i m t tr i không ch ...

C nh m t tr i l n quy n luy n ng i th ng g i lên m t cái gì th t thông th mà l i y hoang mang, cu n quýt, lò s ...

Trong *Ti n d n ng i yêu* chúng ta gặp h u h t các th th Thái thông d ng, t th kh p b c câu dài 11, 12 ch n th kh ng khái câu ng n 5, 6 ch . Nh ng th th này c dùng xen k m t cách iêu luy n tài tình. Cách chuy n th th ng dùng là l y v n cu i c a câu trên làm v n u ho c v n l ng cho câu d i b t sang m t th th khác. C ng có khi không c n v n mà o n chuy n, ý chuy n thì th th ng th i chuy n theo.

V m t ngôn ng , *Ti n d n ng i yêu* có m t giá tr h t s c l n. Ngôn ng Thái, nh chúng ta ã bi t, ch a hoàn toàn th ng nh t gi a n m vùng: chín châu gi a, M c Châu, Phù Yên, M ng Lay, Phong Th . Ngôn ng *Ti n d n ng i yêu* xây d ng trên c s ngôn ng vùng chín châu

gi a, nh ng nó v n hoàn toàn d hi u, thích h p v i c b n vùng khác. V i m này, ông C m Biêu ã có nh n xét : "*Ti n d n ng i yêu*... chính là tinh hoa c a ti ng nói dân t c ta. Bao nhiêu l i th ng nh , l i tình t gái trai, c n l i vè, l i gi u, l i v n quen trôi trên c a mi ng ng i các n i c a nhân dân dân t c Thái chúng ta, u h p nh t vào ây

(mà v n) không tr n l n, không bi n ch t. c *Ti n d n ng i yêu*, th t ai c ng ph i th a nh n r ng dân t c Thái ta qu ã có m t ti ng nói th t giàu, th t p..." (Trích l i nói u "X ng ch xon xao" b n ti ng Thái, S v n hóa khu t tr Thái Mèo xu t b n, Thu n Châu, 1958, trang 2)

Ngôn ng *Ti n d n ng i yêu* là ngôn ng hàng ngày c a nhân dân c nâng cao lên và trau chu t thêm. Ví d ba câu:

Xin au ng au luôn

Xin m ng m n ng

Nóng l nh b t k , xin g i l i nh n g i con hay !

là d a trên m t câu chào, câu d n th ng dùng trong nhân dân, s p x p l i thành th . Có tr ng h p th *Ti n d n ng i yêu* dùng c cách nói lái mà câu th v n c p, nhã. Ví d câu : "K t th i y ngày x a!" nguyên v n ti ng Thái là : "c t té ph pang cón mang l a " là m a lãng" nói lái (m a lãng : ngày x a)

Th *Ti n d n ng i yêu* r t giàu hình nh, nh ng hình nh g n g i, c th , m à màu s c dân t c.

T p:

.... *Ngón tay thon lá hành*

uôi m t p dài nh lá tr u xanh,

T c nh:

M t tr i qu n ng n dang s p l n

M t tr i qu n ng n tre ng n b ng s p t t.

T nh th ng kh ng kh ng không quên :

Nh ch c ch n nh gà con nh t t m

Nh kh ng kh ng tình son s t còn eo.

T lòng nghi ng :

Anh ng t ng v n g ng hóa thành v n ng

B n tình x a ã v nhà ch ng,

c bi t th *Ti n d n ng i yêu* dùng nhi u i n c , câu th sâu s c, thâm thúy mà v n d hi u. Nh ng i n c này rút t trong truy n dân gian, truy n thuy t l ch

s, những phn l n là t trong nh ng quan ni m thông th ng c a nhân dân v m t lo i chim, lo i hoa, lo i cây nào ó. Thí d : l y hình nh "xin làm gà gô, cun cú c tr n" nói ý xin làm m t chàng r ngoan ngoãn, ch u khó, bi t khiêm nh ng, không x c l c, ng b ng, vì quan ni m thông th ng c a nhân dân cho gà gô, cun cú là nh ng gi ng chim lành, gi i lu n lách tr n l n.

Ngoài nh ng c i m nói trên, th *Ti n d n ng i yêu* còn r t giàu nh c tính. Ng i ta th ng nói : " c th *Ti n d n ng i yêu* ng i không bi t hát c ng bi t hát" chính là nêu lên cái tính ch t giàu nh c i u ó.

Trong toàn b n n v n h c Thái, *Ti n d n ng i yêu* chỉ m m t v trí vinh d c bi t. Nhân dân Thái yêu *Chàng Lò Nàng a (Khun Lò Nàng a) và Tòng on m Ca, Kén k o và Thi Th n* (tên nh ng truy n th c n i ti ng c a dân t c Thái). Nh ng tác ph m c say mê nh t v n là *Ti n d n*. Say mê vì n i dung t t ng c a *Ti n d n ng i yêu* trong sáng lành m nh. Say mê vì còn hình th c ngh thu t c a *Ti n d n h t s c p, h t s c c áo, t tr c t i nay ch a m t truy n th Thái* nào sánh k p.

III - M ý ki n v th i i m và xu t x c a "Ti n d n ng i yêu".

Ti n d n ng i yêu và các tác ph m v n h c c khác c a dân t c Thái u có th xác nh c th i i m xu t hi n b ng cách xét xã h i c ph n ánh trong tác ph m là xã h i nào? V n t t ng nêu lên trong ó phù h p v i trào l u t t ng chung c a th i i nào? V n t ra chung là nh th , nh ng riêng trong hoàn c nh hi n t i thì khó kh n còn nhi u. Khó kh n v v n b n c , v nguyên tác. Không th c n c vào v n b n nh tu i c a tác ph m n u ngôn ng v à m t s chi ti t nào y trong v n b n ã c các bàn tay i sau làm cho tr ra. Nh ng khó kh n nh t hi n nay là l ch s chung c a dân t c Thái ch a h c trình bày, soi sáng trên nh ng nét l n, nh ng giai o n chính. Không i chi u c nh ng v n xã h i ph n ánh trong tác ph m v n h c v i ti n trình l ch s c th thì c ng không th kh ng nh th i i m tác ph m xu t hi n c.

Khó kh n c n b n này ch có th gi i quy t b ng s n l c óng góp chung c a nhi u ng i và c a nhi u ngành nghiên c u. Và b ng cách b c d n t ng ch ng, th n tr ng và m nh d n. Theo chúng tôi ngh , ch a gi i quy t c v n m t cách khoa h c thì hãy nêu v n lên, gom góp m t s ý ki n "ph ng oán" trình bày tr c c gi xem nh trình bày tài li u. Vì c làm ó c ng có th có ích ít nhi u.

Ti n d n ng i yêu c nhân dân Thái coi nh m t v t gia b o. Ai c ng cho r ng ó là m t viên ng c, m t th i vàng *t x a* truy n l i".

(Chúng tôi nh n m nh ch "t x a" là l u ý t i m t ý ki n cho *Ti n d n ng i yêu* là m t tác ph m sáng tác g n ây, trong th i Pháp thu c) th c dân Pháp ho àn thành vì c xâm l c Tây B c n m 1896..(Ý ki n này chúng tôi s trình bày thêm d i). Tr c sau, ý ki n v th i i m xu t hi n c a *Ti n d n ng i yêu* u b t u t m y nh n nh chung có ph n không khó th ng nh t.

1 - *Ti n d n ng i yêu* là m t nh cao c a v n h c Thái, nh cao y ch có th xu t hi n trên c s m t n n v n hóa ã phát tri n khá ph n th nh.

2 - *Ti n d n ng i yêu* không thể sáng tác ra trong môi trường xã hội này như nghệ thuật tạo lo n, Xã hội cũ phản ánh trong tác phẩm là môi trường xã hội có bộ "thần trí" phong tục vui chơi *h n khu ng* thần hành, đã có các bộ buôn bán n i ti ng, vì buôn bán, trao đổi, có lợi có v t p n p, sang Lào, sang Trung quốc không có gì khó khăn lắm...

Phân tích và tìm thêm chi tiết làm chứng, nghệ thuật như trên rất có thể phát triển thành nghệ thuật lập luận và nghệ thuật văn xuôi thì cần tác phẩm. Nhưng vì thiếu tài liệu lịch sử chi tiết và nghiên cứu quá lâu, nghệ thuật như vậy nên chỉ dừng lại ở đây. Sau cuộc chinh phạt của vua Trần "hết phần văn hóa dân tộc" từ thế kỷ thứ 11 - 1959 do sự Văn hóa khu vực Thái Mèo từ từ, văn xuôi nghiên cứu *Ti n d n ng i yêu* cũng y như thế. Văn xuôi thì cần nó có ý nghĩa rõ ràng, dứt khoát hẳn. Vì có ba ý nghĩa. Một là ý nghĩa cho rằng *Ti n d n ng i yêu* xuất hiện từ thế kỷ 20, thế kỷ thứ Pháp, khoảng từ sau 1896 đến 1919 là vì bắt đầu từ 1919 từ phong trào vui chơi *h n khu ng* đã tiêu diệt, không còn cái quang cảnh "mà không rời không sản phẩm" như trong truyền thống. Một là ý nghĩa khác chỉ rằng nghệ thuật: *Ti n d n ng i yêu* chỉ có thể xuất hiện dưới thời Trần, khoảng thế kỷ 15. Các hai là ý nghĩa trên dựa trên các phát hiện chính thức trên sách báo; và lại chúng tôi cũng dựa trên các luận cứ nên không tìm trình bày chi tiết thêm. Song có điều chắc chắn rằng các hai là ý nghĩa trên và các hai là ý nghĩa thì dựa trên đây là chắc chắn có sự sống và phát triển, chứng minh tìm, chứng minh nghệ thuật mà thôi.

Loi ý nghĩa thì ba là ý nghĩa cho rằng *Ti n d n ng i yêu* có thể xuất hiện vào khoảng thế kỷ 17 - 18. Ngoài những kiến nghị về văn hóa và văn hóa xã hội phản ánh trong truyền thống thì "hội văn" là vì lịch sử thì chắc chắn rồi -, ý nghĩa này đã bắt đầu tìm kiếm trong tác phẩm hai chi tiết có thể làm chứng. Chi tiết thì nhất là chi tiết về "chi phí" trong câu "không phải tháng" *av t tía v ph ..*", phải là tiếng Kinh, là tên chính thức của hành chính cũ, trên huyện họ cũ châu. Theo *d a chí c a* Nguyễn Trãi (bản dịch của Phan Huy Tiếp, Hà Văn Tấn hiệu đính, chú thích, nhà xuất bản Sử học, Hà Nội, 1960) Lịch sử huyện cũ ng loi chí c a Phan Huy Chú tập I (Bản dịch của tập biên dịch Văn Sử học Việt Nam, nhà xuất bản Sử học, Hà Nội, 1960.), phần đầu

chính, thì khu vực Tây Bắc hiện nay, từ Trần còn thuộc à giang l , từ Lê là một phần thuộc Tây Bắc (trên Gia Hưng) mãi đến năm 1469, từ Lê Thánh Tông mới phân lập thành toàn quốc, phân rõ 12 thừa tuyên; mãi đến lúc có châu Ph c L mới bắt đầu có thành "ph", Ph Yên Tây, và là Gia Hưng cũng thành phần, phần Gia Hưng lại vào thừa tuyên Hưng Hóa. (Ph Yên Tây gồm khoảng từ Mường Mùn thuộc châu Thuận Giáo ngày nay, Quận Nhait c châu Quận Nhait ngày nay trở lên. Ph Gia Hưng gồm những châu Thái mi n d i, một phần từ thuộc tỉnh Phú Th , một phần từ thuộc tỉnh Yên Bái, một phần từ thuộc tỉnh Hòa Bình ngày nay). Như thế là danh từ

"ph" chỉ có thể xuất hiện từ trước năm cũ thì thế kỷ 15 và cũng chỉ có thể trở thành thông dụng trong nhân dân từ thế kỷ 15. Từ thế kỷ 15 đến thế kỷ 19, "ph" vẫn giữ nguyên và chỉ thêm bớt ở châu biên giới. Năm Triệu Tru thần trí, từ nguyên lập từ thêm phần biên, các châu Thuận Giáo, Lai Châu lại vào (1841). Sau năm 1896, văn phạm mới định biên bản, các châu Thái từ thuộc vào hai tỉnh Sơn La,

Lai Châu. Chi tiết này phần lớn lấy từ những tài liệu của *Ti đ đ ng i yêu* ra đời từ cuối năm 1950.

Cái chi tiết thứ hai là một chi tiết thuộc về phong tục. Trong *Ti đ đ ng i yêu*, khi lý chào bố mẹ người con gái nhà họ làm vợ, chàng trai phải cắt tóc: "Búi tóc mẹ anh từ xưa, búi tóc dài anh buông xuống nhà". Thời xưa cách này 50 năm, người ta cắt tóc khi làm lễ cưới và búi tóc vào ngày cưới. Một phong tục chuyên dành cho người sống chết chóc riêng cho người chết, tất nhiên phải qua một thời gian chờ đợi, có thể là một tháng, hai tháng mới xong. Chi tiết này bác lấy từ những tài liệu của *Ti đ đ ng i yêu* có thể ra đời trong thời Pháp thuộc.

Ngoài hai chi tiết này, ý kiến cho *Ti đ đ ng i yêu* có thể ra đời vào khoảng năm 1917 - 1918 chưa tìm ra được những chứng cứ nào. Tuy vậy chúng tôi cũng nghĩ rằng ý kiến này là ý kiến chính xác hơn so với hai ý kiến khác nêu trên.

Trong bài viết này xin nêu tác phẩm có thể là bản gốc tìm ra tác giả. Về việc "Ti đ đ ng i yêu" xuất hiện ở đâu, chúng tôi cũng nêu tác phẩm có thể xuất hiện tại Thuận Châu. Hiện nay chúng tôi cần vào đây để tìm hiểu:

a - So với tất cả các châu Thái khác, Thuận Châu là nơi còn lưu giữ sách chép tay tiếng Việt, tiếng quý nhất. Trong cuộc vét sách của ông Võ Văn Long từ năm 1949 - 1950, khó mà tìm được sách vì tình hình, vì người dân mà Thuận Châu ít có sách hơn các nơi khác.

b - Ngôn ngữ trong tác phẩm là ngôn ngữ Thái nên tác giả là người vùng chín châu giã. Trong vùng chín châu giã này, ngôn ngữ Thuận Châu - Mường La là ngôn ngữ tiêu biểu; Thuận Châu - Mường La cũng là trung tâm văn hóa, chính trị lâu đời. Những nhà văn, nhà thơ, nhà nghiên cứu nói tiếng trong truyền thống của Thuận Châu - Mường La.

c - Trong nhân dân miền xuôi Sông Mã - Mai Sơn Thuận Châu - Mường La và Yên Châu - Mường Châu vẫn lưu hành truyền thuyết cho *Ti đ đ ng i yêu* là câu chuyện tình cảm một đôi trai gái *Bản Phan* và *Bản Sài* thuộc xã Tranh (Thuận Châu) ngày nay. Vì thế mà hai bản này có tên là *Bản Phan* và *Bản Sài* cũng (phan sài là nói lái từ *sai păn*, là tiếng giã lâu xưa yêu thương).

Trên đây là những tài liệu góp ý kiến, những tài liệu trong đó có ý kiến quan trọng của chúng tôi, về thời gian và xuất xứ của *Ti đ đ ng i yêu*. Những ý kiến này muốn trở thành những kiến nghị có tính cách khoa học cần phải nghiên cứu, góp ý chung của những người khác.

IV - Kết luận.

Bên cạnh những người khác, *Ti đ đ ng i yêu* cũng có những thi u sót nhất định nhưng chúng ta đã phân tích trên. Những thi u sót là thứ yếu. *Ti đ đ ng i yêu* từ sau vẫn là một tác phẩm nghệ thuật lớn, có nhiều sức rung động sâu xa, nói lên những nguyện vọng tha thiết bao đời của nhân dân dân tộc Thái anh dũng. Những nguyện vọng đó là quyền yêu, quyền hạnh phúc, quyền sống của con người chân chính.

Thứ nhất, *Ti đ đ ng i yêu* vẫn là "giai cấp phong kiến" nhưng từ coi những mặt tốt khôn ngoan, nghị hiêm, không thất bại mà thanh toán xong. Vinh danh thay cho một tác phẩm của chúng ta coi như vậy! Chúng ta liên tục công nhận *Ti đ đ ng i yêu*.

d n ng i yêu v m i m t, b ng m i cách. Chung quy chúng u th t b i. M i tình th y chung, trong tr ng c a Ti n d n ng i yêu chỉ n th ng c trong truy n là nh m t s tình c may m n. Còn b n thân tác ph m Ti n d n ng i yêu chỉ n th ng c ngoài cu c s ng thì chính là nh s c m nh nhân dân. Nhân dân Thái yêu v n hóa, càng tha thi t yêu nh ng thành t u v n h c c a chính mình. Vinh đ thay cho m t tác ph m c sinh ra và s ng trong lòng m t nhân dân nh v y.

Ngày nay, cái xã h i úc nên thiên truy n tình au n và anh đ ng ã chìm sâu vào quá kh . Nh ng c ng ch m i là trên m t n a thân mình T Qu c. Bên kia c u Hi n L ng, v phía nam, v phía Tây nguyên ch em ru t rà c a Tây B c, Vi t B c, cái ki u xã h i tàn b o c y v n è n ng lên nhân dân ta và ang gi t lên nh ng c n iên gi y ch t. Nó càng ngày càng kinh hoàng tr c nh ng ti ng hát u tranh " *át ng gi át i ta chém b ng...*"

Nh v y, *Ti n d n ng i yêu v n có th giúp chúng ta hi u cu c i c r õ h n càng thi t tha h n trong vi c xây đ ng cu c s ng m i xã h i ch ngh a.* Nó v n có th giúp Anh giúp Ch b n lòng tin t ng ph n u, h ng hái p t t c các lo i ki u xã h i áp b c b t công làm ô nh c ph m giá con ng i c nh mong c t x a c a ôi b n tình:

Cùng đ t tay nhau nhà nhà vui v , b n i!"

Ti n d n ng i yêu là m t tác ph m l n, trong s nhi u tác ph m l n khác c a kho tàng v n h c m i n n úi n c ta. Công vi c đ ch và gi i thi u c a chúng tôi làm ây khó có th tránh kh i nh ng thi u sót, nóng n i. Chúng tôi mong c b n c ch giáo.

Nhân ây, chúng tôi xin phép c ng l i c m t nhà v n Hoài Thanh, nhà th C m Biêu và nhi u ng chí v n ngh s ng i dân t c Thái ã giúp và khích l chúng tôi trong vi c làm cu n sách này.

Thu n Châu - 1961

Lai Châu - 1971

M c Phi

TI N D N NG I YÊU

(X NG CH XON XAO)

B n d ch, kh o d và chú thích.

B n d ch Ti n d n ng i yêu này, chúng tôi d ch theo b n ti ng Thái c a phòng v n ngh (S v n hóa khu t tr Tây b c) hi u ính n m 1960. Lý do t i sao l i ch n b n này d ch. Chúng tôi ã nói rõ trong m c u c a ph n gi i thi u.

V d ch và chú thích, chúng tôi nh m theo m y h ng nh sau :

1 - D ch ph i c trung thành v i nguyên b n t i m c cao nh t, không vì n ch mà h i câu h i ý. L i th d ch ph i chính xác, l u loát, nên g ng có v n i u b n c d thông c m h n, nh ng c ng không quá câu n vào v n i u.

2 - T t c nh ng ch khó hi u và có th hi u sai, hi u l n trong tác ph m u c chú thích. N u câu th khó hi u vì i n c thì chú thích i n c , n u khó hi u vì có liên quan n nh ng phong t c, t p quán riêng c a a ph ng thì chú thích r ng ra m t chút v nh ng phong t c, t p quán, sinh ho t c a a ph ng. Chung quy, chú thích không ph i chú thích, chú thích làm sáng t thêm ý ngh a câu th . Tr ng h p ã chú thích ch mà ý v n ch a rõ thì chú thích c ý th .

3 - V kh o d , v n có ph c t p h n vì ây là m t b n d ch, không ph i nguyên b n. Chúng tôi c kh o d trong b n d ch vì xét th y thì ch có l i ch không có h i. Tuy nhiên, kh o d m t b n d ch không th y nh nguyên b n. Chúng tôi ch có th ghi rõ d ng v ý ngh a c a câu, v cách s p x p o n và nh ng câu trong

o n, v nh ng tr ng h p b n chính có chép, các b n khác không chép và ng c l i, ch không th ghi rõ t t c m i d ng khác v t ng c.

Trong ph n kh o d , các b n dùng so sánh, hi u ính u c g i t t nh sau:

- B n B: b n 1958

- B n C: b n 1957

- Các b n khác : g m m t s b n chép tay Tông C - Tông L nh - (Thu n Châu), Chi ng C (M ng La), Chi ng Mung (Mai S n)... s u t m n m 1959 - 1960.

M C PHI

ໂທ້ ດອຸ ຫ້ວ້ ຫຣອ ຫໍາ ດ້ວູ ຕໍ່ນີ້
 ເມ່ ດຽ້ວ ນ້ອຢ ຫອຢ ດ ເມ່ ທາ ຈີ່
 ຫອຢ ຈີ່ ເມ່ ທາ ຫຸມ
 ຫອຢ ດ ຊຽ ດ ຕາ ຫໍ້ ເລົາ
 ເຕົາ ນ້ອຢ ເມ່ ປີດີ ມອນ
 ຫູ້ ເລຽມ ປີ່ນ ໂຕາ ຈີ່
 ຫູ້ ຈີ່ ປີ່ນ ໂຕາ ຕາ
 ຫູ້ ດຽ້ວ ປີ່ນ ດວາຢ ນີ້
 ດັດ ເມ່ ຂອບ ທາ ດຽ້ວ ເຂົາ ນີ້ ຟອຢ ນີ້ ຟອຢ
 ເມ່ ດຽ້ວ ນ້ອຢ ດຽ້ວ ອອນ ຂັ້ ຫວັ
 ຈີ່ ດັດ ຈີ່ ຫາ ເມ່
 ຈີ່ ແວ່ນ ແວ່ຢ ໂຕາ ດວາຢ
 ຈັ້ ແກ່ບ ຊາຢ ຕາ ນ້ອບ
 ຕາ ເລົາ ຖ້ອບ ເຂາ ທອນ ເປັດ ຫຸນ
 ຫຸນ ເລົາ ຫໍ້ ຫໍ້ ເມ່ ມາ ດູ
 ຂອບ ທາ ດຽ້ວ ເລູ ດອຸ ດູ ເປັດ ແນ່ນ
 ອໍ້ ແອ່ນ ມາ ຖ້າ ເຂາ
 ຈີ່ ນອນ ເລົາ ຂັ້ ເມ່
 ດຽມ ເມ່ ຂອບ ທາ ດຽ້ວ ອໍ້ ປີ ຫໍ້ ໂບນ
 ດຽ້ວ ໂບນ ປີ ຫໍ້ ອາ
 ຫາ ປີ ຫໍ້ ມີ ເລົາ ດຽ້ວ ເລົາ ຫຸນ ຫຸນ
 ຫາ ປີ ຫໍ້ ມີ ເລົາ ດຽ້ວ ຕາ ຫຸນ ຈີ່
 ເຂົ້ ດີ ໂຟາ ເລົາ ອອນ
 ເຂົ້ ດອນ ໂຟາ ເລົາ ນຸນ
 ຕັ້ນ ນີ້ ປີ ຕໍ່ ປີ ຕໍ່
 ຫຸນ ຕັ້ນ ເຂົ້ ໂກມ ຫູ້ ເວັ້ນ ຟາຢ
 ຟໍ ເມ່ ຫູ້ ດາ ຫວານ ເລົາ ເລົາ
 ຫູ້ ດາ ຫຸນ ໂດມ ຖ້ອບ
 ຫູ້ ດາ ຫໍ້ ດາ ຫອບ ຊໍ້ ດວາມ
 ດັດ ເມ່ ຊຸນ ນານ ຫໍ້ ຟັຣ ຫາກ ຫາຢ ຕາ
 ຫໍ້ ຫຸນ ປີ ຫາຢ ຫໍ້
 ຟໍ ທາ ຕໍ່ ເມ່ ທາ ດອບ ຫໍ້ ຫໍ້ ຊຸນ ນານ ດອບ ຊໍ້

Con gi t mình trong ch n khóc thét,
 Tu i còn th ôm c m ch ngà,
 Bám vai m ch n l n,
 eo c bác nc m,
 òi hái dâu theo m ,
 Bi t l y s r i thang,
 Bi t ch ng engã sà,
 Bi t ilo trâu húc,
 K t thu đôi tal m ch m,
 Còn bé d i th ngay;
 i m t mình nh m
 C nh dây trâu khóc rờng,
 Công d ab thay em,
 Dây leo c ng c t nhà làm v i,
 V i t kê m xem,
 R i ôi ta ào t san n n,
 C i bông lâu phi ng a,
 Qu y m vò i n m bên,
 Thu ôi ta còn v y cá trên mâm,
 Còn b t cá trong ch u,
 uôi cá p tay trái, tar nhau c i,
 uôi cá p tay ph i, ta ua nhau khóc,
 Aó en b c cát m m,
 Aó tr ng b c cát m n,
 Trông t i t nhu c nhem,
 Th y ng i, áo v t l ng ch y l i n,
 B m sai ra qu n quên th a,
 Sai ra sà n th t ngã,
 Sai t b p vào bu ng quên l i,
 K t khi con ng i xách chùm qu qua m t,
 Xách gi cá qua m t,
 B m mong ng i giúp mong phí,

ໝາກ ວ່າ ໝາກ ແລະ ຝັ່ງ ແອ້ວ ໂດນ ຂໍ ກຸ່ມ
 ຟູ ແລະ ຝັ່ງ ໂດນ ເຫຼັກ ຂໍ ທ້ານ
 ຂຸນ ນ່ານ ນ້ອຍ ຈັດ ໝາກ ແລະ ເທ່ວ ຟູ ທີ່ນີ້ ແຂ່ວ ແຂ
 ຟູ ແຟ ເຕົາ ແຂນ ຈຸນ ຝັ່ງ ທີ່
 ຂຸນ ນ່ານ ນ້ອຍ ຕັດ ຕອບ ທີ່ຮຸ່ນ ທີ່ ຝັ່ງ
 ຕັດ ຕອບ ນ້ອຍ ທີ່ ເຜົາ
 ຕັດ ຕອບ ເຕົາ ທີ່ ອຸງ ອຸນ ໂດນ
 ອຸງ ຕ້ານ ແທ້ວ ຕຸ່ມ ທີ່
 ປີ ຕຸ່ນ ແທ້ວ ເນນ ຝັ່ງ
 ເຜົາ ແຜ່ນ ຟັ້ນ ທີ່ ເທ່ວ ຕອບ ນາຍ ເວ້ນ ນີ້ ທີ່ ນາ
 ທີ່ ຟູ ນ້ອຍ ຂຸນ ນ່ານ ນ້ອຍ ເອົາ ເນ ຝາກ
 ທີ່ ໝາກ ນ້ອຍ ຂຸນ ນ່ານ ນ້ອຍ ເອົາ ເນ ໝາກ
 ຂາຍ ຟູ ຝັ່ງ ຂຸນ ນ່ານ ທີ່ ອຸງ ຕຸ່ນ ເນ ທີ່
 ທີ່ ໝາກ ຝັ່ງ ນາຍ ທີ່ ອຸງ ຕຸ່ນ
 ແຂນ ອຸ່ນ ຝັ່ງ ນາຍ ທີ່ ອຸງ ແຂ່ວ ແມ່ນ
 ຈຸນ ຂໍ ແຂ່ວ ຈຸນ ນາ
 ຝາກ ຝັ່ງ ໂດນ ຂຸນ ນ່ານ ນ້ອຍ ເນ ຝັ່ງ ທາຍ ທີ່ ອຸງ
 ຝາກ ຝັ່ງ ປ້ານ ຈຸນ ຕຸ່ນ ເນ ຝັ່ງ ທາຍ ເນນ
 ຂຸນ ນ່ານ ຈັດ ຈຸນ ທີ່ ເທ່ວ ຝັ່ງ ທີ່ ເຕົາ ຂາຍ
 ຝາກ ຕັດ ແອ້ວ ທາຍ ຕັດ ຈຸນ ຕຸ່ນ
 ຂຸນ ນ່ານ ຈັດ ທາຍ ຝາກ ຝັ່ງ ຕັດ ເຕົາ ນາ ມີ
 ຝາກ ຝັ່ງ ທີ່ ເຕົາ ຈັດ
 ຂຸນ ນ່ານ ນ້ອຍ ເນ ຈັດ ຟູ ທີ່ ຂໍ ຈຸນ
 ໂດນ ຟູ ແຟ ເຕົາ ແທ້ວ ແນ ແຟ ເຕົາ ຈັດ ອອຍ ຂອຍ ອອຍ
 ຂໍ ຝັ່ງ ໂດນ ນ້ອຍ ໂດນ ແຂ່ວ ຂໍ ຈັດ ເຫຼັກ
 ຂໍ ຝັ່ງ ແຟ ທີ່ ແທ້ວ ແຟ ແຟ ແຟ ນອນ ທີ່ ອຸງ
 ຟູ ແຟ ຈຸນ ຕຸ່ນ ເນ ຈັດ ຝັ່ງ ຝາກ ຈຸນ
 ແມ່ ທີ່ ຈຸນ ຕຸ່ນ ຈຸນ ຕຸ່ນ ຈັດ ຝັ່ງ ຝາກ ປີນ
 ຈັດ ຝັ່ງ ຝັ່ງ ອຸ່ນ ແທ້ວ ທີ່ ຝັ່ງ ຝັ່ງ ຝັ່ງ
 ອຸ່ນ ຝັ່ງ ທີ່ ຝັ່ງ ຝັ່ງ ຂາຍ
 ອຸ່ນ ຝາກ ທີ່ ຝັ່ງ ນ້ອຍ ໂດນ ທີ່ ຕັດ ຕອບ
 ຟູ ແຟ ເຕົາ ແທ້ວ ແຟ ແຟ ຝາກ ຈຸນ ແມ່ ແຟ ຈຸນ ຈັດ ຈັດ ມາ

Cau M ng S iúa héo lia bu ng,
 Tr uM ng Trai r ng buông kh i cu ng,
 Mua cau, cau r i bu ng héo qu t,
 Tr ur i vàng, tr m lá gói mang i,
 Con ng ic tlá chu i gói g ng,
 Cát lá dong gói xôi,
 C tlát u gói thu c lào khô,
 Ngày lành và b at t,
 N m i và tháng trời,
 Gi amùa kh p n id mc i,
 Gói tr u nh ng imangt ig i,
 Gói cau cont id m,
 Dây tr u không xin c cu nleo,
 Gói tr ulênc atr cr mr m,
 Muôn ti ng n sànsau h ih ,
 M iláing c xuôi v i vã,
 Búi tóc m t,ng itr igi aqu n,
 Búi tóc dài,ng ir xu ng gi anhà,
 R ng ng i p, tóc buông th m gót,
 Ph t ng lén, utr ntr cl c
 Con ng i búi tóc nh không thành,
 Búi tóc to không n i,
 Ng il ycha emb nl y,
 L m cha em vô h i,
 Xin làm gà gô, cun cút c tr n,
 Làmr quýr yêu n mqu n,
 Cha em ng igi ng trên ng ý,
 M emn igi ng d i apl i,
 L iên l ich ct at mchiên,
 L ili nh chi cchi u,
 L ich c anh nh daos ech tdong,
 M cha ng g khi em còn trên n ng,

ນ່ອມ ແລ້ ໂອ້ ດີ ປີນີ ມ່າວ ດີ
ແຟວ ທາ ນ້ອ ທັນ ທີ່ ຕອບ ໂພນ ທ້ອ ທ້ອ ທີ່ ທີ່
ທີ່ ຕອບ ປາ ທີ່ ດີ
ທີ່ ຕອບ ດຳຮຸ ທີ່ ພູ
ທີ່ ຕອບ ທູ ທີ່ ແລ້
ທີ່ ຕອບ ແລ້ ທີ່ ອອ ດຳຮຸ ດີ
ຜູ້ ຂາປ ແຟວ ນ້ອ ວ່າ:
ແລ້ ທີ່ ຂາ ອາ ອາ ຕາ
ແລ້ ທີ່ ທີ່ ແລ້ ທີ່ ດີ ອາ ອາ ມາ,
ທ້ ວາ ຂາ ພູ ນີ ອາ ມາ ດຳຮຸ
ຂາ ດາວ ຂາປ ອາ ມາ ດີ ທີ່ ດາວ ແມ່ ເຊັມ ດີ
ແມ່ ເຊັມ ແຟວ ນ້ອ ວ່າ
ແລ້ ທີ່ ທີ່ ແລ້ ທີ່ ດີ ອາ ອາ ມາ
ແລ້ ທີ່ ທີ່ ແລ້ ທີ່ ຂາ ອາ ອາ ຕາ
ຂາ ພູ ນີ ແລ້ ອາ ມາ ດຳຮຸ ທ່າ ງວ
ຂາ ດາວ ຂາປ ແລ້ ອາ ມາ ດີ ທ່າ ງວ ຂຸ ທູ ແມ່
ເຊັມ ດີ
ອນ ນີ ທີ່ ພູ ນ້ອປ ຂຸ ນ່ານ ມາ ດີ
ທີ່ ພາທ ນ້ອປ ຂຸ ນ່ານ ມາ ພາທ
ຂາປ ພູ ດຳຮຸ ຂຸ ນ່ານ ດ້ອ ດຳຮຸ ມາ ທ້ວ ຂຸ ທູ ທູ ຂຸ ທູ ແມ່ ເຊັມ
ດີ
ຂຸ ທູ ທູ ມີ ດຳ ດູ ແອວ ແມ່ ທູ
ທູ ມີ ດູ ດູ ແອວ ແມ່ ເຊັມ ຂ້ອ ດີ
ຂຸ ທູ ທູ ດູ ດ້ອ ດາວ ດີ ຂ້ອ ດີ
ດ້ອ ດາວ ດີ ມີ ດີ ຂ້ ດີ
ດ້ອ ດາວ ດີ ມີ ດີ ຂ້ ຂຳ
ດ້ອ ດາວ ດູ ມີ ດີ ຂ້ ພີ ນ້ອ
ດູ ດ້ອ ພີ ນ່ານ ດູ ດ້ອ ແທ້ ແມ່ ນ່ານ ດູ ແວ ດີ
ພີ ນ່ານ ດູ ດ້ອ ມີ ແລ້ ພີ
ແມ່ ນ່ານ ດູ ມີ ແລ້ ດ້ອ ຂ້ອ
ນ່ານ ແລ້ ດູ ດ້ອ ແທ້ ນີ ດີ ດານ ແມ່ ງວ
ອນ ນີ ດູ ດີ ດີ ທາວ ທອບ ມາ ດີ ທາວ ທອບ

Còn gì c m treo trên móc ng kia!
Em th y gói dong chen gói cá,
Gói dong kín, gói gà,
Gói tr u không b t chéo,
Gói dong dày gói xôi,
Và thu c lào khô gói b ng lát u,
Em yêu bèn h i:
Khách xo la mang n
Không ph i khách m ng lay mang t i
- "Xá núi Chíp mang bán ?
Ng i Xá X m c m em i ph i không ?"
M yêu em áp:
Không ph i khách m ng lay mang n
Không ph i khách m ng xo mang t i
- "Ng i Xá Núi chíp không mang t i bán,
Ng i Xá X m C m không mang t i i,
ây gói tr un h ng i mang ng i
Gói cau cont i d m,
Dây tr u không ràng cu n tình con
Con m có ch ng ng làm n ng,
pl a ôi ng vôi qu ym hi n,
Con m ch nghe l ivt;
Nghe l ivt m ttr ng,
Nghe l i gàm tv n,
Nghe l i gièm pha m tanh m tem,
Ch nghe ông xui d i v i bà xui khôn,
L i ông xui d i không b a,
L i bà xui khôn không y lán,
Ng i không xui nên c ar ng nhà sang,
Con hãy xem g c c i m ct i xanh gi a chuôm,

ນ້ອຍ ອັນ ນີ້ ໃນເທ ເຂາ ດູ ອຸ ສີ ປາຍ ດິນ
ຖາ ຈັກ ເນີ ອາ ຂຸ ດູ ເທັຍ
ດິນ ໃຫ້ ຂຸ ດູ ເປັນ ນີ້
ດິນ ທີ່ ຂຸ ດູ ເປັນ ນ້ອຍ
ຊີ ຈຸ ດີ ຂຸ ດູ ເປັນ ຈັກ
ຟ້າ ດາ ຈັກ ຖາ ນ້ອຍ ຖາ ຈຸ ດີ ຂຸ ດູ ເນີ
ດານ ເປັນ ຈັກ ຈຸ ດີ ຖາ ເອ ທ ດອນ
ເອ ທ ດອນ ຈຸ ດີ ຈັກ ດອນ ດິນ ຈັກ
ດານ ເປັນ ເອ ທ ຂາວ ຈັກ ຖາ ເອ ທ ຈັກ
ເອ ທ ຈັກ ນີ້ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ເອ ທ ຟ້າ ນີ້ ຈັກ ຟ້າ ໂດນ ບ່ານ ນີ້ ຂຸ ດູ
ຂຸ ດູ ຈັກ ນີ້ ຈັກ ດວນ ທຸ ຈັກ ຈຸ ດີ ຈັກ ຟ້າ ຈຸ ດີ ຈັກ
ແອ ທ ນີ້ ຈັກ ດວນ ຟ້າ ເອ ທ ແອ ທ ແອ ທ
ນ້ອຍ ນີ້ ຈັກ ນີ້ ຈັກ ນີ້ ເອ ທ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຟ້າ ເອ ທ ດວນ ຟ້າ ເອ ທ ແອ ທ ແອ ທ
ນີ້ ຈັກ ນີ້ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ນ້ອຍ ດວນ ຈຸ ດີ ແອ ທ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ແອ ທ ນີ້ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ນີ້ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ນ້ອຍ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ດວນ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຟ້າ ຈັກ ແອ ທ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ດີ ຈັກ ເປັນ ດວນ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ດວນ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ປານ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຟ້າ ຈັກ ແອ ທ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຟັດ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຂຸ ດູ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຂຸ ດູ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ

Nghe chim cu trên ng n cây cúc cu,
C ng ng khoc, cô i,
Cây tre nó thành gi y,
Cây n a nó thành ng,
Con gái thành nàng dâu,
B g ch ng cho, ng ch i cô à!
Ki p g àc ch ch n c ành u,
Ch n c ành s c c ành dang,
Gái n th i ch ng nên kén ch ng,
Kén ch ng kén ph i ch ng Xá,
L a dao, l a dao qu n,
Ng n m t l ên, s b ng i ùn h c c i ch ê,
Chi b ng nghe cha, nghe m
Nón p che u s m h òn thong th ,
Không nghe l i m l i cha,
S ph i i nó n l á c ào c n ng xa
L i nhân tình bao gi ch bùi!
Máng nghiêng n cr gi t,
ng , khe kh vùn,
Cò út i, hã y l ng c n bu n ngh k !
Cò út ng nghe l i chim can co cán c ,
Mà l mùa reo m ;
Nghe l i tình l v làm n,
Ph i chuy n âu lòng ch khóc,
B g ch ng chor i s c acao nh àr ng, cô i!"
L i ã traol i l i n nh chi c chi u,
L i ch c anh nh dao s c h t d ong;
Nh lá dong kia ã l ót men n ng,
D u van xin cha c ng không b u òng không th
Ng m thân em ch b ng thân b ng a,
B ng con ch u chu c thối
Nh c n m a gi òng ngoài tr i,

ດີ ເປັ ນີ້ ຟັ ຟັ ຟັ ທຸອຢ ເດ ປັ ອ
 ດີ ເປັ ນີ້ ຟັ ຟັ ເດ ອອຢ
 ແຟ ອ ທາ ອັ ດີ ດີ ເປັ ຟັ
 ທຸ ດີ ທຸ ເປັ ດີ
 ແຟ ອ ທາ ແຟ ອ ວ່າ ປັ ມີ ຟັ ຟັ ອຸ ທຸ ນ່ານ ບັ ຟັ ອັ
 ປັ ມີ ມັ ຟັ ອຸ ທຸ ນ່ານ ບັ ຟັ ອຸ
 ປັ ມີ ຝັ ຟັ ອຸ ທຸ ນ່ານ ດີ ທຸ ນາ ນັ ເປັ
 ເປັ ເຕັ ມ ເປັ ຟັ ນີ້ ມັ ອອກ
 ເປັ ດຸອກ ເປັ ຟັ ນີ້ ມັ ອັ
 ວ່າ ເປັ ອັ ເປັ ມັ ຟັ ດີ ເປັ ອັ ແຟ ອ
 ຟັ ຟັ ຟັ ແຟ ອ ເປັ ຟັ
 ວາ ມັ ອັ ແຕ່ ແຟ ອ ມັ ຟັ
 ເປັ ແຟ ອ ມັ ແຕ່ ແຟ ອ ມັ ຟັ ດີ ຟັ ນາ
 ເປັ ອ ເປັ ຟັ ອຸ ທຸ ນ່ານ ນີ້ ນ່ານ ທຸ ນ່ານ
 ມ່ານ ເປັ ຟັ ອຸ ທຸ ນ່ານ ນີ້ ເປັ ທຸ ເປັ
 ແຟ ອ ຟັ ດີ ອຸ ທຸ ນ່ານ ນີ້ ທຸ ທຸ ທຸ
 ແຟ ອ ຟັ ດີ ອຸ ທຸ ນ່ານ ນີ້ ເປັ ທຸ ເປັ
 ອຸ ທຸ ນ່ານ ເປັ ແຟ ອ ດີ ອາ ອັ ເປັ
 ອຸ ທຸ ນ່ານ ເປັ ແຟ ອ ເປັ ອາ ອັ ອັ ດີ ຟັ
 ມ່ານ ດີ ມ່ານ ເປັ ຟັ ມັ ນ່ານ ອັ ນັ
 ມ່ານ ເປັ ຟັ ອຸ ທຸ ນ່ານ ອັ ດີ
 ມ່ານ ເປັ ຟັ ຟັ ຝັ ແຟ ອ ຟັ ເປັ ຟັ ອາ
 ປັ ອາ ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ
 ມັ ນ່ານ ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ ມ່ານ
 ມ່ານ ອາ ຟັ ຟັ ຟັ ມ່ານ ນີ້ ອາ
 ຝັ ແຟ ອ ຟັ ຟັ ຟັ ເປັ ແຟ ອ ອາ ຟັ ອັ
 ຟັ ຟັ ມັ ເປັ ແຟ ອ ອາ ຟັ ຟັ ຟັ
 ມ່ານ ເປັ ຟັ ແຟ ອ ຟັ ຟັ ຟັ ມ່ານ ອັ ຟັ ເປັ ຟັ ທຸ
 ແຟ ອ ທາ ອັ ດີ ດີ ເປັ ຟັ ແຟ ອ ທຸ
 ທຸ ດີ ທຸ ເປັ ດີ
 ເປັ ຟັ ເປັ ຟັ ອອນ ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ
 ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ ຟັ

Nh n cng pnuí ikhól i,
 Nh n cdang trán b khób i,
 Em ã tính mà tính không ,
 Em ã lo mà lo ch ng tròn,
 ành li u m ndaong i ch tcây,
 M nr ang i nc i,
 M ns cng itac ycày,
 Lúa ybchm i u inóra,
 Thóc b m ih tnóv ,
 u i không v ,s i ch r i không cho v ng,
 V i ptr nk h tám không chia,
 Tr m tm nh kh nt nhà nó mang t i,
 Tr n mạnh áo m it m nó may cho
 Chuy n dang d ,ng ita thích nói c nói
 Duyên không thành,ng ita thích chê c chê,
 Hâm r ng sít, ai mu n m ng c m ng,
 Hâm r ng en, ai mu n nh ec nhe,
 Ng im ng su tt i,ng ita kh nh ,
 Ng i nhi csu t ngày,ng ic u cho!
 Em b ng thành ng iv , ngh a n ng,
 B ng thành rau c a ng i, ngh a dày!
 Phút giây pí p ch ng gi t lên u gianh,
 Pí Lão gài trong k mái;
 Móc nón eo lên vách gi a,
 Kèn la treog nc s ,
 R i vác a iph tcây,
 eo dao iphát v n,
 Thành r l n trong nhà nuôi b ,
 Em ã tính mà tính không ,
 Em ã lo mà lo ch ng tròn,
 Làm không n i, s ng coi nh ch t,
 Nh n lá ngón lia i,

ຫໍ້ ກູ່ ຫຼື ມາ ນ້ອຍ ມອຍ ດວາຍ
 ແກ້ວ ດ ຂາຍ ປູ່ ເໝ ດອບ ດຸ້ ແນ້ ອ່າ
 ຫມາ ຫ ຂັ ຈໍ ດໍ ດາຍ ກຸ່ ມາ
 ຫມາ ຫ ປົວ ຈໍ ຫໍ ກຸ່ ມາ
 ນອດ ດິບ ຫໍ້ ຂໍ ຫໍ້ ກູ່ ຫຼື ນ້ອຍ ມາ ນັ້ນ
 ນອດ ດິບ ມັດ ຫໍ້ ຂໍ ຫໍ້ ກູ່ ຫຼື ນ້ອຍ ມາ ນ້ອຍ ມອຍ ດວາຍ ມາ ນັ້ນ ເປັ
 ແກ້ວ ດ ຂາຍ ປູ່ ເໝ ດອບ ດຸ້
 ຫຼື ມໍ້ ກູ່ ດໍ ອຍ ເບິ່ນ ດອບ ຫາ ຫາ ແນ
 ເຖິ ນີ້ ເຖິ ຫ ດວາຍ ກຸ່ ມາ ນັ້ນ ນັ້ນ ຫຼື
 ເຖິ ມາ ທີ່ ແຮ ຫຼື ນັ້ນ ນັ້ນ ນັ້ນ
 ແຮ ກຸ່ ມາ ນັ້ນ ຫໍ ດວາຍ ແ ມຸ່ ທີ່
 ດໍ ມາ ແ ຂອນ ຂອນ
 ຟ ໂຕ ຟ ດ ບີ ຂໍ
 ດ ບີ ໂຕ ດ ບີ ອອນ ກຸ່ ມາ
 ດອນ ໂຕ ດອນ ດຸ້ ດຸ້ ອຍ
 ເປ່ ນີ້ ທີ່ ຂໍ ມອຍ ຟ ເດັ ຕີ ຂໍ
 ປັ ດຸ້ ແຂ້ວ ປັ ດ ແ ຂໍ
 ດິບ ດຸ້ ດິບ ແ ຂໍ
 ຕັ ນ ນີ້ ນາ ດ ໂດ ດ ດ ດິບ ມາ ຫຼື ອ່ອ
 ນາ ດ ຟ ແຂ້ວ ມາ ແຂ້ວ ນີ້ ຕັ ດ
 ປາ ປູ່ ນີ້ ວັ ທີ່ ປານ ດາຍ
 ປາ ຫຼື ໂຕ ອອ ວັ ມາ ຫຼື
 ແ ຕັ ດ ກຸ່ ມາ ດາ ດ ນີ້ ດໍ ແຂ້ວ ຫຼື ແລ ດ ເວຍ
 ຫາ ຫ ດ ດ ກຸ່ ມາ ແ ດ ດ ດວາຍ ດຸ້ ດ ຫໍ ຫໍ
 ປານ ນີ້ ດ ດ ດ ດ ດ ຫຼື ນີ້ ຫຼື ເປ່ ນີ້ ຫຼື
 ເວິນ ຂໍ ເປັ ດິບ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ
 ຕັ ດ ຫໍ ຫໍ ຫໍ ຫໍ ຫໍ ຫໍ ຫໍ ຫໍ ຫໍ
 ກຸ່ ມາ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ
 ບັ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ
 ແ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ
 ຟັ ດ ມາ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ
 ຫາ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ ດ

Vía em th ñg dõiv tchân trầu,
 "Em yêu ñng nhàmong nh !
 Qu cau v nb m i
 Qu caut ib n m,
 Ném ñg sau, vía eob cng av n,
 Ném ñg tr c, vía báb b c trầu v nh n,
 Em yêu ñng nhàmong nh ,
 Xin hãy nán lòng ch !"
 Trầu anhli nch m d y nc ,
 Ng aôv lánõn th mt i,
 Anhd ntrầu ir mr m,
 C ñng a ib ñg b ñg,
 Núi ti p núi m t mùng,
 Gò ti p gò khúc khu u,
 Bãi ti p bãi tr p trùng,
 T ñg ch c tr m núi th p, dài, cao
 R iem lên M ñg Lay,
 Bi t em lên M ñg So,
 ñg vòng, ñg l ñn khúc quanh co,
 ñg cheo leo mép v c,
 Cá d iv ctúm en nh cát,
 Hàng ñn ñng cuói thác l ñl ,
 Aó anh rách x b yt m,
 Nh ñg trầu mang bán ch al i,
 H tv n, ch ñg em s c i,
 Ng at tch ñng ñg b cm ñnén,
 V in m tr m, trầu kh ech ab ñg,
 Anh còn i, ñg ñg xa em!
 N mtí p n m, n m trõi,
 Tháng ti p tháng, tháng h t,
 M ñg ñg xanh ñn yl c ñm ch i,
 Cha ñd ñg màn chia khoang ñành ch ,

ໜຶ່ງ ຄົນ ແມ່ ເຊິ່ງ ແຟ້ວ ນີ້ ທີ່ ແດນ ແຟ້ວ ຈື່
 ມັດ ໂລມ ທີ່ ແມ່ ທຸ້ ນີ້ ດຸກ ຜາ
 ມັດ ໂລມ ບາດ ແມ່ ເຊິ່ງ ແຟ້ວ ນີ້ ນີ້ ນຸ່
 ນີ້ ນຸ່ ຝັດ ແນນ ນາ
 ນີ້ ນຸ່ ດາ ແນນ ເຂ
 ນີ້ ຝັດ ເຂ ຝັດ ທຸ ນາ ອາ
 ນາ ຝັດ ທຸ ນາ ນອບ
 ເຖິງ ປີ້ອບ ນາ ຈຸ້ ຂາ
 ຟ້ ແຟ້ວ ນີ້ ທີ່ ໝາກ ເກົ້ ອູ່ ອູ່
 ທີ່ ຟ້ ເກົ້ ອູ່ ມີ້
 ທາ ມີ້ ຈັດ ມີ້ ເກົ້ ອອບ
 ມີ້ ອອບ ນາ ແມ່ນ ມີ້ ທຸ ຈັດ
 ຟ້ ແຟ້ວ ນີ້ ວ່າ
 ມີ້ ທຸ ຈັດ ແພ່ ຂຸ ຈຸ້ ຈຸ້
 ມີ້ ທຸ ຈັດ ຕາຢ ວ່າ ແຕ່ ບຸ ດອາຢ ໝ້ ແພ່
 ແມ່ ເຊິ່ງ ແຟ້ວ ນີ້ ດັດ ແດນ ເຂ ນອບ ທຸ ມາ ທາ
 ດັດ ແດນ ນາ ນອບ ແອັ ຂາຢ ມາ ຊຸ່
 ແຟ້ວ ທາ ນີ້ ດັດ ດັດ ນາ ຟ້
 ທຸ ດັດ ທຸ ນາ ຈັດ
 ຝັດ ນາ ຈັດ ແອັ ຈຸ້ ປານ ຕາຢ
 ປານ ຕາຢ ປານ ນາຢ ດັດ ນັ ດັດ
 ຝັດ ແຟ້ວ ນີ້ ວ່າ
 ນາ ຝັດ ຈຸ້ ຝັດ ຈຸ້
 ນາ ຊຸ່ ຈຸ້ ຝັດ ຝັດ ແອັ ມັ ດັ ຂອບ ເກົ້ ນີ້ ທຸ
 ຈຸ້ ຂອບ ເກົ້ ຈັດ ນາ ຝັດ ເຂ ນັ ຈຸ ດາ ຂາ ບ ມັ
 ຝັດ ນາ ນັ ຈຸ ຂາ ບ ມັ
 ຈັດ ນາ ແອັ ໄຫມ ດອາ ບ ນອນ ດອາ
 ຝັດ ຂາ ຈຸ້ ມີ້ ອອນ
 ຂຸ ນັ ອັ ຈັດ ຂອບ ດອນ ຕາຢ ໝາ ຂາ ບ ມັ ທຸ ນາ ແຟ້ວ ດັດ
 ຝັດ ແຟ້ວ ນີ້ ວ່າ
 ຂັ ປານ ນີ້ ແດ ທວາ ຝັດ ຈັດ
 ຂັ ທີ່ ນີ້ ດອນ ຈຸ້ ນັ ປາ

M s p xách tay em canh gà gáy khuya,
 L idaos cm s pch tcây t inhu mv i,
 Ngón tay kia tho n tho ts pn h i,
 Nh i lòng v t thêm ch n,
 Nh i hoa gianh thêm m,
 Thành êm êm a cô,
 Thành ch n m a em,
 Thành c i p a dâu,
 Cha em c m gỏi cau tìm thán g,
 C m gỏi tr u tím ngày,
 Tìm ngày, ngày c u coong,
 Ngày hõng ph m và ngày h p x y,
 Cha em m i nói:
 - "Ngày h p x y ông gái nhi u trai,
 Ngày h p tai l m trâu nhi u bò,
 M em m i d ch m li n bên,
 Kéo ch m em li n mép,
 Em ã tính mà tính không
 Em ã lo mà lo không tròn
 Làm ch ng n i, s ng coi nh ch t,
 Nh n lá ngón lia i,
 Ch ng em m i nói:
 - "Tr i cho thành l a ôi,
 K t hai ta thành ch ng thành v ,
 Tal y nhau, m nh b ng lá gianh c ng m c,
 Ch nh pb ng lác c ng ành,
 c nhau r i, p ngang n m ngang,
 Ch ng kéol i v co,
 Con nh khóc hai bên, d u ch trét m c nó! "
 Ch ng em l i nói:
 - "Tach n su i to làm p,
 Ch nn cl nb tcá,

ម៉ែ ទ្រូម ឆ្នើម ឆ្នើម វ៉ា
 ខ្មែរ ក្នុង ខ្មែរ លេង ខ្មែរ ទ្រូម វា
 ខ្មែរ ក្នុង ខ្មែរ លេង ខ្មែរ
 ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 លេង ខ្មែរ តែ តែ លេង ខ្មែរ ទ្រូម ខ្មែរ
 ខ្មែរ ខ្មែរ ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 តាំង ក្នុង ទ្រូម លេង ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ
 ខ្មែរ លេង ខ្មែរ ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 លេង វា តែ តែ លេង វ៉ា
 លេង វ៉ា តែ តែ លេង វ៉ា
 លេង ក្នុង លេង ខ្មែរ លេង វ៉ា
 លេង ក្នុង លេង ខ្មែរ ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 ម៉ែ ទ្រូម ឆ្នើម ឆ្នើម វ៉ា
 ខ្មែរ ក្នុង ខ្មែរ លេង ខ្មែរ ទ្រូម វា
 ខ្មែរ ក្នុង ខ្មែរ លេង វ៉ា
 ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 លេង វ៉ា ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 ក្រុម តែ ឆ្នើម ខ្មែរ ទ្រូម ឆ្នើម វ៉ា
 ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា
 លេង វ៉ា តែ តែ លេង វ៉ា
 លេង វ៉ា តែ តែ លេង វ៉ា
 លេង ក្នុង លេង ខ្មែរ លេង វ៉ា
 លេង ក្នុង លេង ខ្មែរ ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 ម៉ែ ទ្រូម ឆ្នើម ឆ្នើម វ៉ា
 ខ្មែរ ក្នុង ខ្មែរ លេង ខ្មែរ ទ្រូម វា
 ខ្មែរ ក្នុង ខ្មែរ លេង វ៉ា
 ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 លេង វ៉ា ឆ្នើម វា ឆ្នើម វ៉ា
 ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា
 ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា
 តាំង ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា ឆ្នើម វ៉ា
 លេង វ៉ា តែ តែ លេង វ៉ា

R i m emyêu nói:
 - "Th a đầu tháng m y?
 Hay a đầu tháng t ..."
 Em yêu v i áp:
 - "Tháng t b n chân c icòn l ch,
 an s thay l i m t,
 Chuy n s tson mà ch ngh p ng tình,
 S thêm i u thiên h c i kinh,
 Không i, không, không n,
 Không n, không, không lên,
 Không ph i tháng av t tá v ph ,
 Không ph i tháng a gái v nhà ch ng! "
 R i m yêu em nói:
 - "Th a đầu tháng m y?
 Hay a đầu tháng n m..."
 Em yêu v i áp:
 - "Tháng n m m t chiêng to l ng ti ng,
 Bu ng th t o So, Là lên n m gi a s àn,
 Nàng dâu th m b n i không tr l i,
 Không i, không, không n,
 Không n, không, không lên,
 Không ph i tháng av t tá v ph ,
 Không ph i tháng a gái v nhà ch ng! "
 M em yêu bèn nói:
 - "Th a đầu tháng m y?
 - " a đầu con m s a tháng sáu..."
 Em yêu v i áp:
 - "Tháng sáu n ctr m dòng ru ng,
 Dòng tr m thác reo vang
 Sóng tung sóng dâng tràn,
 Bàn h t nghìn ngày c ng không thanh th n,
 Không i, không, không n,

ເອັບ ທຸ້ ເອັບ ຂາວ ທ້າ
 ທ້າ ນ້ອປ ທ້າ ປີນີ ຝອດ ທີ ປີ ກຸປ ມາ
 ມຸ້ ດ້ ປີນີ ນີ ເຈັມ ແທ່ ຕາປ
 ຂັ ດີ ທັ ມື້ ແ່ ຂຸ ທຸ ທັ ທັ
 ຂັ ງານ ມື້ ແ່ ຂຸ ຂຸ ນ້ອມ ເນີ
 ຂາວ ປາັ ຂຸ ທຸ້ ດຸ້
 ຂາວ ດາັ ທັ ດາັ ທັ ທັ ທັ ດອັ ມື້ ນາ
 ກຸປ ນີ້ ງາັ ຂັ ເອັບ ໂນມ ດີ ເນີ ນ້າ
 ງາັ ຂັ ທັ ໂນມ ດີ ເນີ ດັ
 ກຸປ ນີ້ ເວັ ມາ ແທ່ ທາປ ມາ
 ດັ ມາ ແທ່ ເຜັ ມາ
 ນີ້ ມາ ດັ ມາ ດັ ມາ ໂນ ໂນ ແທ່ ທັ ແອັ ປາັ ປາັ
 ດາ ທັ ດາ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ
 ດາ ທັ ດາ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ
 ເອັບ ທຸ້ ເອັບ ຂາວ ທ້າ
 ທ້າ ນ້ອປ ທ້າ ປີນີ ຝອດ ທີ ປີ ກຸປ ມາ
 ມຸ້ ດ້ ປີນີ ນີ ເຈັມ ແທ່ ຕາປ
 ຂັ ດີ ທັ ມື້ ແ່ ຂຸ ທຸ ທັ ທັ
 ຂັ ງານ ມື້ ແ່ ຂຸ ທຸ ທັ ທັ
 ຂາວ ປາັ ຂຸ ທຸ້ ດຸ້
 ຂາວ ດາັ ທັ ດາັ ທັ ທັ ທັ ທັ ດອັ ມື້ ນາ
 ກຸປ ນີ້ ເວັ ມາ ແທ່ ທາປ ມາ
 ດັ ມາ ແທ່ ເຜັ ມາ
 ນີ້ ມາ ດັ ມາ ດັ ມາ ໂນ ໂນ ແທ່ ທັ ແອັ ປາັ ປາັ
 ທຸ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ
 ເອັບ ທຸ້ ເອັບ ຂາວ ທ້າ
 ທ້າ ນ້ອປ ທ້າ ປີນີ ຝອດ ທີ ປີ ກຸປ ມາ
 ຂາ ດ້ ປີນີ ນີ ເຈັມ ແທ່ ຕາປ
 ຂັ ດີ ທັ ມື້ ແ່ ຂຸ ທຸ ທັ ທັ
 ຂັ ງານ ມື້ ແ່ ຂຸ ທຸ ທັ ທັ
 ຂາວ ປາັ ຂຸ ທຸ້ ດຸ້
 ຂາວ ດາັ ທັ ດາັ ທັ ທັ ທັ ທັ ດອັ ມື້ ນາ

Súng p, súng b n ch c,
 N p, tên thu c nh n, b c lên,
 Nais ngã, s ch t,
 - "Xin van ng i, ng ih i!
 Xin chàng tài gi i tha cho,
 Gái máh ng ang ch ,
 Gái thanh xuân ang i, chàng i!"
 Anh b ng r i cò súng không b n,
 Buông l y n không b t,
 R i và qua i,
 Vòng i và th ng t i,
 Anh th y v ch ng chim ph ng ang nqu si,
 Con u cãnh d i chú xu ng nqu cãnh trên,
 Con u cãnh trên chui lên nqu cãnh d i,
 Súng p, súng b n ch c,
 N p, tên thu c nh n, b c lên,
 Chim s ngã, s ch t:
 - "Xin van ng i, ng ih i!
 Xin chàng tài gi i tha cho,
 Gái máh ng ang ch ,
 Gái thanh xuân ang i, chàng i!"
 Anh r i, qua i,
 Vòng i và th ng t i,
 Anh th y gàr ng n lúá ng,
 L n c n thóc ph i,
 Súng p, súng b n ch c,
 N p, tên thu c nh n, b c lên,
 Cúng s ngã, s ch t,
 - "Xin van ng i, ng ih i,
 Xin chàng tài gi i tha cho,
 Gái máh ng ang ch ,
 Gái thanh xuân ang i, chàng i!"

ແທ ເວ ຂໍ ວ່າ ມາ ທ່າ ງອ
ແທ ຂໍ ຂໍ ວ່າ ເຕົ້າ ທ່າ ງອ ຂໍ ທຸ ທຸ ແມ່ ເຊິ່ງ ມີ ວິ
ອຸ ນັ້ນ ຜົນ ທ່າ ນ່ານ ນັ້ນ ດຽນ
ຜົນ ທ່າ ນ່ານ ນັ້ນ ດ້ວຍ
ນ່ານ ນີ້ ວ່າ ນັ້ນ ແກ້ວ ທ່ານ ຜົນ ຂໍ ທຸ
ຜົນ ດຽນ ນີ້ ຜົນ ຜົນ ທ່ານ ດຽນ ທ່ານ ຜົນ ຜົນ
ບາດ ດຽນ ເຕົ້າ ທ່ານ ແກ້ວ ຜົນ ທ່ານ ທ່ານ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ດຽນ ທ່ານ ທ່ານ ຜົນ ດຽນ ມີ ແກ້ວ ຜົນ
ຜົນ ດຽນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ບາດ ດຽນ ເຕົ້າ ທ່ານ ແກ້ວ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ

ໂດຍ ຂໍ ທ່ານ ຜົນ ຜົນ ແກ້ວ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ

ບຸ ທ່ານ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ

ບຸ ທ່ານ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ

ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ

ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ
ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ ຜົນ

"Không, khách M ng Lay không t i,
Khách So, Là không l i, con i!
Ch ng qua tháng n m ng i khoét c i,
Tháng sáu ng i khoét máng,
Ng ig ch ng cho con gái ó thòi!
Khi anh ra i, c i chia cánh b m,
Khi anh tr v, c i già m hoa;
Lâu ngày, em ã quen h i h t l ?
Lâu ngày, kh n piêu en em còn v t sào ngang,
Khi anh tr v, áo con nh ã d ng d ng y s àn,

Dây tr u không c ng x c x à o r ng cu ng,
Sâu khoét trong lòng, cây t i c ch ng?
B n l a u n ên duyên may m n,
Thi triêng anh v ng m t m ình.
Khi yêu em, anh nh em h t ình,
Khi quen em, anh h i em h t ình ,
Manay, l i th ng c atar i trong b n ã úa,
T ch c atar i trong m ng ã nh òa,

Tr ng chu i thành bu ng nhi u qu ,

Tr ng mây thành búi nhi u c ành,

D ng m t m i tình sao nghiêng ng a n át tan ?

Than ôi! anh mu n ng ob ch l n c ch a,
Mu n nd av n toc r ào,
Ng âu em l i i lòng th ng yêu k khác, em i!
Anh ã tính mà tính không ,
Anh ã lo mà lo ch ng tròn,
Nh trèo cây cao l n c ,
D u t i c th ng ic ng l ,
ành nhìn em yêu b c v nhà ch ng,
Nhà em, t i cr u ang n ng gian trong,
Mé hiên ngoài, tít tít gánh b em ã i,

ທ່ານ ນີ້ ຫຼື ມໍ້ ດ້ອນ ເມ ຂໍ້ ອາວ ຊະ
ດ່ອປ ປູ່ ຫຼື ເປັ ຟັ ຊໍ ແທ້ ແມ່ ປີ ທອນ ເນ
ຟັ ອາວ ແທ້ ແມ່ ຊະ ທອນ ງຕັ
ດ່ອປ ປູ່ ຫຼື ເປັ ຟັ ຫນ້າ ຫມຸ່ ທຣ໌ ທອນ ທຸ ແທ້
ຊໍ ດັ ແທ້ ປີ ລອນ ຫມຸ່ ນັ ປີ ກິ ຫຼື ແຕ່ ເນ

ດ່ອປ ປູ່ ຫຼື ເປັ ຟັ ຫຼື ແທ້ ແມ່ ເງິນ ແທ້ ແທ້
ເປັນ ເປັນ ຈາ ເປັນ ຈັດ
ເປັນ ຈັດ ຈາ ເປັນ ຫຼື
ເປັນ ທອນ ຂໍ້ ນີ້ ຈາ ເປັນ ທອນ ແມ່ ຫຼື
ຫຼື ທ່ານ ທຸ່ ນີ້ ຂໍ້ ດວາມ ຫາ ແຕ່ ເນ
ດ່ອປ ປູ່ ຫຼື ເປັ ຟັ ຂຽນ ດັ ດ່ອປ ທອນ ນ້າ
ຂຽນ ດັ ດ່ອປ ທອນ ທວນ
ດ່ອປ ປູ່ ຫຼື ເປັ ຟັ ບ່າວ ປຸ ໂທມ ແທ້ ຂາວ ປຸ ທາ ທຣ໌ ບ້ານ
ດ່ອປ ປູ່ ຫຼື ເປັ ຟັ ທ່ານ ດັ ດ່ອປ ນັ ຟັ ຫຼື ຂານ ນີ້
ຂານ ນີ້ ຂານ ນີ້ ແຕ່ ທັ ຟັ ນີ້
ນີ້ ນີ້ ບ່າວ ຂາວ ຕອມ
ຟັ ດັ ຂໍ ຂານ ຂາວ ທຸ ນີ້ ແຕ່ ທັ ແມ່ ນັ ຫຼື
ຂາວ ແຕ່ ແຕ່ ນີ້ ແຕ່ ທັ ທຸ່ ໂທມ ຕັ ຫຼື
ຕັ ນີ້ ຂາວ ນີ້ ຂານ ນີ້ ດ່ອປ
ຖອມ ທັ ດັ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ
ເປັນ ທ່ານ ຈາ ທາ ດັ ດ່ອປ ທາ ເຂາ
ນ້າ ທ່ານ ຈາ ທາ ດັ ດ່ອປ ທາ ຫມອບ ຂໍ ເນ
ນັ ດັ ຫຼື ນັ ບ່າວ ຂານ ຈາ ດ່ອປ ທັ ດ່ອປ ທັ ດ່ອປ ທັ ດ່ອປ ທັ ດ່ອປ

ອ່ານ ທ່ານ ນີ້ ດັ ຂໍ ເຂົາ ນີ້ ທ່ານ ນີ້ ທັ ແທ້ ທອບ
ທອມ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ ທອນ ຕັ ທ່ານ ນີ້ ທັ ດັ ດ່ອປ ທັ ດ່ອປ ທັ ດ່ອປ
ດ່ອປ ປູ່ ຫຼື ເປັ ຟັ ເຂາ ຕັ ທ່ານ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ
ເຂາ ທວນ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ
ຫຼື ດາ ແຕ່ ທັ ທັ ທັ
ຕັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ ທັ
ນ້າມ ຫຼື ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ ດັ ດ່ອປ

Dõi nhìn em yêu n chào cô chú,
- "Chào bác trai, bác gái nhà trên,
Chú cùng thím nhà dưới!"
- "Chào ch em dâu r trong nhà,
D un m qua thàng qua c ng nh l i th mem v i nhé!
"
- "Con chào, cha c a con i, m yêu d u h i!
Xin au ng au luôn,
Xin m ng m n ng,
Có b làm sao thì cúng cho m
Con không bi t th i m i nh n cho nhé
- "Xin chào v ng ng nh bên kia b xu i,
V n ri ng xinh tr c ng o ta ch m!"
- "Chào gái cùng trai ang th i xen ngó!"
- "Chào b n m t an mau sà n khu ng nh ,
an mau nh an cót,
D p d iu trai gái c i,
Gái n th i ph i p ch n chung cùng m
Gái l nr i ph i p ch n chung cùng ch ng,
Còn âyl atu i b yem ang t i,
M i chi u qua ng m vu t xu ng sà n
Mua không r i ng n b không sà n bu n,
Tr i không bu n ng n b không sà n qu nh, em i!
Hãy khi n m i ngày b n trai xa ng y àn môi vâ y
khu ng,
hóc b ch ng mang xu ng g t,
Gái lên nhà ch ng không th l i v ua vui!
"Xin chào c t cái uôi cá thon,
C t con uôi nh n xòe,
L t chân gianh xén b ng,
Hàng dui theo hàng mè san sát;
T m gianh kia ph trum kín mái nhà thân!

ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ນຸ ແທ່ ອ ກວ ານ ນ້ອ ທ າວ ນັ້ ນ ທຸ
ບັ້ ັ ນ ແກ່ ເທ ນ ແມ່ ນັ້ ນ ເປັ ນ
ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ນ ຟັ ື ທີ່ ໂທ ບ ທ ນ ນຳ ມີ ທຸ ປັ ັ
ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ບຸ ດ ອ າ ປ ມ້ າ ດຸ ມ ຕັ ື ທຸ ອ່ອ ນ ທ າ ແທ່ ປ

ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ຕັ ັ ຕັ ັ ນ້ອປ ເອ ບ ດ ັ
ຕັ ັ ດ ັ ນ້ອປ ເອ ບ ດ ັ ນຸ ແທ່ ປ
ຂັ ັ ດ ັ ນຸ ດ ັ ເປ່ ັ ດ ັ ທີ່ ແລ້ າ ນ ເອ ບ ດ ັ
ເປ່ ັ ດ ັ ນອ ບ ແລ້ າ ໂທ ບ ເອ ບ ທ ຸ ທຸ
ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ທ ຸ ດ ັ ນັ້ ນ ເອ ບ ດ ັ
ທ ຸ ດ ັ ດ ັ ນັ້ ນ ເອ ບ ດ ັ
ແມ່ ທຸ ມ ດ ັ ງ ຕ ັ ັ
ແມ່ ທຸ ມ ບ ັ ດ ັ ງ ຕ ັ ັ ນຸ ແທ່ ປ
ຂັ ັ ດ ັ ນຸ ເປ່ ັ ດ ັ ຕັ ັ ບ ັ ດ ັ ແລ້ າ ເອ ບ ດ ັ
ເປ່ ັ ດ ັ ຕັ ັ ບ ັ ດ ັ ທີ່ ເອ ບ ດ ັ ອ່ອປ ສຸ ທຸ
ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ດ ັ ທັ ັ ສຸ ທີ່ ຕ ັ
ດ ັ ດ ັ ທຸ ດ ັ ສຸ ແລ້ າ ທ ັ
ແລ້ າ ສຸ ແລ້ າ ອ່ອ ນ ແທ່ ບ ແລ້ າ ເປັ ນ
ຂັ ັ ແລ້ າ ສຸ ແມ່ ບ ມອ
ດ ັ ດ ັ ຕ ັ ັ ຂັ ັ ແມ່ ເປ່ ັ ຂັ ັ ຂ ັ
ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ດ ັ ດ ັ ນັ້ ນ ດ ັ ນ ແທ່
ນ້ອ ນ ແທ່ ນັ້ ນ ດ ັ ນ ຕ ັ ັ
ອ ັ ນ ດ ັ ສຸ ນຳ ຕັ ັ
ປ ັ ນ ດ ັ ທຸ ດ ັ ນ ັ ດ ັ ອ່ອ ບ
ປັ ັ ດ ັ ດ ັ ທ ັ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ
ທ ຸ ດ ັ ດ ັ ນັ້ ນ ດ ັ ດ ັ
ຟັ ນ ດ ັ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ແທ່ ປ
ແທ່ ບ ປັ ັ ນ ເປ່ ັ ອ່ອ ນ ນັ້ ນ ຕັ ັ ນ ທ ັ ທ ັ
ອ ັ ນ ນັ້ ນ ທ ັ ນັ້ ນ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ແມ່ ແມ່ ຕັ ັ ທຸ
ຂັ ັ ດ ັ ນຸ ດ ັ ເປ່ ັ ດ ັ ມ ັ ແທ່
ດັ ັ ນ ທຸ ດ ັ ເປ່ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ມ ັ ທ ັ ດ ັ ທຸ
ດ່ອປ ປູ່ ທີ່ ເປັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ ດ ັ

"Xin chào quân v i quan ng is p theo hàng u ngr u;
B u n c trong nhà m mát lạnh!"
"Xin chào khung c i, gu ng xa, con thoi, cái su t!"
"Chào trâu, chào ng a, chào bò, mùa t t vui g m c non
xanh!"
- "Xin chào àn v t th ng m n ,
àn gà th ng ch m gáy ta i!
M i ngày ta ch ng c n m g o tr ng xu ng vãi,
V c g o v ng xu ngr i!"
"Chào n in nc ita nê m chày,
Lòng máng n ih ng âm giã!
Náil n end ithang,
Náil n lang g m sà n
M i ngày ta ch ng c xá ch d u thóc xu ng giã,
Xá ch d u cám xu ng ch n!"
- "Xin chào n ig c ch n t c u n lá chu i;
Giàn cao n i t ch u g o ngâm;
u gác b p, n i t c o m d o, c m ngu i,
t m d ng t m t c,
Nùi t t t b m t nh n v ng!
"Xin chào lòng b p khói cu n,
Hòn u rau khói v n,
Ch nh, h ng rau, d a, mu i,
B c c a l n i qua,
Khuôn c ar ng il i,
u thang ng b c lên,
H i n i g m sà n th ng hay chui cúi!
ng ng thán g n m, ng is ch ng g p ta,
Ta b b n tình, lia m lia cha,
S m t i không xu ng n a;
C ng không còn thay áo m il n qua!"
- "Xin chào khóm rau nh v n to;

ໂຕ້ນ ຕັກ ນ້ອຍ ມາ ປີ້ນ ຝົນ ອຸ
 ກຸ້ມ ຝົນ ອຸ ແອ້ວ ເດັດ ອຸ ມາ ຫຼ້ວ ກຸ ເອ
 ດອຍ ປູ້ ທຸ ເຢ ພີ ອ້າຍ ແກ່ຍ ພີ ກຸ້ຍ ມຸ ເໝັ
 ສຸ ດ ນ້າຍ ມຸ ດີ ປັ ເລັບ ຫ່ານ ນ້າຍ ດອຍ
 ນ້າຍ ມຸ ຜ ເໝ ເລັບ ຂ້າຍ ນ້າຍ ມ້າ
 ພີ ແຟ້ວ ນີ້ ວ່າ
 ເບ້າ ກູ້ ນ້າຍ ດີ ປັ ເລັບ ຫ່ານ ນ້າຍ ດອຍ
 ນ້າຍ ຜ ເໝ ເລັບ ຂ້າຍ ນ້າຍ ມ້າ ຫ່າ ອອ
 ນ້າ ແຟ້ວ ດີ ປັ ເຢັດ ເໝ ທ
 ນ້າ ຜ ເໝ ເຢັດ ເໝ ດ້າ
 ນ້າ ຝົນ ອຸ ເໝ ນ້າ ອຸ ທຸ ທຸ ແຟ້ວ ເໝ
 ພ້າຍ ຫ່ານ ແອ້ວ ຫຸ້ນ ທຸ ທຸ ທຸ ທຸ
 ພ້າຍ ດີ ດາ ທາຍ ດອນ ດີ ດາ
 ແຢບ ສຸ ດ້າ ປີ້ວ ດີ ແຟ້ວ ດີ
 ຫຸ້ນ ເໝ ນ້າ ນ້າ ຂ້າຍ ກຸ້ຍ ດີ
 ເຂັບ ແຟ້ວ ເຢ ນ້າ ມຸ
 ເຂັບ ກຸ້ ເຢ ນ້າ ເບ້າ ເໝ
 ເຂັບ ກຸ້ ນ້າ ເໝ ອາຍ
 ຂອນ ຂ້າຍ ນ້າ ເໝ ຕັກ ຫ່ານ
 ຂັ ຫັ ແຟ້ວ ນີ້ ຜ ເຂັບ ແຟ້ວ ຫ່າ ຫ່ານ ຫັ ດູ
 ຂັ ຫັ ອັນ ຝົນ ກຸ້ ນີ້ ຜ ເຂັບ ເລັບ ເໝ
 ຫາ ຫ່າ ແຢບ ຫ່ານ ມີ ໂຕ້ນ ຝັບ
 ແຢບ ທຸ້ຍ ມີ ໂຕ້ນ ແອ້ວ
 ແຢບ ຫ່ານ ເບ້າ ແອ້ວ ເບ້າ ປູ້ ປູ້ ອຸ ຫາ ຫາ
 ກຸ້ຍ ນີ້ ຜ ແອ້ວ ແຟ້ວ ດູ້ ຫ່ານ ຂອຍ ດູ້
 ຫ່ານ ຂາຍ ດູ້
 ຫ່ານ ຫອດ ດີ ກຸ້ຍ ດີ
 ດູ້ ເບ້າ ດີ ດູ້ ດີ
 ດູ້ ດີ ດີ ດູ້ ຜ ອຸ ທຸ ແອ້ວ ເໝ
 ປ້ານ ນີ້ ດາຍ ດອນ ຫ່ານ ນີ້ ຫ່ານ ນ້າ
 ດາຍ ດອນ ກຸ ອຸ ຫ່ານ ນີ້ ຫ່ານ ດີ ປີ້ນ ໂຕ້ນ ອຸ ມຸ ທຸ

.....

G c rau xanh tho tv a âm lá,
 V a âm lá ãng tláv !" "
 "Xin chào anh c cùng anh hai em h i!
 Anh bán em xu ng d ìng ìng iHán bán trâu,
 Anh bán em lên trên nh ìng ìLào bán ng a, anh i!
 Anh trai em áp:
 "Không ph i bán xu ng d ình Hán bán trâu,
 Không ph i bán lên trên nh ìng ìLào bán ng a,
 G em xu ng d ì làm kho mu i,
 G em lên trên làm nhà buôn,
 G làm dâu nhà ng ì cho em sung s ìng, em i!
 Nhà em ti c ãn ng gian trong,
 Mé hiên ngoài tíu tíu gánh bẽm v ì,
 Piêu en em trùm ù ph t ph i,
 Tả áo anh khoác v ì bay l i,
 Tì n b ì tình, ta i!
 Tì n ng ì yêu, ta h i!
 Tì n b ì tình lên nhà chú,
 D ì ng ì yêu lên nhà ch ìng kh ì l ,
 Yêu em, anh tí n ã em ñ t n ù ñ ng
 ñ t n nhà ch ìng, em v ì anh h ñ c ñên duyên,
 Nh ìng phép c ñ g c ñùng,
 Phép thiêng c ñ g c qu ,
 Phép l ñ m hi ñ anh th ñ gi trong ñm,
 Anh ì, m hi ñ ng ñ anh hai b ñ,
 Gi ñ anh ba l ñ,
 Ôm ch t c con n ù l i:
 "Không ì, không, không ì,
 Không ñ, không, không ñn, con i!
 S g ms c con ng ì s k ù i,
 G m b ñ con ng ì s ch t c ,
 Bát canh ng ì s b ùa m ê,

ນ່ານ ນີ້ ຈັກ ຫ້ານ ຈັກ ຫ້ານ ຫຼອມ ດຸ້ຮຸ່ນ ເລົ່າ
ຕຸ້ງ ເລົ່າ ຕອ້ ຕຸ້ງ ດອ້
ຕຸ້ງ ດອ້ ຕອ້ ຕຸ້ງ ເລ ເລ
ແຮມ ດຸ້ຮຸ່ນ ນີ້ ວ່າ
ເລົ່າ ປີ້ນ ຕອ້ ເລົ່າ ຫຼີ
ທະ ຈັກ ຫ້ານ ດີ ຂາຍ ເລົ່າ ວ່າ
ດຸ້ຮຸ່ນ ນີ້ ນີ້ ຫຼີ ຕອ້ ດຸ້ຮຸ່ນ
ດາຍ ຈັກ ຫ້ານ ດາຍ ນອຍ ດາຍ ຫ້າ ປັອບ
ເລົ່າ ຫ້ານ ຕອບ ດີ ແຟ້ວ
ແລ້ວ ນີ້ ດວາຍ ຫຼອມ ດີ ບ່ານ ນີ້ ຂາຍ
ດາຍ ຈັກ ຫ້ານ ດາຍ ນອຍ ດາຍ ເດັກ ແກວ
ໂລມ ມາ ແລ້ວ ນີ້ ແອວ ນີ້ ດີ
ຫຼີ ນີ້ ເລ ຫຼີ ຈັກ ຫ້ານ ດຸ້ຮຸ່ນ ຈັກ ຫ້ານ
ເລົ່າ ດີ ແຟ້ວ ແຟ້ວ ນີ້ ເປັດ ເຂົາ ອອກ ຫຼີ
ເລົ່າ ດີ ອັດ ເປັດ ຫຼີ ແຟ້ວ ນີ້ ເປັດ ເຂົາ ອອກ ຫຼີ
ຟ້າ ແມ່ ຫ້ານ ຈັກ ຫຼີ ເລົ່າ ຫຼີ
ຟ້າ ແມ່ ວ່າ ຈັກ ຫຼີ ເລົ່າ ແຟ້ວ ເປັດ ຫຼີ
ຕາຍ ຫຼີ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ
ຕາຍ ຫຼີ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ແອວ
ຕາຍ ຫຼີ ແຟ້ວ ຈັກ ຫຼີ ເລົ່າ ມາ ເຂົາ
ເປັດ ເປັດ ເປັດ ຈັກ ດີ ເປັດ ນອຍ ປັອບ
ເປັດ ຈັກ ຫຼີ ຫຼີ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ດວາຍ ເຂົາ ຈັກ ຈັກ ແຟ້ວ ເລົ່າ ຫຼີ
ວ່ານ ຈັກ ຫຼີ ຫຼີ ແຟ້ວ ຈັກ ແຟ້ວ ເລົ່າ ແຟ້ວ ເອ
ເປັດ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ດີ ດາຍ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ທະ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຟ້າ ແມ່ ແຟ້ວ ຈັກ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຕາຍ ຈັກ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ
ຕາຍ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ແຟ້ວ ຈັກ ຈັກ ຈັກ ຈັກ

Bát c mng is tr nthu cch t,
Không i, không, không i,
Không n, không, không n!"
Anh yêu m i nói:
"Không s , không, không lo,
Gan ó li n ây un ic ,
Vi cb ynhiều con tính r i,
G m con ng i, g m m ng, g mt i,
Ch ttàu chu i mà qu n,
Ph t bải phân khô mà m ,
G m con ây, g ms c, g m thép Kinh
M i n chuôi m tl i sáng lòi!
Ta chém akia giảnh l i v ;
Không l y c năng ta làm gi c gi a ph ,
Không l y cem, anh làm lo ng i a m ng,
Cham ng n, dây tình d ng d c,
Cham gi a, ng tình không nghe,
Ch t trong lòng ng i p,
Ch t trong lòng ng i yêu,
c ch t cùng em không h ti ch n,
M t b c nén xem b ng ng v n
V in m tr m coi nh ch th a
Há quên , l i th c n m x a!
át ng gi a tr i ta chém b ng,
R is ra sao m c lòng,
Dù kh n tr ng bay lên ng n móc,
Dù kh n en qu n ch t ng ng m;
Chuôi g m g y g m sản thành c i,
Dù u, mình, chín khúc phan phui,
Nhai mi ng c m, xin ngh giúp, m i!
Ch t gi a ngày xem b ng s in ng,
Ch t gi ar ng c l ng coi nh ng ngày!

ຫາທ ວ່າ ເບົາ ແອ້ວ ແມ່ ທຸ້ ເບົາ ວາດ
ເບົາ ພາດ ແມ່ ເຊິ່ງ ແຟດ ທີ່ ແດນ ນັ້ນ ໂຈ້
ແຮມ ກຸ່ມ ນີ້ ວ່າ
ຂໍ ທຸ້ ດີ ເບົາ ເຕົາ ຕັ້ງ ເບົາ ວັດ
ເບົາ ວັດ ຕັ້ງ ເບົາ ແມ່ ທຸ້ ແມ່ ເຊິ່ງ ແຟດ
ພັດ ມາ ໂຈ້ ໂຈ້ ນັ້ນ ແຟດ ແມ່ ພາ ແມ່ ຂັ້ນ ຂາຍ ທາຍ ທຸ້
ແມ່ ນັ້ນ ມາ ປີ ແທດ
ແມ່ ແທດ ມາ ປີ ແທດ ແດ່ ນາ
ໂຈ້ ນັ້ນ ແມ່ ເວ້ນ ອາ ດີ ທຸ້
ໂຈ້ ນັ້ນ ປີ ເວ້ນ ນັ້ນ ດີ ທຸ້
ໂຈ້ ນັ້ນ ແມ່ ແທ່ ແທດ ໂທ້ນ ທ່ອມ ເວ້ນ ອາຍ ດີ ທຸ້
ໂຈ້ ທຸ້ ໂຈ້ ຂາວ ທາ
ທາ ນັ້ນ ທາ ປີ ນັ້ນ ຕອດ ປີ ປີ ກຸ່ມ ມາ
ອຸ່ນ ທາ ນີ້ ແມ່ ນັ້ນ ທອດ ປີ ປີ ເທົ່ວນ
ແມ່ ນັ້ນ ທຸ້ ນັ້ນ ປີ ປີ ໂຈ້
ແມ່ ນັ້ນ ໂຈ້ ນັ້ນ ປີ ປີ ແຟດ
ແມ່ ນັ້ນ ອາດ ປີ ປີ ທຸ້
ມາ ດູ່ ແບ້ວ ໂຈ້ ທຸ້ ແມ່ ຂຸ່ ແທນ ຕັ້ງ ທຸ້ ນາ

xxxxx

ໂຈ້ ນັ້ນ ແທດ ກຸ່ມ ທຸ້
ຕັ້ງ ທຸ້ ອາ ທາຍ ໂຈ້ ນັ້ນ ນາ ທອນ
ອາ ດອນ ໂຈ້ ນັ້ນ ດູ່
ແທ້ ມັດ ທຸ້ ແມ່ ຂຸ່ ແທນ ຕັ້ງ ທຸ້
ແທ້ ແມ່ ແທ້ ປີ ປີ ວັດ
ແທ້ ແມ່ ແທ້ ວັດ ແຂ
ແທ້ ນີ້ ເຕົາ ແທ້ ຂຸ່ ທຸ້ ອາວ ແທ້ ແຟດ
ແທ້ ທາ ແມ່ ທອດ ປີ ເອດ ນັ້ນ ທັ້ນ ໂຈ້ ແອດ ນັ້ນ ເປ້
ແມ່ ທອດ ປີ ແມ່ ນັ້ນ ທັ້ນ ໂຈ້ ແມ່ ນັ້ນ ດູ່
ແມ່ ທອດ ປີ ທຸ້ ອັດ ນັ້ນ ນີ້ ທາ ກຸ່ມ
ກຸ່ມ ແມ່ ທອດ ນັ້ນ ທັ້ນ ໂຈ້ ແມ່ ທຸ້ ກຸ່ມ ນັ້ນ
ໂຈ້ ຂັ້ນ ແຟດ ແຮມ ກຸ່ມ ນີ້ ວັດ ວັດ ທຸ້
ໂຈ້ ຂັ້ນ ວັດ ແທ້ ທຸ້ ນີ້ ວັດ ວັດ ດັ້ນ ຂັ້ນ ທຸ້ ແຟດ ແທດ

Không nói đ im anh không th ,
Không nói quanh, m hi n không buông,
Anh yêu l i nói:
- "Không i, con không n,
Không n, con không i,
Con m nay b ng ói rã i,
Hãy n u cháo con n kh i ói,
Hãy n u canh làm thu cl i ng i,
Dù c m th ac acô v nt t,
Cá em b m a càng ngôn,
Xoi l nh queo áy gi càng bùi,
Súng p, súng b n ch c,
N p, tên thu c nh n, b c lén,
Con s i nh m ng nb quân, b n sóc,
Nh m ng n đầu da, b n chu t,
Nh m ng n tre xanh b n náy,
Nh m ng ns u, b nr i con sóc truy n cãnh "
Và đ im , anh i , at i nb n tình!

xxx

Phút giây, m t lát nhanh,
Lên tràn ru ng thang, ch ng qu y gánh;
Qu y gánh qua ngr ng,
Ng i panhyêu c tb c theo ch ng,
V a iv ang o nh i,
V a iv ang oái trông,
Chân b c xa lòng càng au nh ,
Emt ir ng tng tlá tng ich
T ir ng càn g tlá càn g i i,
T ir ng lá ngón ngóng trông,
Anh t in i, em b lá xanh em ng i;
c nh ôi cầu, anh m i ành lòng quay l i,
c d n ôi l i, anh yêu em m ich u quay i,

ຂອບ ເອາ ທັ ນຸ່ ເບົາ ຄັ ກຸ່ ຂອ ວນ
 ພຸ່ ນຸ່ ເບົາ ຄັ ກຸ່ ຂອ ມີ
 ຂອບ ເບົາ ດີ ມຸ່ ເບົາ ຕັນ ເອັ
 ຕຸ້ ນີ ຕັນ ເອັ ນີ ນີ ແອ່ ປາ
 ນີ ຕັນ ເອັ ນີ ນາ ແອ່ ເດົາ
 ເຕົາ ໄຂ່ ທຸ້ ເດັ ພີ ນີ ດັ ດັ ດນີ ຈັ ທຸ້
 ແຟ່ ທາ ນີ້ ວາ
 ຕຸ້ ນາ໋ ຕັ ຕຸ້ ນຸ່
 ດາວ ດນຸ່ ຈຸ້ ປີ ບຸ່ ຕຸ້ ດຸ້
 ນີ້ ຈຸ້ ນາ໋ ຕຸ້ ດຸ້ ເວ່ ດຸ້
 ຂອບ ເອາ ດີ ນຸ່ ນັ ບັນ ນາ໋ ຕຸ້ ນີ ເບົາ ທຸ້ ທຸ້ ແຟ່ ເວ່
 ເດັ ດາ ນຸ່ ທຸ້ ນາ໋ ນາ໋ ທຸ້
 ຕຸ້ ດາ໋ ຈັ ຈຸ້ ດັ ບາ໋ ທາ໋ ປາ໋ ແວ່ ເດັ
 ຕຸ້ ດາ໋ ຈັ ຈຸ້ ທຸ້ ນັ ດັ ທາ໋ ທາ໋ ນີ້ ຂອບ
 ດາ໋ ຂອບ ດາ໋ ດນຸ່ ດນາ໋ ເວ່ ດຸ້ ນາ ປີນ
 ເອາ ດັ ດາ໋ ດັນ ຈຸ້ ນີ ດັ ດີ ດີ ດີ
 ຂອບ ເອາ ທັ ນຸ່ ດຸ້ ນີ ເອາ ປີນ ນາ ເສນ ທັ
 ດຸ້ ນີ ນີ ເຕົາ ນັ ປາ໋ ຈຸ້ ນາ໋ ນີ
 ດຸ້ ນີ ດາ໋ ຈັ ດັ ດັ ເສນ ຂາມ ດນຸ່ ຈັ
 ຂອບ ເອາ ເບົາ ຄັ ນຸ່ ເວ່ ດຸ້ ນັ ດັ ເອາ ນຸ່ ເວ່ ດຸ້ ນາ໋
 ເບົາ ຄັ ນຸ່ ເວ່ ດຸ້ ນັ ດັ ແອ່ ຂາ໋ ນີ້ ເອາ ນຸ່ ເວ່ ດຸ້ ນັ ເອາ ນັ ດັ ເອາ ນັ ດັ

ນັ ດັ ຂອບ ດຸ້ ນັ ດັ ຂາມ ດຸ້
 ນັ ດັ ດັ ແອ່ ດັ ດັ ດັ
 ນັ ດັ ດັ ດັ ເສນ ຂາ໋
 ນັ ດັ ດນຸ່ ຈາ໋ ເສນ ຈຸ້
 ນັ ດັ ດນຸ່ ຈາ໋ ເສນ ດວາ ຂາ໋ ທາມ
 ດວາມ ເດົາ ດັນ ດອມ ແຟ່ ນັ ດັ ດຸ້
 ພີ ທັ ນັ ດັ ດັ ເວ່ ໄຂ່ ເດັ ເສນ ແວ່ ເດັ
 ຂອບ ເອາ ນີ້ ຄັ ດາ໋ ດັນ ເວ່ ດຸ້ ດຸ້
 ດຸ້ ດັນ ເວ່ ດຸ້ ດຸ້
 ເວ່ ດຸ້ ດັນ ປາ໋ ດນຸ່ ຈຸ້ ດຸ້

ôi ta yêu nhau ch a tr n m t ngày,
 Ch a y m tkh c,
 C a không mua l au c gi li n tay
 Ch cá li n v in c,
 Ch lóa li n v i ru ng,
 Tĩ n a em, thôi anh quay l i, em i!
 Em yêu bèn nói:
 -" ng v i anh, ng v i,
 "Sao Khun Lù trên tr i còn i,
 Áng mây kia v ng v n còn ch ,
 ôi ta xa nhau d ng d c n i ni m t ng nh ,
 M a s pr i ào ng c ,
 ng b em tr tr i gi ar ng,
 ng b em gi a dòng sóng thác trào dâng!
 -Thác trào dâng, ngang dòng c i v ng,
 G p nhau ay tho t b ng chia l i,
 ôi ta yêu nhau i t i thán g n m lau n ,
 i mùa n c cá v ,
 i chim táng lo hót g i h è,
 Không l y c nhau mùa h , ta s l y nhau mùa ông,
 Không l y c nhau th i tr , ta l y nhau khi góa b a v
 già,
 Góa hai l n, góa ba l n,
 Góa c cao thêm m y ng n,
 Góa v nt i giòn n,
 Góa ph nh i con gái tr ng ng n,
 Góa y àh n thi un ang xuân "
 L i tình t l ng sâu trong d ,
 Yêu em, anh tĩ n a em v t i t n nhà,
 ôi ta p gót ng dài,
 Rào gót ng xa;
 i t i r ng lá ráy úa vàng,

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
 ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐
 ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐
 ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐
 ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
 ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐
 ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐
 ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐
 ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐
 ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

xxxxxx

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
 ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐
 ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐
 ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐
 ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
 ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐
 ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐
 ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐
 ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐
 ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

B ct ig ct h ng ub n,
 Cậ s bên ng n yl ckhai hoa,
 Qu n quýt v ch ng chim nh n;
 ôi uyên ng ng pnhéc ahang,
 Hoa áy gi pgi n trôì ngang sông Mã,
 Còn th ng nhau xín pg i riêng ch ,
 Duyên ph n mai sau, ho c s có ngày th a nguy n,
 ôi ta yêu nhau, duyên b n duyên ng úa,
 Tình m ng tình ch phai,
 R ivà qua i,
 Cùng sánh vai vòng i và th ng t i,
 Núi ti p núi tr p trùng,
 Bãi ti p bãi g p gh nh,
 T ig c mu m xanh nh èo trầu c ,
 Con c , con v ns ng dài quanh qu t,
 Con qu n quanh núi g i anh v ;
 Nh ng anh không v ! Yêu em, anh aemt n b n,
 Th ng em, anh ti nem th ng t it n nhà!

xxx

n v xuôi, tí ng n b ng thuy n,
 n lên ng c, tí ng n b ng voi,
 n n anh tí ng b ng núi á,
 R ng nhà ch ng em:
 Hoa nhà v hoa sen,
 C tkèo o uôi én,
 Mếp gianh b ng ch n ch n;
 Bu ng th m t gian riêng,
 n m i voi lên mà l c,
 Còn b c nés auc ng th y,
 Bao nhiêu g u dát b c,
 B ynhiêu l t u vót tr n,
 C t nhà ph i voi kéo,

ណາທ ເວນ ຟີ ກຽວ ຫາມ
 ຫຼ້າ ຈັກ ຟີ ບ່ານ ຝັ່ງ ແຂນ ຂຽນ
 ຫຽວ ເວນ ຟີ ແອນ ກຽວ
 ເວນ ຫ້ວາວ ຂັ້ນ ແປດ ອຸ
 ນີ້ ແທ ຝັ່ງ ດາວ ເວນ ຝ່າ ດ່ອຍ
 ຫາວ ຫ່ອຍ ຝັ່ງ ພັດ ດີ້ ຝ່າ ດູອວ
 ມາ ອຸ ເວນ ຝັ່ງ ແຟວ
 ຕັ້ງ ຂາມ ເຂາ ດັມ ພັມ
 ຕັ້ງ ຂັ້ ເຂາ ດັມ ອັ້
 ຕັ້ງ ພີ້ ແປ້ ປຣາ ດວາຍ
 ຕັ້ງ ອາຍ ງາຍ ປາ ແຟວ
 ຕັ້ງ ແປດ ຫ່ອຍ ຟີ ອຸ້ ຝັ່ງ ມັດ ດາ
 ດາ ພີ້ ພີ້ ດີ້ ດາ
 ດາ ດັມ ພີ້ ດາ ດີ້ ດັມ
 ແມ່ ດັມ ພີ້ ດັມ ນີ້ ຈັກ ຂ່າວ ດີ້ ດາ
 ຫາ ດາ ຫາ ຫາວ ອອກ
 ຫອກ ດາ ມາ ດາ ດັມ
 ນີ້ ຈັກ ຫາວ ບຸນ ພັດ ນຸ ມາ ອຸ້ ດັມ ດັມ
 ນີ້ ຈັກ ຫຼ້າ ປອກ ດັມ ດາ ອຸ້ ດັມ ດັມ ດັມ ດັມ
 ນີ້ ດັມ ຫາວ ດາວ ປານ ນີ້ ດາວ ຫາວ
 ດັມ ຫາວ ດາວ ປານ ນີ້ ດາວ ຫ່ອຍ
 ອອກ ນີ້ ດາ ນີ້ ດັມ ຫາວ ດາວ ປອກ ບຸນ
 ດັມ ຫາວ ອຸ ປອກ ແອນ
 ບັນ ປັນ ແຖນ ດາ ດາ ຫາວ ເວນ
 ແຟວ ຫາ ດັມ ດັມ ຫາວ ດາ ດັມ ອັ້
 ດັມ ປ່ອຍ ພີ້ ນັດ ຟີ ອຸ້ ດັມ ຫາ
 ຝັ່ງ ແຟວ ພັດ ແຟວ ດັມ ດາ ດາ ດັມ ຝັ່ງ ແຟວ ດັມ
 ດີ້ ວ່າ ຂອບ ແຖ ດັມ ນີ້ ປາ ດັມ
 ດັມ ອຸ ຫາ ພານ ຈັກ ອາຍ ງາຍ
 ດັມ ນີ້ ຂອບ ດາ ດັມ ນີ້ ຝັ່ງ
 ດັມ ຝ່າ ດັມ ແຂນ ດັມ
 ບາດ ດັມ ດັມ ດັມ ດັມ ຝ່າ ດັມ

Vách nhà ph i voi khiêng,
 Khung b p tr ng rau muôn v n,
 Còn trong nhà th s c voi l n,
 Nhà r ng m i muôn c a,
 B cau bay không tìm n il ira,
 i i ch ych c ngày êm ch ng su t,
 K p khi m xem;
 D ng ba thân c t lau,
 D ng b n chân c ts y,
 D ng nghiêng bên v ng trâu,
 D ng tr ng bên bãi c ,
 D ng tám gian, v ch ng chui v a ,
 Chim chích u mà xiêu,
 Chim ri u mà ,
 Gành y sà u ng n c mà rung,
 Chól t u h uôi,
 Xuyên ng n giáo th a cán,
 Em yêu sao n i?
 Ng i p c a anh th sao ành?
 Lên sàn rách s g y,
 Trèo sàn m ts s p,
 Anh m i gi làm chu trên ng c as ,
 Gi làm chim én chui qua k mái,
 V t bay vào gi a nhà,
 Em leo lên thang s y,
 X p ng il yb ch ng trên u
 Nh ch ng th ng, d nc m cho n;
 Hai a, t ng a cá,
 Cúi xu ng, hai a rau,
 Lòng ch ng m t b àn l n,
 Không n ói cào ru t,
 n vào t ch ng không trôi,

ແຟວ ຫາ ໂທ ນີ້ ເອາ ແທ່ວ ງອ ມາ ຈັດ
ຫຼື ຫາ ຈັດ ນີ້ ເອາ ແທ່ວ ງອ ມາ ມີ ເຮັ

xxxxxx

ໂລບ ດີ ແລທ ເລວ ຈັ ແອ້ວ ມາ
ແລທ ເລວ ັ ເລວ ຊາ ແອ້ວ ເຕ້
ຫາທ ວ່າ ເປັດ ເຕ້ມ ຕັມ ຈັ ຈັ ອອບນານປາປ ເປ້ ປາປ
ຈັ ເຕ້ມ ເອທ ເຕ້ມ ຊ່າວ ຫັ ເປ້ ມີ ໂຕ ດີ ວ່າ ມາ
ຕຸ້ວ ນີ້ ແມ່ ຈັ ເຕ້ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ແຟວ ຫາ ເປັ ທີ ເຕ້ ຂານ ເອວ ເປັ
ນອບ ເຕ້ ໂທ ເອວ ເທ
ເຕ້ນ ນີ້ ຈັ ໂລບ ປີ ເປ ເປ ເປ ເປ ເປ
ມາ ຫັ ເຕ້ ໜັ ຫຸ່ ເຕ້ ຫອນ
ປອມ ຫັ ນັ ອອ ແອວ ຂາປ ປາປ ປັດ
ແມ່ ຈັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ
ແມ່ ຈັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ
ແຟວ ຫາ ເປັ ຈັ ເຕ້ ຫັ ຈັ ຫັ ຫັ ຫັ
ຈັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ ຫັ
ເປັ ມາ ຊາທ ໜັ ອ່າວ ຫັ ອາທ
ຊາທ ໜັ ປາທ ຫັ ດາວ
ໂຕ ຈັ ນີ້ ໂຕ ຫາວ ງອ ເຮັ ຫາ
ໂຕ ໂທ ຫັ ປີນ ນີ້ ນ່ານ ຫານ
ໂຕ ໂທ ຫານ ປີນ ນີ້ ນ່ານ ເອ້
ແຟວ ຫາ ເປັ ເຕ້ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ນັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ນັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ໂຕ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ໂຕ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ຫຼື ເປັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ຫອປ ນັ ອາວ ດານ ຈັ ປີນ
ເປັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ໂລບ ດີ ແລທ ຈັ ເຕ້ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ
ແລທ ປີ ເຕ້ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ ຕັ

Mã em tí cly âu có ?
Nh em nghèo khó ki m âu ra ?

xxx

R i khách M ng Layt i,
Khách M ng So, M ng Là ã l i,
V t y ng mai ing ib t, không b t,
Gà ch t l ng n ar ng ai bi t gi t con nào ?
Còn m i nái gà h hàng em t i n,
Em ành n mg otr ng xu ng vãi,
V c gao v ng xu ngr i,
Gà xòe cánh ch y l i,
C m c nung màot i,
Em se lòng ch p v i,
Con gà kêu c cte, n c m th nem a,
Con gà kêu c ct c, n c m tbu n ch y rông,
Gi g y p g à th ng,
G y trúng u, g à ch t,
Nhúng gà vào n i gang,
D m g à trong ch o v c,
V t lòng g à ch nào ?
C nh thang s ng i m ng,
Mép s àn s ng i r y,
Em l n lên v tng oài xóc a,
Ngón tr v t lòng m ng,
Ngón gi a v t lòng n òn,
Lông m ng bay y v n,
Lông n òn bay kh p b n,
B g à vào gi maid t c p,
Treo u òn em rab n trong,
R i m , r i pha, r c mu i,
Canh gà sôi r ào r ào,
Canh cá sôi sùn s c,

ໝັ້ ວ່າ ຫ່ານ ໂຄາ ຫາ ງ່ວ ງັດ
ດີ ເຕັມ ເໝ ນ່ານ ເບົາ ງັດ
ກັດ ເປັນ ກັດ ມາ ງ່ວ ມັດ ດິບ
ແຟ ຫາ ດິບ ເປັນ ກັດ ມາ ງ່ວ ແຟ ດິບ
ກັດ ເປັນ ໂຄາ ງ່ວ ງັດ ເປ
ຂັບ ເປັນ ໂຄາ ງ່ວ ເໝ ຂັບ ຂັບ
ກ່ວ ໂຄາ ງ່ວ ຂັບ ຂັບ
ອັດ ໂຄາ ອັດ ດັງ ດັງ
ເບົາ ເປັນ ທີ່ ຂັບ ທອບ ອັດ ດັງ ງ່ວ ຟັດ
ເໝ ເໝ ເປັນ ຂາມ ຟັດ ເປັນ ເປັນ ດັງ ຂັບ ທອບ
ດິບ ທັງ ນີ້ ເປັນ ນີ້ ໂດຍ ທັງ ຂັບ ທັງ
ເປັນ ແມ່ ບໍາ ທີ່ ເປັນ ເບົາ ມາ ດັງ ເປັນ
ເປັນ ແມ່ ຂັບ ທີ່ ເປັນ ເບົາ ມາ ດັງ ເປັນ
ຟັດ ມາ ດັງ ດິບ ຕາ ເປັນ ເປັນ ທອບ ທັງ ເບົາ ທີ່ ດິບ ທີ່ ດັງ
ຕາ ເປັນ ເປັນ ຂາມ ດັງ ເບົາ ທີ່ ດິບ ທີ່ ເປັນ
ແຟ ຫາ ເປັນ ຂັບ ເປັນ ທອບ ຂອບ ຫາ ຂາມ ຫາ ມາ ບ້ານ
ບ້ານ ເປັນ ຂັບ ຂັບ ດັງ
ແນວ ໂຄາ ດັງ ແຮງ ຂາມ ທັງ ເປັນ
ແອ້ ແຮງ ເປັນ ເປັນ ຂັບ ເໝ ເປັນ
ເປັນ ດັງ ເປັນ ມີ ບ່ອນ ຕາ
ດັງ ເໝ ດັງ ຟັດ ບໍາ
ດັງ ງັດ ດັງ ຟັດ ຂັບ
ດັງ ຂັບ ດັງ ຟັດ ຟັດ
ເປັນ ແຮງ ແຮງ ແຟ ຫາ ເປັນ ດັງ ດັງ ດັງ
ເມ່ ແຟ ດິບ ຟານ ເປັນ ທີ່ ດັງ
ແຟ ບໍາ ດັງ ເປັນ ທີ່
ບາດ ແຟ ມາ ຟານ ດັງ ເປັນ ທີ່ ແຮງ
ດັງ ທີ່ ເປັນ ເປັນ ແຮງ ດັງ ດັງ ເປັນ ດັງ ດັງ
ຫາ ທີ່ ເປັນ ແຟ ທີ່ ແຟ ເປັນ ແຟ ແຟ ດັງ ດັງ
ແຟ ເປັນ ແຟ ເປັນ ແຟ
ແຟ ແຟ ແຟ ຂັບ ຂາມ ເປັນ ດັງ
ແຟ ດັງ ດັງ ທີ່ ດັງ ທອບ ບາ

B ng nghe vt ang phá ru ng d i,
Nhà y ng i, không giúp v i!
Ai đầu m i, n y u i,
Em là đầu m i, em i!
u i ru ng d i nháo nhác,
Là ru ng trên h th i
Ru ng tí pru ng li n b ,
B tí p b quanh co,
Bi tm y ch ctr m cao th pru ng b !
"V nhà mau, ba àn v t cáo tha,
Cho i xa, cáo b t!
V t nhà bác, ch ng giúp cùng,
V t bà thím, sao không v i!"
M tr i gi a u, em ch a n c m,
M tr i ng tr a, em ch a n sáng,
D n v t kh pg n x a v b n,
Chu ng v t che b n b ,
Em d n v óng l i,
Nhón gót trèo lên nhà,
Aó t không ch ph i,
Sàn trên sàn bà bác,
Sàn d i, sàn ông anh
Sàn cao, sàn b ch ng;
Em ành m cáo tr ròng,
Em ic m ch a d n,
Canh cá ngon y n i,
Em v c m xong r i,
Mi ng nhai th a b l i,
May ch ng th ng ph n,
Ph n c m, ph n c canh,
Canh l ng t ng dính bát,
Canh tôm còn l i uôi,

ແອ່ ປາ ຈູ້ ນີ້ ທະ ແອ່ ທາບ ຂ້າ ລຸ່ຢ
ແອ່ ຈີ້ ຈູ້ ນີ້ ປີ້ ແອ່ ຄັນ
ປາ ປີ້ ວ່າ ຈູ້ ນີ້ ມາ ຢ
ປາ ປີ້ ວ່າ ຈີ້ ທີ່ ນີ້ ດ້ອບ
ນີ້ ນີ້ ວ່າ ລ່າ ລິນ ລານ
ນີ້ ນີ້ ວ່າ ເວນ ທອນ
ນີ້ ລານ ວ່າ ເວນ ແລກ
ລ່າ ແປກ ດີ ເວນ ເທ່າ ແມ່ ເຊິ່ມ ທາ ທຸ້
ແມ່ ຈູ້ ປູ້ ເວນ ຟັ ທຸ້ ແອ່ ເວນ ແມ່ ເຊິ່ມ ທາ ມາ
ປາ ຂາມ ແຂດ ທຸ້ ນ່າ ຈູ້ ວ່າ ທັ້ ດາວ
ຟັ ມາ ຈິ້ ຈິນ ລຸ່ຢ ຈູ້ ທຸ້ ມາ ຈິ້ ປີ້ ຂັ້ ຂາວ ມ່າມ ຂຸ ຈີ້ ເຊີ
ແມ່ ລ່າ ຈິ້ ແຟ່ ຈູ້ ຟັ ດອ້ ຂີ້
ແມ່ ລ່າ ຈິ້ ຈູ້ ຟັ ດອ້ ອອຢ ຂີ້
ປາ ຈິ້ ແອ່ ວ່າ ອອຢ ຂຸ ພັ ເອ່ ວ່າ ອອ ທີ່ ທີ່
ນີ້ ຂຸ ຈຸ ຈຸ ຈິ້ ດອນ
ທາ ວ່າ ຈຸ ທຸ້ ພັ ທ້າວ ລ່າ ຕີ້
ຈຸ ພັ ທຸ້ ລ່າ ນປີ້
ຂຸ ລ່າ ນປີ້ ຟັ ທຸ້ ຟັ ຈິ້ ຈິ້ ລ່າ ຕີ້ ທີ່ ດອນ
ຈຸ ແຟ່ ຈິ້ ພັ ຈິ້ ທາ ເອ່ ດອນ
ຈິ້ ຈິ້ ປີ້ ອອ ຂອ ທອ ທອ ທອ ທອ
ແຟ່ ທາ ຈິ້ ເອ່ ແອ ຈຸ ທຸ ທຸ ດອນ
ເອ່ ແອ ດອນ ທຸ ທຸ ຈິ້
ດອ້ ທຸ້ ລ່າ ທຸ ຈິ້
ທຸ້ ປອ ຈິ້ ລິນ ຈິ້ ທີ່ ທອນ

xxxxx

ລຸ່ຢ ຈຸ ຈິ້ ຈິ້ ວ່າ ແຟ່ ທາ ຈິ້ ລິນ ທຸ້ ຂຸ ທີ່ ທີ່ ທຸ້ ມາ
ຕີ້ ຟັ ອັ ຕີ້ ຟັ
ຕີ້ ຟັ ຈິ້ ຈິ້ ທັ້
ຕີ້ ຟັ ຈິ້ ຈິ້ ຈິ້ ມາ ດີ້
ທາ ທຸ້ ມາ ຈຸ ທຸ ຂາວ
ທາ ທຸ້ ມາ ຈຸ ທຸ ທີ່ ທີ່ ຟັ
ຈຸ ຈິ້ ຈິ້ ອາ ຈິ້ ທັ້ ມາ ທຸ ທຸ ທີ່ ທີ່

Canh cá, ph n u, v y,
Canh gà, ph n cánh, chân,
Ph n cánh, ch cánh d m x ng,
Ph n chân, ch chân b irác,
Ch m ?... ng nên chan!
Ch m thì s nhà quan,
Chan ling ng v i khách,
Ồi, khác xan i nhà c m hi n!
Thu xakia em nhà em,
Cám ng cu i dòng còn chêtanh,
Mà bây gi em ph i m m con em b ng nh n,
Khi ch a l y c, ng i v v p,
Khi ch a ón v , ng i xun xoe;
L y cr i, ng inh -Dâu i, xu ng sà n cám!
Ng i xui con trai xu ng òn,
Ch ng lòng r ng không n ,
D bao dong còn th ng,
Con không ánh, b b c m, không d y,
Ch ng em li n tr n m tratay,
Minh, l ng em v tt it p,
Em ngã l n chiêng c nh mi ng c il nd i,
Em ngã l n ùng li n bên máng l n v y,
Ngã không k p ch ng k p ng ng,
-"C kh thân em b il m chôn vùi!"

xxx

Anh ng t ng em m ng vui quên d y!
-"D y iem, d y iem i!
D y r áo k ob ,
D y ph i áo k ol m!
u bù anh ch i cho,
Tóc r i a anh bú h !"
Anh ch tte v t giống u,

ົມໂທທ ຫຸມ ປັອບ ຫາອ
 ຫຸມ ດາອ ກທ ນັອບ ແອບ ຂາຍ ທຸ້ ໂດດ
 ທຸ້ ທຸ້ ແອ້ວ ນັອບ ດອບ ດນັ ຸ ປດີ
 ທຸ້ ດດີ ແອ້ວ ນັອບ ດອບ ດນັ ຸ ປີ
 ດນັ ຸ ປີ ດນາ ປາວ ົມ ທຸ້
 ດນັ ຸ ທນາ ທຸ້ ທາ ຂອບ ຕຸງ
 ຕາຍ ຂອບ ປັດອນ ດາອ ມາ ທອຍ
 ຕາຍ ຂອບ ຂອຍ ດນັ ຸ ຕາອ ທອຍ ມາ ທນັ
 ຕາຍ ດນັ ຸ ດນັ ຸ ທຸ ທຸ ມາ ແດ້ວ
 ຕາຍ ດນັ ຸ ແທ້ວ ນັ າຸ ທອຍ ທນອບ
 ຕາຍ ດນັ ຸ ນັອບ ດັອ ກຸ ທອຍ ທນອບ ກຸ
 ຕາຍ ປັອຍ ເຂາ ຂອບ ແອ້ວ ນັອບ ທຸ້ ທນອບ ດັ
 ຕາຍ ແທ້ວ ນັອບ ດອນ ຂາຍ ທຸ້ ທນອບ
 ນັ ກຸ ທນອບ ນັ ຕາຍ ທຸ້ ກທ ມັ ຕາຍ
 ນັ ກຸ ທນອບ ນັ ທຸ້ ທຸ້ ກທ ມັ ທຸ້ ແດ້ ດນັ
 ຂອບ ທນອບ ທນັ ທນັ ທນັ ຂອ ກຸ ກຸ ອັ ອອນ
 ຕາຍ ທຸ້ ແອ້ວ ດນາ ທອນ າ ທຸ້ ທຸ້
 ປານ ດນາຍ ດວາຍ ທນາ ຂາອ
 ປານ ທວາອ ດນາ ດນາ ທນັ ແທນ ທນອບ
 ເຂອ ທນັ ທນັ ທນັ ດນັ ຸ ກຸ ແທນ ທຸ້
 ທນັ ດວາ ຂານ ດີ ຂອຍ ທນອບ ດນັ
 ທນັ ທນັ ທນັ ທນັ ຂອ ກຸ ດນັ ທນັ ທຸ້
 ຂອ ກຸ ທນາ ົມ ແທ້ວ າ ທນັ
 ທນັ ທນັ ຂອ ກຸ ດນັ ຸ ດນັ ຸ ມາ ທຸ້ ທຸ້
 ທຸ້ ອນັ າ າ ທນັ ທຸ້ ທນັ ທຸ້ ທນັ
 ອນັ ທນັ າ າ ທນັ ທນັ ທນັ ທຸ້ ທຸ້ ທນັ
 ນັ າ າ ທຸ້ ທຸ້ ທນັ ທນັ ທນັ ທຸ້ ດວາຍ
 ເວັ້ນ ອອນ ທຸ້ ດນັ ຸ ດນັ
 ເວັ້ນ ດນັ ຸ ທຸ້ ດນັ ຸ ດນັ
 ທຸ້ ທນັ ດນັ ຸ ທນັ ຸ ດນັ ຸ ມາ ຕາຍ
 ເດັດ ທຸ້ ດນັ ຸ ມາ ທນັ
 ແທ້ວ ນັ ດນັ ຸ ດນັ ຸ ດນັ ຸ ແທ້ວ

Ch ttre dày, anh hun giông gi a,
 Lam ng thu c này em u ng kh i au,
 T r i ôi ta cùng g ,
 T vò ta vu t l i quay gu ng;
 Quay l i ngu ng g t t cấn thuôn,
 V v i ng i ta th ng thu c ,
 Ch t ban m hình còn treo ó;
 Ch t thành sông, v c n c u ng mát lòng,
 Ch t thành t, m c dây tr u xanh th m,
 Ch t thành bè, ta trôi n i ao chung,
 Ch t thành muôi, ta múc xu ng cùng bát,
 Ch t thành h n, chung m t mái, song song,
 H i g c d a yêu m c ngoài c n cát,
 N c ng p g c áng l i, n g l i,
 N c ng p r ánh b nh, ng b nh,
 ôi ta yêu nhau, tình Lù U m n m ng,
 L i ã trao th ng không l c m t,
 Nh bán trâu ngoài ch ,
 Nh thu lúa muôn bông,
 Lòng ta th ng nhau tr m l p nghìn trùng,
 B n ch c nh vàng, nh á,
 Yêu nhau, yêu tr n i g c ng,
 Yêu nhau, yêu tr n ki p n già,
 Ta yêu nhau tàn i gió, không rung không chuy n,
 Ng i xi m xui không ngo nh, không nghe,
 Yêu em anh d nem h t l i,
 Nh lòng th ng nh cho h t nh ,
 Ngày em sinh em ng i r ng,
 Ngày k gi em ng i cá,
 C nh trác gi a sần mà un,
 C b ng n chàm mà t;
 N c ch m chua em c b g ng già,

ປຸ່ງ ແກ້ວ ລີ້ນ ເຂົາ ກຸນ ທີ່ ເທທ
ປຸ່ງ ເຜັດ ລີ້ນ ເຂົາ ທ່ອນ ຟຣ ນຣ
ຂໍຣຢ ທ່ອປ ຂໍຣຢ ເນ່ ລີ້ນ
ຂໍຣ ດຸຣຢ ລີ້ນ ຂໍຣ ເຜັດ ລີ້ນ
ຂໍຣ ລີ້ນ ຕ່ອປ ທັມ ທັມ
ນີ້ ແທ ນີ້ ດວາມ ດວັ ທາ ເຜັດ
ເຜັດ ເຜັດ ກຸ່ ຂໍຣ ກັ ທັ ຟຣ ນີ້ ແຟ້ວ ກຸ່
ເຜັດ ກຸ່ ຂໍຣ ກັ ທັ ຟຣ ນີ້ ແຟ້ວ ທ່າປ
ຟຣ ທ່າປ ແຂ້ວ ຟຣ ທັ ກຸ່ ວາ
ຟຣ ແຟ້ວ ວາ ມີ ເນ່ ຂອນ ທາ ກຸ່ ໂດ້
ຂອນ ທາ ໂດ້ ທັ ເຜັດ ກຸ່ ຂໍຣ ດັ ແຟ້ວ ທ່າ
ເຜັດ ກຸ່ ຂໍຣ ຂໍຣ ແຟ້ວ ທ່າ
ດັ ແຟ້ວ ດັ ລີ້ ບອນ ແລ້ວ ເຜັດ
ເຜັດ ທ່າປ ເຜັດ ຂໍຣ ທ່າ
ເຜັດ ແລ້ວ ດັ ທັ ເຜັດ ຂໍຣ ກຸ່ ແທ້ວ ອຣນ ອຣ ນາ
ເຜັດ ຂໍຣ ແທ້ວ ຂໍຣ ນີ້ ຂໍຣ
ຖາ ຂໍຣ ຂໍຣ ແທ້ວ ຟຣ ນີ້ ບອນ ແທ້ວ
ຖາ ຂໍຣ ຂໍຣ ແທ້ວ ແທ້ວ ກຸ່ ຟຣ ຂໍຣ ໂດ້ ຂໍຣ
ຖາ ຂໍຣ ຂໍຣ ທັ ມັ ກຸ່ ອຸ ກຸ່ ຟຣ ທັ ຂໍຣ ແທ້ວ ແທ້ວ

.....

.....

.....

ໂດ້ ແທ້ວ ແທ້ວ ທັ ຂໍຣ ຖາ ຂໍຣ
ເຜັດ ກຸ່ ແທ້ວ ທັ ທ່າປ ຖາ ຂໍຣ
ປັ ທ່າ ດວັ ທັ ແທ້ວ ຟຣ ຖາ ຂໍຣ
ແລ້ວ ແທ້ວ ກຸ່ ຂໍຣ ຂາທ ຖາ ຂໍຣ
ແລ້ວ ແທ້ວ ທັ ຂໍຣ ທັ ຖາ ຂໍຣ
ແທ້ວ ກຸ່ ຟຣ ຂໍຣ ແທ້ວ ຖາ ຂໍຣ
ຂາວ ຂໍຣ ແທ້ວ ທັ ແທ້ວ ຖາ ຂໍຣ
ຖາ ຂໍຣ ແທ້ວ ທັ ແທ້ວ ຖາ ຂໍຣ
ຖາ ຂໍຣ ແທ້ວ ທັ ທ່າປ ຖາ ຂໍຣ
ປຸ່ງ ແກ້ວ ແທ້ວ ແທ້ວ ບອນ ຖາ ຂໍຣ

Gi ng d a leoc t nhà um tùm,
Gi ng khoai leo c t gian th xanh um
R a cr atùng con,
R a bát sóc c r
R a muôi gó mi ng n i,
Em khôn ngoan nh l i anh d n,
Làm ra ng b ng cho ch ng em gi n
Làm ng ng n ch ng em chê,
Ch ng gi n, ch ng s b ,
Ch ng b , may p duyên ôi ta,
ô i ta l y nhau không n chi ph n l ,
Không qu n chi tình duyên ôi,
Em c a anh ây v n mãi pt i!
Không ch t, không quên tình c ,
H n không khu t mây v n nhớ tình x a,
Chín s p quên và m i s p quên,
ng quên pống pi hoa ,
ng quên g ng qu t n ng coa
ng quên ng i yêu th ng say m thu nào,
Ng n dòng ch quên m t p,
p n c ng quên m ng phai,
Còn s ng ng quên l i thi t tha anh d n,
Gàc gáy r ng s tch quên,
Cu c g i hèn ng bông ch quên,
Búi tóc ng c l y ch ng, ch quên,
G o vào c i quên chày, ch quên,
C m vào mi ng quên nu t, ch quên,
Tóc trên u quên búi, ch quên,
u sào hóa ng n dang, ch quên,
Lá mòn, thành m t tr i, ch quên,
C y h ng thành ng a lang, ch quên,
Tr ng khoai thành r ng bon, ch quên,

ປຸ່ງ ມອນ ເປັນ ໂດຍ ຕ້າຍ ຕຸ້ ຂໍ້
ບ່ານ ເລົ່າ ຕ້າຍ ເປັນ ແມ່ ດອນ ດາຍ ຕຸ້ ຂໍ້
ດວງ ຕາຍ ເປັນ ນ້ອມ ປັກ ຕຸ້ ຂໍ້
ເລທ ດາຍ ທູ່ ໂດຍ ທ້າ ດື ນາ ຕຸ້ ຂໍ້
ເລາ ທວຍ ເປັນ ນີ້ ແທດ ຕຸ້ ຂໍ້
ອອດ ແອດ ດັ້ນ ເມ ແນ່ນ ນ້ອມ ຕາ ຕຸ້ ຂໍ້
ໂຕ ທາ ທູ່ ຟາ ໂດຍ ປີ້ ດີ ທ່ ຕຸ້ ຂໍ້
ດີ ເຊ່ນ ທູ່ ຂາຍ ເທົ່າ ບີ ທຸ ຕຸ້ ຂໍ້
ດຸ ຂາຍ ທູ່ ງຸ ທູ່ ຕຸ້ ຂໍ້
ນີ້ ທູ່ ທູ່ ເລິ່ ຕ້າຍ ງຸ ທູ ຕຸ້ ຂໍ້
ໂຕ ບູ່ ທູ່ ດອນ ດາຍ ດີ ດີ ທ້າຍ ຕຸ້ ຂໍ້
ປາ ປ້າຍ ທູ່ ທ່ອມ ຂາຍ ນອນ ເວ້ນ ຕຸ້ ຂໍ້
ເລທ ເລິ່ນ ທູ່ ຂ້ອນ ປາ ມ່າມ ຂາຍ ຕຸ້ ຂໍ້
ເລັດ ບູ່ ທັມ ເອາ ຕັນ ເລິ່ນ ດາຍ ຕຸ້ ຂໍ້
ເລິ່ ບູ່ ດີ ເປັດ ຕຸ້ ຂໍ້
ໂຕນ ດັ້ ທູ່ ເປັດ ຕຸ້ ຂໍ້
ໝາຍ ປີ້ ດຸ ທູ່ ດວາຍ ຕຸ້ ຂໍ້
ເລິ່ ເວັດ ທາ ທູ່ ດັ້ ຕຸ້ ຂໍ້
ບັ້ ນີ້ ທູ່ ອອນ ງບ ຕຸ້ ຂໍ້
ງຸ ຂາຍ ທັ້ ເລາ ດວາຍ ໝັ້ ເໝັດ
ຕຸ້ ຂໍ້ ທູ່ ແທ້ ຕຸ້ ຂໍ້ ດຸ ຕຸ້ ຂໍ້
ເທົ່າ ນີ້ ຂໍ້ ແທ້ ຂື້ ນີ້ ຂໍ້
ດຸ ນີ້ ເລິ່ນ ເລິ່ ແຂບ ອອນ ງບ ນີ້ ຂໍ້
ດຸ ນີ້ ເລິ່ນ ເລິ່ ງຸ ອອນ ບອນ ນີ້ ຂໍ້
ນີ້ ອອນ ທູ່ ດີ ດີ ຕຸ້ ຂໍ້
ເລິ່ ບູ່ ທຸ ຂໍ້ ເທົ່າ ນີ້ ຂໍ້ ທູ່ ແທ້ ຂໍ້ ດຸ ຕຸ້ ຂໍ້

ເທົ່າ ນີ້ ຂໍ້ ແທ້ ຂື້ ນີ້ ຂໍ້
ນີ້ ມ່າ ແທ້ ນີ້ ແທ້ ນີ້ ຂໍ້
ນີ້ ແນ ແທ້ ນີ້ ດຸ ນີ້ ຂໍ້
ປາ ບູ່ ປ້ອນ ທັນ ດວາ ນີ້ ຂໍ້
ເລິ່ ດວາ ປ້ອນ ທັນ ໝອນ ນີ້ ຂໍ້

Tr ng đầu thành r ng rút, ch quên,
Gieo kê bi n thành bãi cát, ch quên
Trâu ch t thành ng m i, ch quên,
Chào mào bi tnh m xu ng c y, ch quên
G c nai thành s ng tê giác, ch quên,
Ch u chàng trèo nh núi, ch quên,
Qu bi t eo túi phát n ng, ch quên
Gà r ng bi t vu t tóc ch i u, ch quên,
Thua láng bi t nhu m r ng en, ch quên
D bi t vót que xâu tai, ch quên,
Cua bi t v nn mb t cá, ch quên,
Cás y bi tru con ng ngày, ch quên,
Bói cá bi t âm ó nuôi con, ch quên,
Nhái trong n i bi t ách chân y c i, ch quên
Rau trong chõn y ch i, ch quên,
C t g nh bi t m clá xum xuê, ch quên,
Hoa chu ir ng bi t m cr xu ng, ch quên
Rau ng ca bi t m cd ng lên, ch quên,
ng n cl im clá, ch quên,
M ng nh nd ng s ng trâu ch ng ch t,
Ch quên b n tình, ch quên anh yêu,
Chín s p quên và m is p quên,
i c tót tiên tr cãnh, hãy quên,
ig c s âm hoa, hãy quên,
i cào cào bi t tr y kinh ch u vua, hãy quên,
Tóc trên u quên búi ng c hãy quên b n tình, hãy
quên anh yêu,
Chín s p quên và m is p quên,
Sông Mã c n b ng a, hãy quên
Sông àc n b ng chi c a, hãy quên,
Cá b ng v ng mình p sao, hãy quên
Cát tr ng nh y tung h p sao, hãy quên,

ປີ້ນ ເລົ່າ ຂ້າ ຕາບ ຂໍ້ ດວງມ ເຂບ ດຽບ ມາ

xxxxx

ຊາຍ ກຽບ ປັ້ນ ໄວ້ ເໝ ແກ້ວ ດິບ ຂໍ້ ທາບ ບ້ານ
ດິບ ບ້ານ ນູ້ ດິບ ຂໍ້ ທາບ ທຸຮ
ຟັ້ນ ບັນ ນີ້ ເຂບ ດິບ ນ້ອບ ແອັບ ຂາປ ທາ ແລກ
ແປກ ເລັບ ແກ້ວ ມັດ ນູ້ ດິບ ທ່າ ໝາບ ຜາ ນັ້ນ ມາ
ກຽມ ດິບ ທັ້ນ ມາ ທອດ ທັນ ຟູ
ຂຽ ກຽ ທູ ເລົ່າ ບັນ ແຟ້ວ ເວົ້າ
ອັນ ດູ ນີ້ ໄຫັນ ຜັກ ກູ ຂຽນ ທຸຮ ອບ ຂ້ອປ
ໄຫັນ ຜັກ ນ້ອປ ມາ ປັດ ປັນ ອບ
ກຽມ ປັນ ອບ ເດັດ ອບ ມາ ທັ້ນ
ຜັ ທັນ ນີ້ ອັ້ນ ປັດ ອອນ ແອັປ ໄຊມ
ເຂັນ ອັ ອຽນ ດິບ ແຟ້ວ ເໝ ພ້ອມ ແນ້ ມາ
ຟັດ ມາ ດິບ ດິບ ທີ່ ໄຫາ ທີ່ ຂໍ້ ຂໍ້
ດັບ ໄຫາ ດັບ ຂຽ ອບ
ເຂບ ນັ ອບ ຟັ ປັ ຟັ ຟັ ຟັ ມາ ມາ ມາ

ນີ້ ມາ ແນ້ ປັດ ເວ້ ທັ້ນ ປັດ ຂາ
ທາບ ຕາ ທັ້ນ ບອມ ດິບ
ຜັກ ນີ້ ໄຫາ ນ້ອປ ໄຫາ ປັດ ແທ້ ຂາປ ຂຽ
ບັນ ມາ ນີ້ ທາບ ນ້ອປ ທັ້ນ ຂໍ້
ຟັ ທັ້ນ ນ້ອປ ດຽມ ມາ ຂາປ ຜັກ ແວ້ ມາ
ນູ້ ແລນ ມາ ຕາບ ແອັປ ມາ ພ້ອມ
ອອມ ມາ ກຽ ແອັປ ມາ ມາ ຂໍ້ ແວ້ ມາ
ຜັກ ນີ້ ໝາກ ອັ ແຕ້ມ ຂາປ ຂໍ້
ໝາກ ນັ ແຕ້ມ ຂາປ ດິບ ມາ ທຸຮ
ແອັບ ດິບ ທັ້ນ ທາບ ແອັປ ມາ ບອກ
ມາ ບອກ ມາ ທຸຮ ຂາ
ອັນ ນີ້ ທັ້ນ ມາ ກຽ ບາ ດິບ ດິບ ດິບ ແນ້ ມາ
ບອກ ດິບ ທັ້ນ ມາ ແອັປ ມາ
ທັນ ແນ້ ປັດ ແອັປ ມາ

Ch n mxôi không g ình theo.

xxx

B c xu ng nhà em, qua b n,
R i b n em, ra ng,
Nghe vang ti ng kêu khóc
Nghe tiếng em gi n ch ng,
V a i, ãt i n úi,
Tai ch ng còn nghe gi ng em yêu nói,
Th ng thay, khóm rau nh v nto,
G c rau xanh tho tv a âm lá,
V a âm lá ãng tláv !
Cây g on hoa chen r cr ,
Em m t mình m t bóng kh au,
Núi ti p núi tr p trùng,
R ng ti pr ng th m th m,
Nghìn thág nghìn n m, ã yêu nhau xin ng chán
nhau,
Chán nhau nh ad ng quy n nh sung,
ôi m tv i u vai quy n cùng,
M t cánh chim tr i khát n c,
Bay v cu id p mát trong;
Yêu em, anh th m em trong m ng,
Ng i p ph ng xa ng s u m n,
B y cõi m ng ngoài ng quên anh!
Trái bí s ctr ng,
Trái bí ngô s c vàng,
G ct h ng gi ab n âm bông,
Hoa sao hoa th m l lũng,
Anh c thành voi ngà b c ngà vàng an l n quanh
hoa
Hoa áy h ng l ng Sông Mã,
G u áo cánh cam l p lóa,

ດັນ ຊໍ່ ຫວ້ ຝັດ ກຸ່ມ ເຫວ່ ເທ່າ ແມ່ ເຊິ່ມ ຂໍ້ ທຸ້
ແຟ່ ຫວ້ ຝັດ ວ່າ
ຕິ່ ມາ ຈູ້ ມີ ຂຸ້ ມີ ຕາ ມາ ເຂັ້ ດົງ ບ້ານ
ບາດ ເຕ່າ ແອ້ວ ມາ ວາດ ຂໍ້ ກຸ້ ທຸ້ ນ້ອປ ຂຸ້ ດັ້ ຝັ ດົງ ກຸ້ ເຊີ
ແດດ ທ່ອນ ດອດ ກທ ໄຂ່ມ ເບ່າ ໄຂ່ມ
ເບ່າ ຂອນ ນີ້ ຕັນ ກຸ້ ດັ້ ໄໝ ທຸ້ ຂໍ້ ອດ
ເບ່າ ຂອນ ນີ້ ຕັນ ກຸ້ ທໍາ ນ່ອດ ແຟ່ ຫາປ ທຸ້ ດວາ
ຫປີ ນີ້ ແອ້ວ ຂໍ້ ມີ ຂໍ້
ຫໍ້ ນີ້ ແອ້ວ ຂໍ້ ມີ ຂໍ້
ຮິ ຮິ ແອ້ວ ຂໍ້ ມີ ເຂັ
ຮິ ແທ່ວນ ເນ້ ຝູ້ ອີ້ ຂໍ້ ມີ ຂໍ້ ແອ້ວ ທຸ້ ດວາ ແຟ່ ເທ່ປ
ແຟ່ ຫວ້ ຝັດ ວ່າ
ຫາປ ຈຸ່ມ ຫໍ້ ບອກ ເດັ
ຫາປ ເມ່ ຫໍ້ ກຸ້ ເທ່າ ຂໍ້ ມີ ເຂັ ທຸ້ ດວາ

ພີ່ ແຟ່ ແທ່ ແມ່ ແຟ່ ຫວ້ ຝັດ ວ່າ
ຝັ ງດ ດາ ຫາປ ໄຫ ຫ ນາ ງຕັ ປ ເປ່ ມາ ເຊີ
ເບັ ດ ທຸ້ ປັນ ເຂັ ດີ
ເບັ ດ ນີ້ ປັນ ເຂັ ແທ້
ເບັ ດ ກຸ້ ແນ້ ມາ ແນ້ ຫຣ ດັ ແມ່ ເຊິ່ມ
ປັນ ດັ ຕັ ປັນ ດັ ງ ແນ້ ເຊີ
ກຸ້ ດັ ແນ້ ດົງ ເບ່າ ຂໍ້ ມີ ຂໍ້ ເອັ
ກຸ້ ດັ ແນ້ ດົງ ເບ່າ ຂໍ້ ມີ ຂໍ້ ດັ
ຫຣ ງນ ແທ່ ຫຣ ດັ ເບ່າ ຂໍ້ ມີ ແມ່ ຫຸນ
ເບ່າ ຂໍ້ ມີ ກຸ້ ແທ່ ຫໍ້ ພາປ ທຸ້
ແຟ່ ຫວ້ ຝັດ ວ່າ
ເດ ແທດ ຕັ ເດ ດູ້ ແມ່ ເຊິ່ມ ເທ່ປ
ເປັ ນ ຮິ ດັ ນານ ຝັດ ແຟ່
ເດ ແທດ ເປັ ນ ເຫນ ເອັ ເຂັ ດາດ
ເປັ ນ ນີ້ ພໍ້ ດັ ນີ້ ຂາດ ທອດ ທຸ້ ເບ່າ ມີ
ຫໍ້ ແນ້ ແອ້ວ ປັນ ດັ້ ຫໍ້ ດາປ
ຫໍ້ ແອັ ແທ່ ຫໍ້ ດາປ ປັນ ດັ້ ຫໍ້ ແທປ

Tr v nhac m yêu,
Em m ithan:
-"Khi b c i,còn bác m a chân n b n,
Khi l n v ,b ch v nh k l c loài,
N ng thiêu mong n i gió,không gió,
Ch ng ith ng qua,không qua,
Mong ng i yêul i,không l i,
Ng nn cr iquên p,
pn cr iquên n m,
Ng i ixa quên áo,
Quen th t da k khác quên nhau r i ch ng!"
Em yêu l i nói:
-" ã tàn mùa hoa sung
Qua th i hò h n ng ith ng quên r i!"

xxx
Cha em yêu và m em yêu m i nói:
- Ai gánh g ng ttt ru ng d i?
Trông xa ng áo en,
Nhìn g n hóa áo s m,
Ng m k hóa ra con gái quý m hi n!
B i vì sao,b it i sao?
Voi v núi ch ng quên n ix a n d ,
Voi vào r ng ch ng quên búac ng i ch n?
Hay t i lòng con yêu ch ng quên m hi n,
Ch ng quên b n tình thu x a ?"
Em yêu m i nói:
-"Quás ccon,ki ts cr i,m h i!
Làm c,ng im i chu ng,
Làm n rách áo cho nhà "ông",
Làm b ng tr i,không m nh cói lót l ng,
nc m nh n cát,
Nu tvào nh nu tcám;

ຕ້ ເລົ່າ ດວາວ໌ ຂາທ

ຕາທ ເລົ່າ ດວາວ໌ ຫມາວ ພັນ ແກ່ວ ຖານ
ຝະ ເປັນ ຫວານ ດວາວ໌ ຫມາວ ຫນ້າ ແລທ
ອອທ ເລົ່າ ຫນານ ພີ່ ພີ່
ອອທ ຫວານ ຫນານ ພີ່ ຂຽວ
ເລົ່າ ພີ່ ຂຽວ ດວາວ໌ ຫນານ ພີ່ ພີ່
ປູ່ ຫວນ ຫມາວ ແມ່ ຫໍາ
ຝີ ພໍາ ເຢັດ ບັ້ວ ນີ້ ຂຽ
ມາ ຫວນ ຫນັ ເລົ່າ ຂຽ ຫນັ ຫໍາ
ເລົ່າ ເລົ່າ ເຢັດ ຫໍາ ແລທ
ແລທ ເລົ່າ ເຢັດ ເລມ ຫໍານ
ເລມ ຫໍານ ຫວັ ຂາ ຖານ ເລົ່າ ຫອບ
ຫວັ ຫອບ ຫຼັວ ຫວນ ພີ່ ຫວນ ແມ່ ເລົ່າ ຫວ
ນອນ ດວາວ໌ ດວາວ໌ ຫນານ ຂ
ຫຼໍ່ ແມ່ ດວາວ໌ ຫມາວ ຝະ
ປີ່ ຫຽ ປີ່ ຫາວ ຫາວ ຝີ ຫວ
ນໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ພີ່ ຫໍານ ແກ່ວ ແມ່ ຫໍານ ຫໍ້ ວ່າ
ຝີ ເລົ່າ ຫຼັວ ແກ່ມ ເລົ່າ ຫໍ້
ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້

ຫາທ ວ່າ ເວັ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ເວັ ເວັ
ເວັ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ຂາທ ແກ່ວ ເມ ຂາວ ຫວນ ຂາທ ເລົ່າ

ຫາທ ວ່າ ຂາທ ເລົ່າ ຫໍານ ຫໍ້ ເຢັ
ຂາທ ຫໍານ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ຝີ ຫໍານ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ເລົ່າ ແກ່ວ ຝີ ຫໍ້ ແກ່ມ ຫໍ້ ເລົ່າ
ເລົ່າ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ຫໍ້ ເລົ່າ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້
ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້ ຫໍ້

Em giã g o qu ng chày,
Ph i thóc ch i sànm ng c i'
Ch ng làm quan, g tgi a m tkhách.
Ra sànm, nói x u bà bác,
Ra qu n, nói x u ông anh,
Trèo núi cao, nói x u b ,
Khi nhà, nói x u m ,
Xu ng b n buồng ng trời,
V nhà, kho ng chân y c i n i,
D sòi, qu tmâm v ,
Khách t i, vú h ,
Vú dài cu nc tsànb y vòng,
Qu n quanh b ychi c nong,
êm ng nh ng chê m,
T nh d y l im ng ch ng,
Ch i tócthì ch ing c,
Ng igh , l tng agh ,
Chang ivàm ng im inói:
-"Nuôi ag ytoic m
Nuoi quân m ts ng xúi qu y!"
B cm il mng ita ari,
B cm isáung itatr t,
Ng im i ememrach d i imu i,
Lên ch trên ig o,
ig o, ch ng ai màng,
imu ich ng ai bu n ngó,
Tr id ng n ms ct i,
Tr i ùn mây r c,
Bán em nghin l n không t,
Bán em chín ch không trời;
M tcu ndong il y ng i,
iem cho b n tình c ,

ຜູ້ ໃນທ ດີ ນີ້ ຕ່ອປ ຫນີ ດີມ
ຜູ້ ດີວ ດີ ນີ້ ຕ່ອປ ຫນີ ນອບ
ປ່ອບ ຊີ ແປທ ເລັບ ດ້າວ ຫນີ ນອບ ກູ້ ເກ່ ກູ້ ເຂົ້
ເໝນ ແປທ ເໝ້າ ກູ້ ເກ່ ເຂົ້ ເຂບ ແນ ນາ
ເມ ນັ ຜູ້ ຜູ້ ແຟ້ ນີ້ ຕ່ອປ ຫຸ່ ດູ້
ຜູ້ ຜູ້ ກູ້ ນີ້ ຕ່ອປ ເມ ປົວ ບ່າວ ດຸງ ມ ຂາວ
ກູ້ ນີ້ ແຟ້ ນີ້ ມ່ຮນ ແຕ່ ບ ຫນ ກູ້
ກູ້ ນີ້ ອີ້ ດີ ກູ້ ນີ້ ມ່ຮນ ແຕ່ ບ ຫນ ຫນີ
ເປ່ ດີ ຫນີ ນີ້ ນັ ກຸ ຂາວ ປ່ອປ
ຂັ ດີ ຕ້ານ ດວາມ ນ້ອປ ດວາມ ມ່ຮນ ຫນີ ຫນີ
ດີ ເລັບ ຜູ້ ມີ ໃນທ ແອ້ ເອບ ເດດ ແຂ ຫຮັບ ກູ້
ບອກ ດີ ແຂ້ວ ຫູ້ ມາ ເປັບ ຫູ້ ຊີ ກຸ ພ ພຮັບ
ຂາວ ຫຮັບ ດີ ໃນ ດວາມ ແຕ່ ແນ່ ແຟ້ ມາ ຊ້ອມ
ກູ້ ອມ ຫູ້ ຊ້ອມ ດີ ແຕ່ ມີ ແຟ້
ດີ ເປັບ ຂາວ ແຕ່ ອີ້ ດີ ຂາວ ອັ ຫ່ວ
ດີ ດວາມ ແຕ່ ມີ ກູ້ ດຸງ ດ້າ ດວາມ ເຂບ ຂັ ດີ
ຂອບ ເທ ຫນີ ຫນີ ກຸ ມັ ແຕ່ ໃນ ແຕ່
ແຟ້ ຫນີ ແຕ່ ໃນ ດວາມ
ເປ່ ດີ ນັ ດວາມ ຫນີ ນານ ຂັ ດີ ນາ
ເປ່ ດີ ຫນີ ນັ ດວາມ ແຕ່ ຂາວ ຫນີ ກຸ
ບອບ ຜູ້ ເປ່ ດີ ຫນີ ແຕ່
ເໝ້າ ຫູ້ ເປ່ ດີ ຫນີ ແຕ່
ດີ ແຕ່ ຜູ້ ກຸ ຫນີ ຫນີ ແຕ່
ດີ ແຕ່ ຫູ້ ດີ ດວາມ ກຸ ຫນີ ຫນີ ແຕ່
ບຸ ດີ ດວາມ ນັ ດວາມ ແຕ່ ຂາວ ຫນີ ກຸ
ອນ ນີ້ ດີ ດວາມ ຫູ້ ມີ ດວາມ ຂັ ດີ ຂາວ ປ່ອປ ແນ່ ຫູ້ ແຟ້ ແຕ່
ດີ ນີ້ ແຕ່ ມີ ແຟ້ ຜູ້ ເກ່ ນີ້ ນາ
ຂັ ດີ ດວາມ ແຕ່ ແຕ່ ດີ ດວາມ ຂັ ດີ ຂອບ ດວາມ
ປັ ດີ ແຕ່ ຫນີ ແຕ່ ຂອບ ດວາມ ແຕ່ ແນ່
ປັ ດີ ແຕ່ ມາ ອານ ຫູ້ ນັ ດວາມ ແຕ່
ຂອບ ເຂບ ຫນີ ແຕ່ ແຟ້ ປັ ດີ ດວາມ
ເຂ້ ນັ ດວາມ ປັ ດີ ຫນີ ແຕ່ ຂອບ

"K khó sao àn môi thánh thót,
Ng ìnghèo hèn saoréort àn ng?
Sao ngân rung nh tí ng àn ng ic ,
Sao tho ng ch ng nh gi ng nh ng ith ng
R ich ng em h it ng li,
Nh ng ngày x a ang tu i gái trai,
Nh n ra em, mừng vui d ìng nhà,
G p b n tình, n làm th a d ,
Không v n v ng b ngs it nh n,
M i êm chuy n nh to êm m,
Nh oi uyên ng c a hang ng p nghé,
Hoa Kh m cu i dòng n y lán ont i,
Ch vàng, ,l a là l i vây quanh cô gái quá th i,
L ình hoas m ng m s ng,
Nh cô gái Kinh v y kh n thêu hình chim y ng,
ã nên duyên xin ch ph ình,
ôi ta yêu nhau, yêu n khi tíc ng hoarâm,
Yêu n khi ub c,
Không m ng em v n v ,
Không b o em l i mà ché,
Mu i d a không che chua,
r u, không ché ng,
D a lâu chua b i lá rau dày,
R u lâu ng b i hú to b yng i khiêng n ng,
Nh phúc em yêu tr i ,
c s ng bên nhau mong c th a lòng,
Nh ng còn ng iv c bên ch ng ?
Ch ng em s pc a và m i hai t mkh n,
l c trong nhà chia u hai ph n,
Chiang a chiac yên l n nh c,
ã th ng nhau l a là, v i vóc chia ôi,
Aóm c vào ng ix n a,

